Maandag 18 December 1939, Wintermaand

Het Nationale Dagblad

Vierde jaargang Nummer 40

ABONNEMENTSPRIJZEN
ƒ 3.— per kwartaal voor Nederland
ƒ 3.25 per kwartaal voor Nederl. Oost- en West-Indië (zeepost)
ƒ 6.— per kwartaal voor Nederl. Oost- en West-Indië (landp.)
ƒ 6.— per kwartaal voor het buitenl.
ƒ 0.25 per week voor Nederland.
Losse nummers 6 cent.

KANTOREN: KAISERSTRAAT 9
POSTBUS 2: LEIDEN
POSTGIRO: 289786
TELEFOON: 21545 (2 lijnen)
TELEGRAM-ADRES: WAARHEID
UITGAVE: DE NATIONALE PERS

ITALIE TEGEN FRANKRIJK EN ENGELAND

De stijgende isoleering der twee democratieën

Graaf Ciano, minister van Buitenlandsche Zaken van Italië, heeft gesproken. Zij rede is een slag in het gezicht van Engeland en Frankrijk; zij vormt een acte van beschuldiging tegen de twee mogendheden, die met behulp van den Volkenbond de handhaving van den schandvrede van Versailles tot den grondslag van hun politiek hebben gemaakt.

De rede van graaf Ciano vat de aanklacht, die Italië voor de volken der wereld tegen de Britsche en Fransche democratieën richt als volgt samen:

I. Groot Brittannië en Frankrijk hebben Mussolini's eisch tot vreedzame herziening der vredesverdragen, welke reeds in 1928 werd gesteld, afgewezen onder het motto „herziening beteekent oorlog". (Hiermede schonden de beide democratieën de door hen bij onderteekening der vredesverdragen plechtig geformuleerde beginselen, welke in artikel 19 van het handvest van den Volkenbond zijn opgenomen).

II. De collectieve veiligheid, die Groot Brittannië en Frankrijk predikten was slechts een masker, om Europa in de onbeweeglijkheid te houden van de schandorde van Versailles en om de krachten, die naar een nieuwe orde streefden, te verstikken en te verlammen. De Volkenbond was wederom het werktuig hiertoe.

III. Ten einde deze politiek kracht bij te zetten weigerden Groot Brittannië en Frankrijk de door Mussolini voorgestelde beperking der bewapeningen. (Zij schonden hiermede de plechtig in het vredesverdrag aanvaarde en in artikel 8 van het handvest van den Volkenbond bekrachtigde verplichting tot ontwapening).

IV. Desalniettemin scheen München het begin van een nieuw tijdperk der vreedzame herziening van verdragen te zullen inluiden. Groot Brittannië en Frankrijk deden München door een anti-München volgen. Zij trachtten een „democratisch" eenheidsfront met inbegrip van Sovjet Rusland tot stand te brengen tegen Duitschland en Italië.

V. Deze samenzwering met het bolsjewisme was op internationaal gebied de voortzetting van de volksfrontpolitiek in het binnenland van Frankrijk en in Spanje.

VI. Groot Brittannië en Frankrijk bleven ook na München de bolsjewiseering van Spanje steunen.

VII. Tegen deze bolsjewiseering verzetten zich Duitschland en Italië.

VIII. Spoedig na München gooiden Groot Brittannië en Frankrijk bij de overwinning van Franco het roer in Spanje om.

IX. De aanhechting van Bohemen en Moravië bij Duitschland was het sein voor Groot Brittannië en Frankrijk, om Italië en Duitschland te omsingelen met behulp van Sovjet Rusland.

X. Hierdoor en door de garanties aan Polen van 21 Maart 1939 maakten Groot Brittannië en Frankrijk de vreedzame regeling van de Poolsche kwestie onmogelijk.

XI. Nog bij de conferentie van Milaan op 6 en 7 Mei was er volledige overeenstemming tusschen Duitschland en Italië, betreffende den noodzaak tot het behoud van den vrede. Italië verklaarde drie, Duitschland minstens vijf jaar rust te wenschen voor den vreedzamen opbouw.

XII. Bij de conferentie van Salzburg op 12 en 13 Augustus 1939 werd de mogelijkheid van een Duitsch-Poolschen oorlog onder de oogen gezien. Beide landen wenschten bij een conflict den oorlog zooveel mogelijk te localiseeren. Dit verklaart de niet deelname van Italië aan den oorlog.

XIII. Na den nederlaag van Polen maakten Engeland en Frankrijk het sluiten van den vrede onmogelijk door niet alleen het herstel van een onafhankelijk Polen, waartoe Duitschland bereid was, maar ook 't herstel van Tsjecho-Slowakije en Oostenrijk te eischen.

XIV. De politiek van ontspanning die Duitschland ter breking van het democratisch bolsjewistische omsingelingsfront tegenover Sovjet-Rusland voerde, was aan Italië in Milaan en Salzburg medegedeeld.

XV. Italië streeft ter localiseering van het conflict geen Balkanblok na, slechts zal het tot handhaving van den vrede in het Donau- en Balkangebied met Duitschland samenwerken.

XVI. Italië zal zijn belangen als groote mogendheid en zijn wegen in de lucht en op zee verdedigen.

Verkapte bedreiging tegen Engeland en Frankrijk

De laatste verklaring (van ons punt XVI) bevat een onmiskenbare bedreiging aan het adres van Engeland en Frankrijk.

Italië is en blijft de militaire bondgenoot. Ziehier de vernietiging der thans ontzielde pogingen aan het adres van Frankrijk en Engeland om Duitschland en Italië te verdedigen.

Ziehier ook de begrenzing van het verdrag Duitschland—Sovjet-Rusland. Een aanval op Italië is ontoelaatbaar.

Opbouw in oorlogstijd

In vollen oorlogstijd zetten Italië en Duitschland den opbouw hunner fascistische en nationaal-socialistische volkshuishoudingen voort. In den rug gedekt door de Siegfried-linie, organiseert Duitschland het machtige gebied van 110 millioen menschen, dat het onder zijn beheer heeft en dat het industrieëele en agrarische productievermogen van Frankrijk en Engeland tezamen verre overtreft.

Italië bouwt koortsachtig aan zijn imperium. Elke maand vloeien duizenden Italiaansche kolonisten de gebieden van Afrika binnen en vormen daar de ruggegraat voor het groote economische en militaire stelsel van den Italiaanschen afweer tegen de Britsche en Fransche omsingelingspoging.

(Vervolg op bladz. 6)

Een goede zet... ...machine!

Heden werd een aanvang gemaakt met het verzenden van de „looden adreskaartjes" en de ontvangstbevestiging van het gezonden bedrag. Het omvangrijke werk vergt ongeveer 14 dagen.

Wij trachten vóór 1 Januari a.s. allen, die offerden, een en ander te doen toekomen.

DE DIRECTIE.

Vreemde vliegtuigen boven ons land

Naar de regeeringspersdienst meldt, zijn in den loop van Zondagochtend op verschillende tijdstippen boven het midden en Oosten des lands enkele verspreide vreemde vliegtuigen, welke op zeer groote hoogte vlogen, waargenomen. De vliegtuigen hebben ons rechtsgebied verlaten, nadat meerdere patrouilles jachtvliegtuigen opgestegen waren en zij ook herhaalde malen van den grond af onder vuur genomen waren.

Hoe hard het vannacht vroor

Dat het vannacht aardig „gebakken" heeft, behoeven wij hier waarlijk niet meer komen te vertellen. Toch zal het wellicht velen belang inboezemen, hoeveel het dan vannacht wel gevroren heeft.

De laagste temperaturen zijn vannacht voorgekomen in het Noorden en het Midden van ons land. Te Groningen vroor het b.v hedennacht 8 Celsius en te De Bilt 7.

In de Westelijke provincies deed de invloed van de zee zich eenigszins gelden, ofschoon ook hier in de meeste plaatsen meerdere graden vorst voorkwam. Te Den Helder was de laagste temperatuur —5 gr. Celsius en te Vlissingen —4 gr.

In de Zuidelijke streken van ons land is de minste vorst geconstateerd; te Maastricht vroor het bijvoorbeeld hedennacht slechts één graad.

Britsch diplomatiek ambtenaar in Duitschland gevangen?

VAN EEN ESTLANDSCH SCHIP GEHAALD

Reuter meldt uit Moskou: Gordon Vereker, die benoemd is tot gezant van Groot Brittannië in Bolivia, wordt vermoedelijk in Duitschland gevangen gehouden, nadat een Estlandsch schip door een Duitsch oorlogsschip was aangehouden.

Vereker was tien dagen geleden uit Moskou over Riga en Tallinn naar Engeland vertrokken. Te Moskou was hij secretaris geweest van de Britsche ambassade. Hij begaf zich te Tallinn aan boord van een Estlandsch schip naar Stockholm, doch dit schip werd door de Duitsche controle opgebracht naar de haven van Swienemünde, waar Vereker van boord werd gehaald. Het verluidt, dat zich een groot aantal Poolsche vluchtelingen aan boord van het schip bevond, hetgeen waarschijnlijk de reden is voor de aanhouding.

Vrouwen betoogen in Londen

„Wij willen vrede"

In Westminster, dat gedeelte van Engeland dus waar het parlement gevestigd is, kwam het Zaterdag herhaaldelijk tot incidenten. Meerdere honderden vrouwen wilden een aangekondigde, maar door de politie verboden vredesbetooging toch doorvoeren. De deelneemsters verzamelden zich telkens weer en riepen in spreekkoren: „Wij willen vrede!"

De politie dreef de demonstranten iederen keer weer uiteen. De onrust duurde tot de duisternis inviel.

Schoten de Engelschen toch met mosterdgasgranaten?

Professor onderzoekt Duitsche matrozen

BERLIJN, 17 December.

De beroemde oogspecialist van Uruguay, prof. dr. Walther Meerhoff, kreeg van de Engelsche courant de „News Chronicle" een telegram met het verzoek de „zoogenaamde door gifgas vergiftigde matrozen van het Duitsche pantserschip „Graf Spee" als neutralen arts" te onderzoeken. Onmiddellijk na ontvangst van dit telegram heeft inderdaad prof. dr. Meerhoff zich naar het Duitsche schip begeven, waar hij meerdere uren aan boord werkte.

Hierbij stelde professor Meerhoff vast, dat bij 7 matroozen mosterdgasverwondingen vorkwamen met de typische kenteekenen hiervan, n.l. donkerbruine kleurveranderingen, blauwachtige zwellingen, blaasvormingen en hoornzwellingen van de oogen, hoofdpijnen en brakingen.

Prof. dr. Meerhoff heeft na afsluiting van zijn zorgvuldige onderzoekingen het resultaat aan de Londensche „News Chronicle" meegedeeld, onderstreepte vooral de vaststaande feiten over mosterdgasvergiftigingen, die hij als specialist volstrekt in staat is vast te stellen.

De „Graf Spee" een uitgebrand wrak

Eigen bemanning legde de lont in het kruit

Commandant en officieren op Argentijnschen kruiser

Fel, zooals nog geen ander feit in dezen oorlog, heeft de zeeslag in de Zuid-Amerikaansche wateren en het daarna binnenloopen van het Duitsche vestzakslagschip „Graf Spee" in het brandpunt der belangstelling gestaan. Fantastisch was het aantal berichten, dat over dit schip uitgezonden werd en er was zoo langzamerhand geen touw meer aan vast te knoopen. En de spanning steeg gisteravond tot het kookpunt, toen het toch wel duidelijk werd, dat de regeering van Uruguay geen langer verblijf aan het Duitsche schip in de haven van Montevideo wilde toestaan, dan tot Zondagavond.

Vijf minuten vóór negen, Amsterdamschen tijd, lichtte de „Graf Spee" het anker. Twee uren later was het trotsche zeekasteel een in vlammen gehuld wrak vóór de monding van de La Plata-rivier. De eigen bemanning had, door de munitie langs electrischen weg tot ontploffing te brengen, het oorlogsschip aan de golven prijsgegeven....

Het overgrootste deel der berichten, die dit drama in den Atlantischen Oceaan beschrijven, komt uit Engelsche bron. Het eenige Duitsche bericht hierover was het officieele Duitsche legerbericht, dat als volgt luidde:

„Het pantserschip „Admiral Graf Spee" heeft tot herstel van zijn zeewaardigheid benoodigden tijd van de regeering van Uruguay niet gekregen. De Führer en opperbevelhebber van de weermacht heeft daarom den commandant het bevel gegeven het pantserschip buiten de territoriale wateren zelf in de lucht te laten vliegen en te vernielen. Dit is op den 17en December tegen 20 uur gebeurd."

Havas meldt, dat Zondagmiddag eerst 22 gewonden van de „Graf Spee" gehaald zijn, waaraan Reuter toevoegde, dat vóór het schip later het anker lichtte, nog 700 man van boord ging en zich inscheepte op het Duitsche stoomschip „Tacoma". Ook een groot deel der voorraden van de „Graf Spee" werd aan de „Tacoma" aan boord gebracht.

Reuter zegt, dan, dat het een dramatisch tooneel was, toen de „Graf Spee" zich langzaam verwijderde. Vóór de haven bevonden zich: de Renown (32.000 ton, met zes 15 duims kanons), het Fransche slagschip Dunkerque (26.500 ton met acht 13 duims kanons), de kruiser Achilles (7000 ton met acht zes duims kanons), de Ajax (7000 ton met 8 zesduims kanons), en het vliegkampschip Ark Royal (22.000 ton, met aan boord zestig vliegtuigen). Tegen al deze schepen zou de „Graf Spee" slag hebben moeten leveren....

Zoover is het niet gekomen. Talrijke ontploffingen vernietigden het schip grootendeels, waarna het vuur de rest deed. In onderhalf uur was alles afgeloopen.

Reuter meldt, dat slechts eenige honderden opvarenden aan boord van de „Graf Spee" gebleven waren toen het schip voor de laatste reis vertrok. De „Tacoma" volgde op eenigen afstand. Toen de ontploffingen het lot van de „Graf Spee" bezegelden, ging de bemanning in de booten en bij het licht van de hoog-oplaaiende vlammen werden zij door de „Tacoma" en andere booten aan boord genomen.

Twee Britsche schepen bewaken de „Tacoma" welke nog steeds op de rede van Montevideo ligt.

Staande op het dak van zijn hotel te Montevideo heeft de correspondent van de New York Times gezien, dat kapitein Langsdorff en andere officieren van de „Graf Spee" staande het saluut brachten toen hun schip in de golven verdween.

De correspondent bericht volgens Reuter verder, dat kapitein Langsdorff op een electrische knop drukte toen de zon onder de horizon verdween en de lucht hierdoor gloeiend rood gekleurd was. Het geheele schouwspel scheen onwerkelijk; drie minuten later zonk het schip. De electrische knop was met een draad verbonden aan een groote electrische mijn in het munitiemagazijn. De werking was doeltreffend, binnen tien minuten sloegen de vlammen over de geheele lengte uit het schip, terwijl voortdurend ontploffingen in de ruimen werden gehoord. Het schip brandde 80 minuten.

(Zie vervolg op bladz. 6)

Advent-rede van H. M. de Koningin

WOENSDAG A.S.

H.M. de Koningin heeft het voornemen Zich op Woensdag 20 December a.s., des namiddags te 1 uur met een Advent-rede te richten tot Haar Volk, zoowel in Nederland als in de Overzeesche Gebiedsdeelen des Rijks.

De rede zal door alle Nederlandsche omroepstations, alsmede door de rijkskortegolfzenders te Kootwijk en door de PHOHI worden uitgezonden.

Duitsche kruiser tot zinken gebracht

Medeeling van een Britsche duikboot

LONDEN, 18 December (Reuter). — De admiraliteit heeft het volgende communiqué uitgegeven:

„De secretaris der admiraliteit deelt mede, dat Z.M.'s duikboot Ursula rapporteert, dat zij Donderdag 14 December j.l. een Duitschen kruiser van de Keulen-klasse aan de monding van de Elbe tot zinken heeft gebracht. De kruiser werd beschermd door zes Duitsche torpedojagers."

Reuter meldt later:

Men veronderstelt, dat het communiqué van het Britsche ministerie van Marine over het tot zinken brengen van een Duitschen kruiser, spreekt over de Duitsche kruisers, welke van het type van de „Köln" zijn. Deze schepen hebben een waterverplaatsing van 6000 ton en zijn bemand met 571 koppen. Tot deze klasse behooren ook de „Königsberg" en de „Karlsruhe".

Volgens de scheepslijst van Augustus j.l. maakt de „Ursula" deel uit van het zesde flotille duikbooten van de Britsche marine.

Arme boeren en rijke organisaties in Limburg

Alles draait om de R.K. Staatspartij

(Van onzen Limburgschen correspondent)

In de Provinciale Staten van Limburg werd door den heer Quaedvlieg (N.S.B.) een fellen aanval ondernomen op het drijven en op de me[illegible]odes van den R.K. Limburgschen Land- en Tuinbouw Bond ((L.L.T.B.), naar aanleiding van de hooge subsidie, welke nog steeds jaarlijks uit de provinciale kas aan deze verpolitiekte organisatie wordt verleend.

De spreker constateerde, dat in de praktijk de L.L.T.B. van een technische tot een partijpolitieke organisatie is verworden en daarbij dan nog eene van de slechtste soort. Zij heeft zich doen kennen als een onderdeel van de zich katholiek noemende Staatspartij. Scrupules worden daarbij niet in acht genomen. Leden, die er een andere politieke overtuiging dan die der Staatspartij er op na houden, worden overboord gezet.

Het is bij dit alles dan ook niet te verwonderen, dat de voormannen, de bestuurderen van den L.L.T.B., zich niet of nauwelijks verzetten tegen de ruïneuze landbouwpolitiek van den Staatspartijschen minister van Economische Zaken. Integendeel, ze helpen dapper mede aan de „geordende wanorde", die van dat departement uitgaat. Alle mogelijke en onmogelijke „crisismaatregelen" brengen zij tot uitvoering.

Dat onder de boeren verzet tegen deze maatregelen rijst, het deert hun niet. Dat de boeren hun ruggen moeten leeren krommen en alles dulden, het deert hun evenmin.

Wat malen zij om beperking van het rundvee, dat kan men immers uit Denemarken betrekken. Wat geeft men om de beperking der varkens, misschien zijn ze nog uit Litthauen hier te krijgen.

In dezen geest ging de spreker verder met de heeren hun zonden voor te houden om dan te vervolgen: Wij wenschen daaraan geen medewerking te verleenen in den vorm van subsidieering, waar het hier betreft een boerenorganisatie die haar eervolle taak, wier vervulling een zegen zou zijn voor de maatschappij, zoozeer uit het oog verliest als deze L.L.T.B.

Bij de bestrijding van de subsidie leggen wij, aldus Quaedvlieg, de maatstaf aan dat, eerstens door subsidieering een algemeen belang wordt gediend, en tweedens, dat de, de subsidie aanvragende of ontvangende vereeniging niet in staat is uit eigen middelen het algemeen belang te dienen.

Noch het een, noch het ander is bij den Limb. Land- en Tuinbouw Bond het geval.

Vooreerst wordt met de subsidie geen algemeen belang gediend, maar helpt men slechts het ware streven van den L.L.T.B., althans van zijn voormannen, te camoufleeren.

Bovendien is de L.L.T.B. best in staat zeer veel eigen middelen op te brengen, waardoor hij van een beroep op de provinciale kas gevoeglijk afstand kan doen. Het is inderdaad waar, dat men hier kan spreken van een rijke landbouworganisatie en van arme boeren.

Het ware streven van de voormannen van den Boerenbond ligt op geheel ander terrein dan op het agrarische. Het ligt op het gebied der partijpolitiek en beoogt niet op de laatste plaats de kneveling van den boer.

Men heeft dezen boer in een complex van maatregelen opgesloten en wanneer hij daaruit wil ontsnappen, treft men hem met een „crisistuchtrechtspraak" of met door den minister van Economische Zaken gesanctionneerde boeten, die met elk rechtsbegrip spotten en daarom ook aan de normale rechterlijke macht onttrokken zijn.

Subsidie verleenen aan een Boerenbond, die een orgaan uitgeeft als „Land en Vee" is naar onze begrippen een onmogelijkheid, afgescheiden van alle andere grieven. Geen middel wordt in dat blad onbeproefd gelaten om de boeren onder druk te zetten. Helaas wordt weer het meest misbruik gemaakt van den godsdienst, die den boer zoo nauw aan het hart ligt.

Spreker besloot zijn betoog door met aandrang aan de Provinciale Staten te verzoeken de voorgestelde subsidie niet toe te kennen. Dit was vanzelfsprekend boter aan de galg gesmeerd; verschillende sprekers kwamen vertellen, dat het met den Boerenbond prima in orde was!

In zijn repliek vond Quaedvlieg nog gelegenheid erop te wijzen, dat de boeren allemaal wel weten waar de schoen wringt, maar dat zij hun mond niet *open durven doen uit vrees voor de macht van het politiek-katholicisme. Hij sprak het vertrouwen uit, dat er voor de Limburgsche boeren spoedig een betere tijd zal aanbreken, maar dan onder ander regime.*

De eerste ijszondag. — Toen bekend werd, dat de M.E.T.S.-banen te Scheveningen opengesteld werden om schaatsen te rijden, was een der eersten die zich op het gladde ijs waagde, Z. Exc. mr. J. B. Kan, Lid van den Raad van State en voorzitter van het Nationaal Steuncomité. — In gezelschap van zijn familie draait mr. J. B. Kan de eerste rondjes.

Motorrijder tegen boom gereden en gedood

TRAGISCH ONGELUK TE HELVOIRT

Zondagmorgen ontdekten eenige kerkgangers te Helvoirt het lijk van een jongeman, dat langs den weg in een greppel lag. Bij nader onderzoek bleek het een inwoner uit het dorp te zijn, genaamd W. K. Deze jongeman, electricien van beroep, was Zaterdagavond per motor naar zijn werk geweest, om eenige herstellingen te verrichten aan het lichtnet.

Hij schijnt laat huiswaarts te zijn gekeerd, daar het ongeval door niemand is opgemerkt. Men vermoedt namelijk, dat hij met den motor in de bocht van den weg is geslipt en in botsing is gekomen met een boom en daarna in de sloot is geslingerd.

Men vond hem, liggende in de greppel onder zijn motorfiets, met een wonde aan het hoofd. Men neemt aan, dat hij, bewusteloos geworden door de botsing, door de koude is bevangen, en op deze wijze den dood heeft gevonden.

Autodieven lieten hun buit in den steek

Zondagavond is in de Nieuwe Doelenstraat te Amsterdam een nieuwe personenauto, eigendom van een dokter, welke eenigen tijd geparkeerd stond, ontvreemd. De politie stelde een onderzoek in en mocht er in slagen na enkele uren den wagen op te sporen. Uit Haarlem was n.l. bericht ingekomen, dat aldaar een nieuwe auto, waarvan de portierknoppen beschadigd waren, onbeheerd was aangetroffen. Blijkbaar heeft men dus weer te doen met een geval van baldadigheid, waarbij het hoofzakelijk te doen is om op andermans kosten gratis een autotochtje te maken.

Herdenking van Jopie Fourie

Op Woensdag 20 dezer zal het 25 jaar geleden zijn dat Jopie Fourie voor Zuid-Afrika zijn leven heeft gelaten. Ter herdenking van dit feit heeft het Groot Nederlandsch Jongeren Verbond een bijeenkomst belegd in het American Hotel te Amsterdam (ingang Leidschekade) op 20 Wintermaand des avonds 8 uur. Als sprekers treden op Generaal Majoor K. E. Oudendijk over „Herdenking van Jopie Fourie" en de heer Th. Rienks over „Jopie Fourie en wij, jongeren". De toegang is vrij.

De Koningin ter Kerke

H.M. de Koningin heeft Zondagochtend te 's-Gravenhage de godsdienstoefening bijgewoond in de Kloosterkerk, onder gehoor van ds. Molenaar.

Sireneproeven in de Residentie

Woensdag 20 December zullen — bij wijze van oefening — op 38 verschillende punten in Den Haag de sirenes ten dienste van de luchtbescherming loeien en wel te 12.10 en 12.15 uur, te 12.20 en 's avonds te 19.00, 19.05 en 19.10 uur.

Eerlang zijn meerdere soortgelijke proeven te verwachten.

Binnenkort zal de Haagsche burgerij in de gelegenheid worden gesteld de schuilloopgraven te bezichtigen.

H. M. de Koningin verleent geen audiëntie meer

De grootmeesteres en de grootmeester van het Huis van Hare Majesteit de Koningin, alsmede de chef van het Militaire Huis van Hare Majesteit de Koningin maken bekend, dat Hare Majesteit besloten heeft, gedurende dit winterseizoen geen audienties te verleenen.

Het ligt daarom niet in de bedoeling van Hare Majestiet de Koningin, dat aanvragen van eerbiedige opwachting, dankbetuiging, voorstelling en aanbieden van verzoekschriften door dames noch door civiele personen, noch door militairen worden ingediend.

De Ned. Journalistenkring kiest een Joodschen voorzitter

In een Zaterdagmiddag te Rotterdam gehouden algemeene vergadering van de Nederlandsche Journalistenkring heeft de vice-voorzitter, de heer Gerard Polak-Daniëls, in gevoelvolle bewoordingen den overleden president van den Nederlandschen Journalistenkring, den heer Henri Dekking, herdacht.

Met 99 van de 117 uitgebrachte stemmen heeft de vergadering daarop de heer G. Polak-Daniëls als voorzitter gekozen.

In de bestuursvacature, ontstaan door het overlijden van den heer Henri Dekking, werd gekozen de heer M. van Vooren Sr. te Rotterdam.

De nieuwe voorzitter van den N. J. K. werd in 1905 redacteur van „Het Vaderland", in welk blad hij sinds 1918 de Kameroverzichten schrijft. Van de oprichting af van het liberale weekblad „De Vrijheid" in 1921 maakt hij deel uit van de redactie van dat weekblad.

Van het bestuur der Haagsche Journalisten Vereeniging maakt de nieuwe kringvoorzitter reeds sinds 1917 deel uit.

Goedkoope Kerstpostpakketten voor gemobiliseerden

Wie van de gelegenheid gebruik wil maken, tegen het goedkoope tarief een Kerstpostpakket aan gemobiliseerde vrienden of verwanten te zenden, zij er aan herinnerd, dat deze pakketten op 18, 19 of 20 December ter post dienen te worden bezorgd. Wie na den 20sten zijn pakket ter verzending aanbiedt, moet weer het volle tarief betalen en riskeert bovendien, dat zijn pakket den geadresseerde niet tijdig voor Kerstmis bereikt.

De Rijksmiddelen brengen meer op dan verleden jaar

Blijkens het overzicht van den stand der rijksmiddelen op 30 November blijkt bij de directe belastingen het accres ten aanzien van het vorig jaar nog steeds aan te houden, al is de voorsprong van het zuiver bedrag der kohieren op eind October, welke toen in vergelijking met het bedrag op ultimo October 1938 f 14.081.379,18 bedroeg, thans iets teruggeloopen en wel tot f 13.140.601,06.

Bij een raming van deze middelen voor het loopende jaar van f 126.703.000,— kan worden geconstateerd, dat het zuiver bedrag der kohieren ad. f 132.906.323,48 deze raming thans reeds met f 6.203.323,48 overschrijdt.

Wanneer men daarbij voorts in aanmerking neemt, dat de raming voor het loopende jaar f 10.303,000,— hooger was gesteld dan die voor het vorige jaar, dan mag deze vooruitgang zeer zeker gunstig worden genoemd.

Tot de hoogere opbrengst hebben alle middelen bijgedragen, met uitzondering van de Verdedigingsbelasting, welke bij het vorig jaar f 366.582,— ten achter bleef, waartegenover echter staat, dat dit middel nog slechts f 82.000.— onder de nieuwe raming is gebleven, welke raming 1½ millioen hooger is gesteld dan die voor 1938.

De Inkomstenbelasting heeft de raming van 82½ millioen reeds met rond f 8.569,000 overschreden en kwam daarmede ruim f 12.662.000 boven de opbrengst op ultimo November van het vorig jaar, toen de jaarlijksche raming echter 7½ millioen minder bedroeg. Ook het verloop van dit middel is dus alleszins bevredigend.

Beneden de raming bleven o.m., de couponbelasting, met ruim f 585.000.—, de rechten en boeten van zegel met 3.94 millioen, de rechten en boeten van registratie me 2.5 millioen en de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking met 2.8 millioen, welk laaste middel ongeveer 5.2 millioen ten achter bleef bij de opbrengst in het vorig jaar.

INKOMSTEN VOOR HET VERKEERSFONDS

De inkomsten ten bate van dit fonds hebben tot dusver bedragen f 30.986.735,75, zoodat nog f 1.113.264,25 aan het bedrag van de raming ontbreekt.

Hierbij kan worden opgemerkt, dat de Rijwielbelasting het daarvoor geraamde bedrag van f 8.250.000 thans reeds met f 148.205.— heeft overschreden.

TOTALE OPBRENGST OVER 11 MAANDEN

Wat nu de opbrengst over de eerste elf maanden van dit jaar betreft, kan worden geconstateerd, dat de stijgende tendez, welke vrijwel gedurende het geheele loopende jaar viel waar te nemen, zich tot nu toe heeft voortgezet. De totale opbrengst dezer middelen was n.l. op ultimo November j.l. f 436.219.929,32 of f 31.305.346,— meer dan de raming en f 32.709.000,— meer dan de opbrengst over dezelfde periode van het vorige jaar.

Wanneer men ziet, dat de raming voor het geheele jaar f 441.725.000,— bedraagt, dan zou bij den tegenwoordigen stand van zaken mogen worden aangenomen, dat de opbrengst aan het eind van dit jaar deze raming met ongeveer 35 millioen zal overschrijden.

De moordaanslag te Gorinchem

16-JARIGE DADER BEKENT

In aansluiting op het Zaterdag gemelde inzake den moordaanslag te Gorinchem, kan nog worden medegedeeld, dat de 16-jarige G. van T. tegenover den commissaris van politie Zaterdagmorgen een volledige bekentenis heeft afgelegd en verklaard heeft, dat door hem niet alleen de aanslag op mejuffrouw V. d. Pijl is gepleegd, maar ook die te Hoog-Blokland de vorige week.

Den nacht, voordat hij te Hoog-Blokland den aanslag pleegde, had hij te Arkel ingebroken en een gouden horloge en een dolkmes gestolen. Met het dolkmes heeft hij het meisje in Hoog-Blokland gestoken.

De jongen is waarschijnlijk niet geheel toerekenbaar, daar hij zijn slachtoffers in het geheel niet kende en dus niet uit wraak gehandeld heeft.

De Alg. Steuncomité-collecte te 's-Gravenhage

TOTALE OPBRENGST f 36.000.—.

De Zaterdag in de Residentie gehouden straatcollecte ten bate van het Algemeen Steuncomité 1939 heeft opgebracht een totaal bedrag van ruim f 7.000.-. De huizencollecte, die Vrijdag werd gehouden, leverde een bedrag van ruim f 4.000.- op, terwijl de geldinzameling per circulaire aan de bij de gemeentetelefoon aangeslotenen heeft opgeleverd een bedrag van f 25.000.—. De totale opbrengst in de Residentie bedraagt dus ruim f 36.000.—.

De mogelijkheid van een Nederlandsche luchtlijn op Noord-Amerika

Naar aanleiding van de mededeeling van minister Albarda in de Tweede Kamer ten aanzien van de mogelijkheid van een Nederlandsche luchtlijn op Noord-Amerika kan worden medegedeeld, dat een dergelijke verbinding, mocht zij tot stand komen, begrijpelijkerwijze nog in een ver verschiet ligt. De voorbereiding vereischt enkele jaren en de huidige internationale omstandigheden vormen uiteraard een belemmering. Doch voor de K.L.M. is juist thans vooruitziendheid in de plannen geboden, om, wanneer de omstandigheden weder normaal zijn, terstond gereed te zijn om de vleugels wijder uit te slaan.

Gift van H. M. de Koningin aan het Roode Kruis

Van officieele zijde meldt men ons, dat door H.M. de Koningin een bedrag van f 1500,— is verstrekt aan het hoofdbestuur van het Ned. Roode Kruis als blijk van Hoogstderzelver belangstelling in de hulp van het Roode Kruis aan Finland op humanitair gebied.

Identiteitsbewijzen voor P.T.T.-personeel

Evenals het personeel der Spoorwegen, zal binnenkort ook het P.T.T.-personeel van identiteitsbewijzen worden voorzien. Op deze identiteitsbewijzen zal een pasfoto worden aangebracht. Voor den buitendienst zullen deze bewijzen beperkt worden tot de ambtenaren en tot het personeel op arbeidscontract, voor zoover dit min of meer geregeld dienst doet.

Motorrijtuigenbelasting van gevorderde auto's

De minister van Financiën heeft afwijzend beschikt op een verzoek van de K.N.A.C. en den A.N.W.B. om aan houders van motorrijtuigen, welke in de periode van 13 tot 16 November l.l. werden gevorderd, restitutie van motorrijtuigenbelasting te verleenen van 15 November af, inplaats van 1 December af, zooals thans op grond van vroegere ministerieele beschikkingen geschiedt.

Diegenen, wier motorrijtuigen in November werden gevorderd, kunnen derhalve slechts restitutie verkrijgen voor zooveel de motorrijtuigenbelastingkaart nog geldig is voor de maand December 1939 en volgende maanden.

De restitutie geschiedt, onder overlegging der belastingkaart, op de kantoren, waar de betaling heeft plaats gevonden.

Slachtoffer van onbewaakten overweg

Zondagmorgen om kwart voor 12 is op den onbewaakten overweg De Maln bij Soest een doodelijk ongeluk gebeurd.

De 14-jarige Van Roomen uit Baarn naderde op zijn rijwiel gezeten den overweg, gelijktijdig met den dieseltrein uit Baarn. De jongen zag den trein niet en werd gegrepen. Hij was op slag dood.

Buurtstation te Utrecht opgeheven

Precies een jaar, nadat het grootste deel van het Centraal Station te Utrecht in vlammen opging, is Zaterdagavond het buurtstation, dat speciaal diende voor de treinverbindingen met De Bilt, Zeist, Den Dolder, Soest, Soestdijk en Baarn, gesloten.

De sluiting geschiedde met eenig ceremonieel. Enkele spoorwegautoriteiten, alsmede leden van den personeelsraad van de Spoorwegen en een groep journalisten, maakten onder leiding van den heer J. W. Hupkes, directeur van de Gooische Tramweg Maatschappij, met een autobus een tocht naar Hilversum, waar plaats werd genomen in den laatsten trein, welke omstreeks kwart voor elf met het donderend signaal van mistsignalen op het buurtstation te Utrecht werd ontvangen. Vervolgens werd gewacht op het vertrek van den laatsten trein naar Hilversum, waarbij de heer D. Schiferli, perschef van de Nederlandsche Spoorwegen, den machinist toespraak en hem een bloemenmand overhandigde. Tenslotte werd den journalisten de gelegenheid gegeven een aanvang te maken met den afbraak van het station, welk origineel aanbod door hen met genoegen werd aanvaard.

Drijvende kranen naar Delfzijl

In de haven van IJmuiden is gisteravond uit R'dam 'n drijvende kraan aangekomen, welke werd gesleept door de „Argus" van L. Smit en Co. De kraan is bestemd voor Delfzijl en zal binnendoor de tocht voortzetten. Er worden in de komende dagen nog meer kranen uit Rotterdam verwacht, op weg naar Delfzijl, waar ze dienst zullen doen in verband met de groote scheepvaartdrukte, welke daar als gevolg van den internationalen toestand heerscht.

Mutaties bij de Rechterlijke macht te Amsterdam

Bij Koninklijk Besluit van 15 December, is:

I. aan mr. A. Baron van Hirinxma thoe Slooten, op zijn verzoek met ingang van 1 Januari 1940 eervol ontslag verleend als procureur-generaal bij het Gerechtshof te Amsterdam, onder dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten door hem aan ons en den lande bewezen;

II. benoemd tot procureur-generaal bij het Gerechtshof te Amsterdam mr. dr. J. A. van Thiel, thans officier van Justitie bij de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam;

is benoemd:

I. tot officier van Justitie bij de Arrondissements-rechtbank te Amsterdam mr H. A. Wassenbergh, thans substituut-officier van Justitie bij gemelde rechtbank;

II. tot advocaat-generaal bij het Gerechtshof te Amsterdam mr. A. A. L. F. van Duilemen, thans substituut-officier van Justitie bij de Arrondissements-rechtbank te Amsterdam.

M.s. „Hector" van de K.N.S.M. vaart proef

Op den Nieuwen Waterweg is de officieele proeftocht gehouden met het m.s. „Hector" gebouwd door de N.V. Gebr. Pot te Bolnes, voor rekening der K.N.S.M. te Amsterdam en bestemd voor haar dienst New York—West-Indië.

Het schip heeft de volgende afmetingen: 306 voet en 6 duim bij 41 voet 0 duim bij 25 voet 6 duim. Het laadvermogen is ca. 3000 ton. De „Hector" is voorzien van een accomodatie voor twaalf passagiers. Maatgerei, ankerlier en stuurmachines worden alle electrisch gedreven. De hoofdmotor bestaat uit een 1600 P.K. Burmeister Waunmotor, welke instalatie is vervaardigd en geïnstalleerd door de N.V. P. Smit te Rotterdam. De electrische licht- en krachtinstallatie is verzorgd door de N.V. van Rietschoten en Houwen te Rotterdam.

Nadat op dezen proeftocht 't schip onder IJkingen door de reederij was overgenomen, werd de reederijvlag geheschen.

625 chauffeurs worden onderscheiden

„ZONDER-ONGELUKKEN-WEDSTRIJD"

Het is thans vier jaren geleden, dat de Vereeniging voor Veilig Verkeer te Amsterdam, naar Engelsch voorbeeld, hier te lande heeft ingesteld den zoogenaamden geen-ongelukken-wedstrijd voor beroepschauffeurs.

Deze wedstrijd, in Engeland geheeten de „Save Driving Competition", is gebaseerd op de gedachte, dat het eenerzijds een werkgever niet onwelkom zal zijn, dat zoo min mogelijk schadegevallen door zijn chauffeurs veroorzaakt worden, terwijl het anderzijds voor den chauffeur aantrekkelijk is, ook bij voorkomende sollicitaties, dat hij kan toonen, dat hij een zeker aantal jaren achtereen veilig gereden heeft.

De Vereeniging voor Veilig Verkeer heeft deze beide belangen weten te dienen, daarmede wel in de eerste plaats een stimulans scheppend tot het bereiken van het door haar gestelde doel: „Een veiliger verkeer". Zij reikt thans ieder jaar aan een aantal chauffeurs de door hen verworven onderscheidingen uit. Deze onderscheiding bestaat uit een diploma en een insigne, die vermelden hoeveel jaren achtereen de chauffeur zich de onderscheiding reeds waardig heeft getoond.

Thans na vier jaren mag wel gezegd worden, dat deze wedstrijd een succes is, dat hij uitgroeit tot een waardevol instituut ter bevordering van de veiligheid van het verkeer in Nederland.

Het vierde wedstrijdjaar is thans verstreken. Ruim 800 chauffeurs waren dit jaar ingeschreven, waarvan er 625 een onderscheiding verdiend hebben. Een aanzienlijk aantal, doch niet allen zullen de onderscheiding ontvangen. Een bewijs, dat maar niet lichtvaardig de onderscheidingen worden uitgedeeld.

De hoofdcommissaris van politie te Amsterdam, de heer H. J. Versteeg, zal op Woensdag 20 December a.s. des voormiddags te 10.30 uur in het Theater Tuschinski te Amsterdam den geslaagden chauffeurs de door hen verworven onderscheidingen ter hand stellen. De Vereeniging voor Veilig Verkeer, daartoe in staat gesteld door een der deelnemende firma's, zal bovendien dit jaar aan de chauffeurs een extra-onderscheiding uitreiken, ter bevestiging aan hun auto's.

Uiteraard zullen niet alle chauffeurs op dit morgenuur hierbij aanwezig kunnen zijn. Voor hen, die niet komen kunnen, bestaat gedurende dien dag gelegenheid hun onderscheiding in ontvangst te komen nemen bij een tentje, dat Veilig Verkeer zal openstellen op een der parkeerterreinen op het Rokin.

NU DE VORST IS INGETREDEN

Het IJsselmeer is één groote ijsvlakte

GRONDIJS BELEMMERT DE SCHEEPVAART

Reeds drie slachtoffers te betreuren

Nu de vorst definitief is ingetreden en de door merg en been dringende Oostenwinden heer en meester zijn in de natuur, beginnen de eerste ongemakken, die in elke vorstperiode terugkeeren, zich te doen gevoelen. Vooral de scheepvaart, met name die op het IJsselmeer, heeft hiervan den last ondervonden. In de voormalige Zuiderzee zijn namelijk uitgestrekte ijsvelden waargenomen, die gevormd worden door het aan elkaar vriezende grondijs, dat aan de oppervlakte komt drijven. De vorst is echter nog niet van dien aard geweest, dat de vaart op rivieren en kanalen daarvan belangrijke stagnatie heeft ondervonden.

Reeds is er Zondag op vele plaatsen in den lande schaatsen gereden, zij het, dat de snerpende Oostenwind veel van de ijspret bedierf en velen de warme huiskamer deed verkiezen boven de gladde ijsvlakte. Ook op landijs en hier en daar zelfs op kleine slooten heeft men zich de schaatsen ondergebonden.

Het was echter te verwachten, dat deze eerste ijs-Zondag — die slechts het gevolg was van eenige in den grond nog onbeduidende graden vorst — slachtoffers zou eischen, en deze verwachting is helaas weer bewaarheid geworden. Zoo zijn in Friesland twee kinderen uit een gezin, die zich onvoorzichtig op een sloot nabij de ouderlijke woning gewaagd hadden, door het ijs gezakt en verdronken. Een schaatsenrijder te Zaandam, die zich op het ijs in een breedere sloot waagde dan waarop reeds gereden werd, onderging hetzelfde droeve lot.

Omtrent het noodlottige ongeval, waarbij de twee kinderen om het leven kwamen, vernamen wij het volgende. Te Bitterwird nabij Dokkum speelden het achtjarig zoontje en het twaalfjarig dochtertje van den landbouwer Hoitsma op het ijs in een slootje, dicht bij de boerderij.

Na eenigen tijd misten de ouders de beide kleinen en gingen zoeken. Tenslotte zagen zij een gat in het ijs, waarin het mutsje van een der kinderen dreef. Men slaagde erin, de slachtoffertjes uit het gat te halen, doch het bleek reeds te laat te zijn. Dr. Blanksma uit Dokkum kon slechts den dood constateeren.

IJSVELDEN VAN 300 METER LENGTE

Reeds Zaterdagavond verklaarden schippers, die met hun schepen de Oranjesluizen bij Amsterdam binnenliepen, dat zij ijsvelden op het IJsselmeer hadden waargenomen. Er waren er, die een lengte van driehonderd meter hadden. De binnenkomende schepen waren geheel met ijs overdekt; men vertelde, dat men reeds bij het passeeren van Schokland dik in het ijs zat, terwijl zich op vele plaatsen ook ijsvorming vertoonde door het aan elkaar vriezen van drijvend grondijs.

Sommige schippers durfden Zondag het IJsselmeer reeds niet meer over te steken, bevreesd als zij waren, door het drijvende ijs te worden ingesloten.

Gisteren vertelden de weinige binnengekomen schippers, dat het meer — zoover het oog reikt — met naar boven gekomen grondijs is bedekt.

Zeilverkeer is daardoor reeds onmogelijk geworden. Om zich een weg door het ijs te banen hebben de schepen n.l. een sterken motor noodig. De haven van Durgerdam ligt reeds geheel dicht en verwacht wordt, dat spoedig het geheele IJsselmeer dicht zal liggen, want overal, ook in het Buiten-IJ, komt grondijs naar de oppervlakte, waar het zich in korten tijd zet.

BOOTVERBINDING MET MARKEN STOPGEZET

De verbinding tusschen den vasten wal en het eiland Marken was Zondag door den ijsgang reeds zeer slecht.

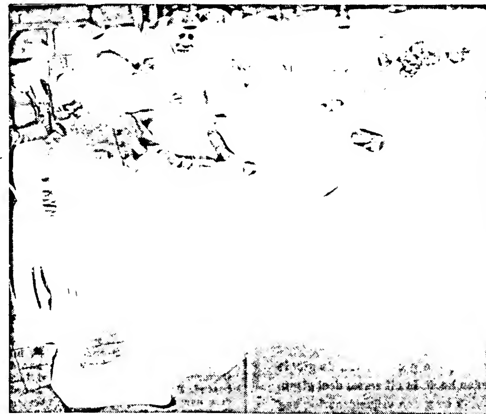
De haven van Monnikendam was geheel toegevroren, zoodat de boot der Noord-Zuid-Hollandsche Tramweg Maatschappij welke hier onder normale omstandigheden binnenvaart, een anderen weg moest nemen. Zij voer naar de Noord van den Waterlandschen Zeedijk onder Volendam om enkele passagiers af te zetten en keerde toen terug naar Marken. Het grondijs bezorgt op dit traject echter zeer veel last. Daarom bleef de tramboot na dezen eenen tocht van 's morgens omstreeks elf uur in de haven van Marken liggen. In normale omstandigheden wordt deze dienst zeven maal per dag onderhouden. Voor de met verlof naar huis keerende militairen beteekent dit, dat zij aan den vasten wal moeten blijven.

VORST VERHINDERT WERK IN RIJKSWERKKAMPEN

Het hoofd van de inspectie Noord-Brabant van den Rijksdienst voor werkverruiming maakte gisteren bekend, dat de arbeiders gehuisvest in de kampen Venraay A tot en met E heden wegens de vorst niet behoefden te vertrekken.

Ook de arbeiders uit Breda en Tilburg die bij Mill werken, behoefden niet te vertrekken.

Het hoofd van de inspectie van den Rijksdienst voor de werkverruiming in Limburg maakte om denzelfden reden bekend, dat de arbeiders van de kampen te Sevenum A en B, te Hunsel en te Heythuyzen eveneens niet behoefden te vertrekken.

Door het comité „Breit allen mee" is aan ongeveer 114 Huzaren Motorrijders, in verband met de plotseling opgekomen koude, voor het stadhuis te Den Haag warme wanten verstrekt. — De dames van het comité tijdens het uitreiken der wanten.

Soldaat door gasverstikking om het leven gekomen

De soldaat J. S. uit Voorschoten, die te Eindhoven gelegerd is met een aantal militairen in een particulier huis, ging gistermiddag een bad nemen. Na een half uur bemerkten zijn kameraden, dat er een sterke gaslucht uit de badkamer kwam. Zij braken de deur open en vonden den soldaat bewusteloos op den grond. Ofschoon onmiddellijk geneeskundige hulp werd ingeroepen, mocht hulp hier niet meer baten.

Distributiestations te Groningen

B. en W. van Groningen hebben heden aanbesteed het bouwen van drie bovengrondsche distributiestations en één ondergrondsch distributiestation (bouwwerken).

Er waren 100 aanbiedingen ingekomen.

Laagste inschrijver was J. de Vink, Jzn., te Groningen met f 15.925.—.

Abonnementsgeld 1940

Beleefd verzoeken wij onzen abonné's het verschuldigde voor het 1e kwartaal (f 3.—) op onze giro rekening 289788 te storten. Hierdoor bespaart u incassokosten.

Van deze gelegenheid maken wij graag gebruik den abonné's — voor welke het maar eenigszins mogelijk is — te verzoeken het abonnementsgeld voor het geheele jaar 1940 (f 12.—) ineens te storten.

Deze stortingen beteekenen een belangrijke en alleszins welkome verlichting voor onze administratie.

Bij voorbaat onzen hartelijken dank voor uwe welwillendheid.

Onder De Luifel

ZE MOETEN HET ZELF WETEN

Blijkbaar naar aanleiding van de opmerking van De Telegraaf, dat ze het in Brabant zelf maar moeten weten, als ze er de voorkeur aan geven dat in hun provincie „het geestelijk gezag predomineert" (overheerscht), zendt een lezeres ons een knipseltje uit de Alkmaarsche Courant. Het is het verslag van een ouderavond in de Openbare Lagere school te Zuidscharwoude.
Wij lezen in dat verslag:

„Bij de rondvraag kwam ter sprake, dat de schoolkinderen op de nationale feestdagen in den tuin van de r.k. pastorie een aubade hebben gebracht aan den pastoor. Men achtte dit niet juist. De hulde aan het Koninklijk Huis dient te worden gebracht bij den vertegenwoordiger van het Kon. Huis. Over het algemeen kon men zich met deze zienswijze vereenigen".

„Men achtte dit niet juist". Wij wel. Wij achten het volkomen juist, dat aldus de feitelijke toestand in Zuid-Scharwoude (dat in Noord-Holland, niet in Brabant ligt!), alsmede de opvatting hoe het behoort te zijn, door het politieke katholicisme tot uitdrukking wordt gebracht. Nu weten we tenminste, wat we aan de heeren hebben.
De Noord-Hollanders moeten nu zelf maar uitmaken, of zij willen, dat in hun provincie het geestelijk gezag „predomineert" (om met De Telegraaf te spreken). Dat is immers democratisch. Daar kan H.M. de Koningin ook nooit bezwaar tegen hebben.

Samenwerking van Belgische en Nederlandsche tandartsen

In een oorlog zullen door het groote aantal kaakverwondingen hooge eischen worden gesteld aan tankheelkundige hulp, daar men in den wereldoorlog de ervaring heeft opgedaan, dat bij de behandeling van uitgebreide kaakverwondingen samenwerking tusschen chirurg en tandarts(mondarts) absoluut noodzakelijk is voor het zoo snel mogelijk bereiken van een zoo goed mogelijk resultaat.

In Nederland heeft men in deze reeds uitgebreid organisatorisch werk verricht en niet minder dan zestig Nederlandsche tandartsen (onder wie enkele mondartsen) maakten dan ook gaarne gebruik van een Belgische uitnoodiging tot het houden van een gemeenschappelijke bijeenkomst ter bespreking der hiermee samenhangende vraagstukken. Deze bijeenkomst op Zaterdag en Zondag j.l. te Brussel gehouden stond onder leiding van tandarts Ch. F. L. Nord, Den Haag, en tandars Albert Joachim, Brussel, en werd bijgewoond door enkele senatoren en afgevaardigden van den Belgischen min. van Oorlog. In die vergadering spraken de Belgen dr. Coels, Brussel, M. H. Graulich, Kortrijk, dr. F. Watry, Brussel en kapitein dr. Zeckendorf, Luik, terwijl van Nederlandsche zijde het woord voerde de heeren T. Poelstra en J. W. A. Tjebbes, lector aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. Voorts werden demonstraties gegeven door de heeren dr. F. Watry en E. Nauwelaerts, België en H. van der Molen, W. Oddens, dr. E. Sanders, J. W. A. Tjebbes en dr. C. Witthaus, Nederland.

Ds. Terlaak Poot is geen lid der N.S.B.

MEDEDEELING VAN DEN KERKERAAD

Bij de kamerdebatten over de begrooting van Defensie heeft ds. Van der Zaal (A.R.) den Haagschen Ned. Hervormden predikant ds. Terlaak Poot ter sprake gebracht, van wien een artikel over Dantzig dezen zomer door het Ned. Chr. Persbureau was verbreid. Wij hebben indertijd van dit artikel ook melding gemaakt.

Ds. Van der Zaal heeft ds. Terlaak Poot op grond daarvan als „nationaal-socialist" gedoodverfd.

Het Moderamen van den Haagschen Kerkeraad publiceert thans in zijn orgaan, de „'s-Gravenhaagsche Kerkbode" en in verschillende in Den Haag verschijnende bladen de volgende verklaring:

Zeer tot onzen spijt is de naam van onzen collega dr. Terlaak Poot betrokken geworden in een openbare bespreking over extremistische invloeden in ons leger. Degene, die daarvan de oorzaak was, heeft desgevraagd, nadrukkelijk erkend, dat hij deze zaak tevoren niet had onderzocht.

Ofschoon dit voor ons niet noodig was, nemen wij, om onzen geachten collega van alle blaam te zuiveren, hier een woord over, dat hij, zwart op wit, ons gezonden heeft.

„Natuurlijk ben ik géén N.S.B.-er, nòch door feitelijk lidmaatschap, nòch in den geest. Ik was steeds lid der C.H. Unie, en deel volkomen het standpunt der C.H. Unie ten opzichte van de N.S.B."

Wij hopen, dat de geheele gemeente nu zal medehelpen, om aan al de valsche geruchten een einde te maken.

Het Moderamen van den Haagschen Kerkeraad:
P. J. MOLENAAR.
W. J. DE WILDE.

Noodlottig ongeval te Groningen

Zaterdagmiddag is in Groningen een doodelijk ongeval gebeurd. Met toestemming van den chauffeur was de negenjarige K. R. op den laadbak van een vrachtauto geklommen. Tijdens den rit viel hij echter van de auto af, met het noodlottig gevolg, dat het linkerachterwiel van den wagen over het lichaam van den jongen reed. In zorgwekkenden toestand is het slachtoffer naar het Academisch Ziekenhuis overgebracht, waar hij kort na aankomst is overleden.

De handhaving van de openbare orde

COMMISSIE INGESTELD VOOR ONDERZOEK DER BESTAANDE BEPALINGEN

Uit overweging, dat het wenschelijk is, een onderzoek in te stellen naar de vraag, of de bepalingen van de Gemeentewet en andere voorschriften met betrekking tot de handhaving van de openbare orde voldoen aan de eischen, welke te dien aanzien dienen te worden gesteld en in het bijzonder ook, of zij wel, in het belang van een juiste regeling van bevoegdheden en verhoudingen, voldoende scherp tot uitdrukking brengen de voor de bestuursorganen weggelegde taak, hebben de ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie een commissie benoemd, aan welke dit verzoek wordt opgedragen, met verzoek dienaangaande rapport uit te brengen, onder bijvoeging zoo noodig van voorstellen tot wijziging of aanvulling van de desbetreffende wettelijke voorschriften.

In die commissie zijn benoemd:

Tot lid en voorzitter: de minister van Staat, jhr. mr. dr. H. A. van Karnebeek, Commissaris der Koningin in de provincie Zuid-Holland.

Tot leden: Mr. J. R. M. van Angeren, secretaris-generaal bij het Departement van Justitie.

Jhr. mr. dr. L. H. N. Bosch ridder van Rosenthal, Commissaris der Koningin in de provincie Utrecht.

Mr. dr. Donner, oud-minister van Justitie lid van den Hoogen Raad der Nederlanden.

Mr. dr. K. J. Frederiks, secretaris-generaal bij het Departement van Binnenlandsche Zaken.

Mr. dr. W. G. A. van Sonsbeek, Commissaris der Koningin in de provincie Limburg.

Mr. J. A. de Visser, oud-minister van Justitie, Procoreur-Generaal bij het Gerechtshof te Arnhem.

En tot secretaris, onderscheidenlijk tot adjunct-secretaresse: mr. J. Kan, hoofdcommies bij het Departement van Binnenlandsche Zaken en mej. A. Werker bij het Departement van Binnenlandsche Zaken.

Bejaarde man bij oversteken gedood

Zaterdagmiddag is te Deurne de 70-jarige heer Althuizen bij het oversteken van den weg door een personenauto aangereden.

De man werd ernstig gewond. Gisteravond is het slachtoffer in woning overleden.

Prins Bernhard op inspectie

Prins Bernhard heeft heden, vergezeld van Zijnen waarnemenden adjudant, den luitenant-kolonel Phaff, namens H.M. de Koningin troepen-afdeelingen in de Betuwe in oogenschouw genomen.

Gift van Prinselijk Paar aan Roode Kruis

Van officieele zijde meldt men ons, dat door het Prinselijk Paar een bedrag van f 1000.— is verstrekt aan het hoofdbestuur van het Nederlandsche Roode Kruis als blijk van zijn belangstelling in de hulp van het Roode Kruis aan Finland op humanitair gebied.

Het Statenverslag van het Limburgsch Dagblad

Mag een katholieke courant liegen?

Het nat.-soc. lid der Prov. Staten van Limburg, D'Ansembourg, schrijft ons:

Het Limburgsch Dagblad van 15 December schrijft over de zitting van de Provinciale Staten o.a.:

„Daar waren o.m. twee dood-onschuldige subsidie-voorstellen: de eerste over een bedrag van f 400.— te verstrekken aan het R.K. Woonwagenliefdewerk.... Men zou oppervlakkig beschouwd zeggen, dat de financieele steun.... werd gevraagd voor werken van naastenliefde, waartegen geen redelijk mensch bezwaar kan hebben. Toch werd de steun.... met groote heftigheid door de N.S.B. bestreden."

Hier wordt dus de voorstelling gewekt, dat deze steun door ons is afgewezen.

Deze voorstelling van zaken is in strijd met de waarheid.

Wel heb ik de Provinciale overheid aangespoord er voor te zorgen, dat de woonwagens spoedig zouden worden vervangen door menschwaardigere woningen, maar uitdrukkelijk heb ik verklaard met dit subsidie accoord te gaan, en dat weet het Limburgsch Dagblad zeer goed.

Mag een katholiek blad de onwaarheid verspreiden?

Het Limburgsch Dagblad schrijft verder:

„Op soortgelijke wijze werden de R.K. Militaire vereenigingen afgemaakt. Zonder haar met name te noemen ging de geachte spreker blijkbaar uit van de leuze: „Ein Reich, Ein Volk, Ein Führer!". De Katholieken brengen splitsing in het leger, evenals zij de volksgemeenschap verstoren door staatkundige partijvorming. Weg dus met deze minderwaardige „volksgenooten"!

Weg met hun Staatspartij, weg met hun sociale organisaties, weg met hun jeugdwerken, weg met hun vertoon van naastenliefde! En ten slotte: weg met hun bisschoppen, weg met hun priesters, weg met hun godsdienst?"

Hier wordt duidelijk gezegd, dat het bovenstaande mijn woorden zijn.

Deze bewering is eveneens in strijd met de waarheid.

Wel heb ik mij verzet tegen de poging van de Staatspartij en haar nieuwen bondgenoot de S.D.A.P. om onder den schijn van de zorg voor de soldaten de politiek en daarmede de verdeeldheid binnen het leger te brengen; wel wensch ik inderdaad niets meer, dan het verdwijnen van de Staatspartij en van haar totaal verpolitiekte onderafdeelingen, maar ik tart hierdoor openlijk het Limburgsch Dagblad te bewijzen, dat ik daaraan zou hebben verbonden den eisch: „Weg met de bisschoppen, weg met de priesters, weg met hun godsdienst".

Deze voorstelling van zaken is niet anders dan een infame leugen.

De heeren Smit en consorten mogen dan geen verschil meer kennen tusschen Partij en Kerk, tusschen den Bisschop en dhr. Maenen, wij kennen en achten dit verschil bestrijden wel de Maenens en hun partij, doch niet godsdienst en kerk.

Het grensverkeer met Duitschland

Bij de regeering is een officieele mededeeling van het Duitsche gezantschap te 's-Gravenhage ingekomen, waarin wordt kennisgegeven, dat de Duitsche grens naar Denemarken, Nederland, België, Luxemburg en Zwitserland met ingang van heden voor het grensverkeer, met uitzondering van het spoorwegverkeer, van 's avonds 8 uur tot 's morgens 7 uur gesloten zijn.

MOND- EN KLAUWZEER

In de week van 3 tot en met 9 December 1939 bezweken aan deze ziekte:

6 Runderen, 27 kalveren, 25 varkens en biggen.

Vice-voorzitter I.E.V.-Nederland overleden

Hedenmorgen is te 's-Gravenhage in den leeftijd van 65 jaren overleden de heer A. A. de Wolff, vice-voorzitter van het Indo-Europeesch Verbond, afdeeling Nederland.

De overledene, die in Indië reeds bestuurslid was van deze vereeniging, heeft vijftien jaren lang in de Nederlandsche afdeeling een functie bekleed.

Waar zijn de Indiëvliegers?

De positie der Indië-vliegtuigen was gisteren:

UITREIS
„Torenvalk" te Singapore; „Wielewaal" te Jodhpur.

THUISREIS
„Nandoe" te Basra.

Ciano blikt in de geschiedenis terug

De in München, Milaan Salzburg en Berlijn gevoerde besprekingen

Italië volgt met waakzaamheid de ontwikkeling der gebeurtenissen

In ons nummer van Zaterdag plaatsten wij een gedeelte van de groote rede, die Ciano Zaterdag in Rome gehouden heeft. In dit eerste deel gispte hij o.m. het Verdrag van Versailles en sprak over den vrijheidsoorlog van Spanje. Daarna behandelde hij de samenwerking met Duitschland en behandelde hierbij de conferentie van München gedurende de September-crisis van 1938. Het doel van deze conferentie was minder een oplossing te zoeken voor het vraagstuk van de Sudeten-Duitschers, dan wel een tijdperk van ontspanning en vreedzame samenwerking te openen tusschen de mogendheden. München werd evenwel gevolgd door iets, dat men een „anti-München" zou kunnen noemen. Hetgeen een daad van wijsheid was, is al spoedig aangevallen en veroordeeld als een capitulatie. Aangezien de democratische landen gaarne oorlogstaal gebruiken, noemden zij de politiek, welke volgde op München, de politiek van het democratische front, evenals zijn hun verbond het „democratische front" noemden, terwijl zij in hun binnenlandsche politiek de samenwerking met het bolsjewisme het „volksfront" noemden. Zij hadden het plan om met de Sovjet Unie een verbond te sluiten en Duitschland en Italië ideologisch, politiek en militair te omsingelen.

In Maart 1939 nam de Duitsche regeering het besluit Bohemen en Moravië te bezetten en het protectoraat in te stellen en in de eerste weken van April annexeerde Italië, Albanië, hiermede voldoend aan den wensch van het Albaneesche volk. Deze gebeurtenissen stonden los van elkaar en hadden niet ten doel de landen van het Donaubekken en de Balkan in te sluiten. Het bezetten van Albanië had alleen Italiaansche belangen en stond in geen enkel verband met den toestand in Tsjecho-Slowakije. Sedert acht maanden heerschen thans weer orde en vrede in Albanië door een broederlijke samenwerking tusschen het Albaneesche en het Italiaansche volk, gegrondvest op gelijkheid van rechten en plichten. De bezetting van Albanië bedreigde niemand. Toch was het aanleiding door het opstellen van plannen voor een aanval op onze grenzen, onze koloniën en onze verbindingswegen. Deze plannen waren belachelijk, doch niet minder gevaarlijk. Tegelijkertijd begon men met het uitvoeren van een nieuw programma van omsingeling van Italië en Duitschland door middel van een systeem van militaire verdragen en garanties. Hierbij werd ook Polen betrokken. Graaf Ciano gaf een overzicht van de historische garanties van Frankrijk en Engeland aan Polen, welke leidden tot de verdragen van 25 Augustus en 4 September met Warschau.

DE CONFERENTIE VAN MILAAN

Duitschland en Italië hebben besloten op 6 en 7 Mei van gedachten te wisselen te Milaan. Hierbij bleek, dat de minister van Buitenlandsche Zaken van Duitschland en spreker zelf volkomen gelijk dachten over de bedoelingen voor de toekomst. Beiden waren overtuigd, dat, terwijl zij vastbesloten waren iederen aanval gewapender hand af te slaan, zij met alle middelen wilden werken aan het behond van den vrede in Europa voor langen tijd. Beiden hadden dezen tijd noodig voor den binnenlandschen opbouw en voor hun militaire voorbereiding.

Voor Italië was deze periode drie jaar, voor Duitschland vier of vijf jaar. Dit beteekent niet, dat Duitschland en Italië na dezen tijd den vrede der wereld wilden verstoren, integendeel, hun samenwerking had ten doel een toestand van veiligheid en vrede in Europa te scheppen, waarbij de vitale belangen van beide landen recht werd gedaan.

Spr. merkte op, dat de overeenkomst te Berlijn, welke 22 Mei werd onderteekend, tegen niemand was gericht. Het Poolsche vraagstuk, dat bij het onderteekenen van het verdrag van Berlijn nog niet zoo ernstig was, heeft later een ontwikkeling gehad, welke het behoud van den vrede vrijwel onmogelijk maakte. Op 27 Maart heeft de Duce in een onderhoud met den Britschen ambassadeur gewezen op het gevaar voor den Europeeschen vrede, dat schuilde in het geven van garanties door Engeland en Frankrijk aan Polen. Zich sterk voelend door deze garnties heeft Polen geweigerd den weg ter verzoening in te slaan toen het nog mogelijk was. De incidenten namen toe en de spanning werd grooter. Op 12 en 13 Augustus nam Italië nu het initiatief tot de conferentie van Salzburg om te pogen een oorlog te voorkomen en op last van den Duce stelde spreker voor aan de Duitsche regeering openlijk mede te deelen, dat, niettegenstaande den gespannen toestand, het nog mogelijk was langs diplomatieken weg tot een oplossing te komen.

GEWAPEND CONFLICT ONVERMIJDELIJK

Tijdens de besprekingen te Salzburg bleek duidelijk, dat Duitschland geen uitstel meer kon dulden met een tegenstander, die zijn kwade wil had getoond. Indien Polen zijn houding niet zou wijzigen, was een gewapend conflict niet te vermijden. Even duidelijk bleek evenwel, dat Hitler het conflict beperkt wenschte te zien tusschen Duitschland en Polen. De Italiaansche houding, welke inhield, dat Italië het conflict beperkt wilde zien, werd door Duitschland volkomen gebillijkt.

RUSLAND OP HET TAPIJT

Gedurende dezen tijd deed zich een ander verschijnsel voor, n.l. de toenadering tusschen Duitschland en de Sovjet Unie, welke de verwondering van de geheele wereld heeft gewekt. Nadat Frankrijk en Engeland gepoogd hadden met Rusland te komen tot een nauwe militaire samenwerking, hebben Duitschland en Italië in April en Mei van dit jaar deze kwestie besproken en werd besloten een afwachtende houding ten aanzien van de Sovjet Unie aan te nemen. Het doel was de Sovjet Unie te neutraliseeren en het systeem van omsingeling te belemmeren. Men dacht, dat een verder liggend doel niet te bereiken zou zijn in verband met de vijandelijke houding, welke Duitschland steeds heeft aangenomen jegens de Sovjet-Unie. Te Salzburg werd spreker medegedeeld, dat handelsbesprekingen tusschen Duitschland en de Sovjet Unie in een vergevorderd stadium verkeerden en dat men hoopte spoedig een overeenkomst te bereiken. 21 Augustus te tien uur in den avond telefoneerde Von Ribbentrop, dat hij den volgenden dag naar Moskou zou gaan om een niet-aanvalsverdrag met de Sovjet Unie te teekenen.

Toen de vijandelijkheden, niettegenstaande alle Italiaansche pogingen den vrede te bewaren, waren uitgebroken, deelde de fascistische regeering in een communiqué, uitgegeven na de vergadering van den ministerraad op 1 September mede, dat Italië geen enkel militair initiatief zou nemen. Dit besluit was aan de Duitsche regeering en alleen aan haar bekend. De Duitsche regeering keurde deze houding goed, zij is geheel overeenkomstig het Duitsche verlangen het conflict te localiseeren en is ook in overeenstemming met de verplichtingen, welke bestaan tusschen Italië en Duitschland.

Vervolgens overgaande op het snelle optreden van Duitschland in Polen zeide graaf Ciano, dat de wereldpers melding gemaakt heeft van stappen van Italië ten gunste van den vrede of ten gunste van een taak, welke de Duitsche regeering aan Italië zou hebben toevertrouwd, teneinde onderhandelingen aan te gaan. Dat is allemaal willekeur. De oorsprong en de oorzaak van Ciano's reis naar Berlijn liggen in de eerste phase van het conflict en in den wensch van Duitschland, Italië op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen van het conflict en van de bedoelingen, welke het optreden voor de toekomst bepaald hadden.

Duitschland heeft van Italië niets gevraagd! Geen enkele stap is bij die gelegenheid ondernomen. Het bezoek van Ciano aan Berlijn is geschied in het kader van het gebruikelijke contact, dat tusschen beide landen wordt onderhouden, want herhaald moet worden, zooals onlangs nog de Groote Fascistische Raad verzekerd heeft, dat de betrekkingen tusschen Italië en Duitschland zijn vastgelegd in de tusschen beide landen bestaande alliantie en in de gedachtenwisselingen, welke die alliantie hebben aangevuld.

Terstond na de Duitsche actie in Polen doemden aan den horizon nog eens vredesverwachtingen op. Zij waren echter van korten duur. Tegenover Duitschland, dat den oorlog gewonnen had en een overeenkomst gesloten had met Rusland, niet slechts betreffende de Poolsche quaestie maar ook betreffende de situatie in de Oostzee, sprak men niet slechts over Polen maar ook over Tsjecho-Slowakije en zelfs over Oostenrijk.

Het is duidelijk, dat, hoewel Duitschland bereid was de oprichting van een nationalen Poolschen staat in overweging te nemen, het niet kon toelaten, dat men een politiek proces maakte van het nationaal-socialisme. Universeel wordt erkend, zoo vervolgde Ciano, dat de realistische houding van Italië tot dusverre een conflict vermeden heeft en dat de aandacht van alle landen, die hun belangen wenschen te verdedigen en den wereldvrede willen bewaren, uitgaat naar Italië.

Ondanks dat wensch ik te verklaren, dat de fascistische regeering geen enkel initiatief genomen heeft en dat het op het oogenblik niet onze bedoeling is eenig initiatief te nemen om op speciale wijze onze betrekkingen van hartelijke samenwerking met de neutrale landen te definieeren.

Sprekende over de Balkan en het Donaubekken zeide Ciano, dat Italië, hoewel het den vrede in het Donaugebed en op den Balkan wenscht te bewaren, niet gelooft, dat de vorming van eenig blok van nut kan zijn aan de landen, die daarvan deel zouden moeten uitmaken. Het niet-aanvalspact tusschen Italië en Joego Slavië welke een oorlog tusschen beide landen uitsluit, vormt een hechte en duurzame waarborg voor den vrede. De afbakening der gemeenschappelijke grenzen met Griekenland, heeft de verhoudingen opgehelderd en een basis gemaakt, waarop de ontwikkeling van de toekomst kan berusten. De betrekkingen tusschen Turkije en Italië worden beheerscht door het pact van vriendschap, dat in 1932 is hernieuwd en bevestigd. De betrekkingen met Roemenië, waarmede wij het onderling verkeer hebben ontwikkeld, zijn eveneens van hartelijken aard. Het is bijna overbodig te spreken over de verhoudingen tusschen Italië en Hongarije, gezien de diep gewortelde vriendschap en solidariteit welke beide landen verbinden. Door het behoud van den vrede in het Donaubekken en op de Balkan te verzekeren, wordt het gemeenschappelijk belang van al die landen gediend. Daarom volgt Italië met groote sympathie elke betooging, waarmede die volkeren den wensch uiten de hangende quaesties in der minne te regelen, waarbij Italië bereid is hen met raad bij te staan.

Na te hebben herinnerd aan de nauwe betrekkingen tusschen Italië en Zwitserland en met de landen van Latijnsch Amerika en het Japansche rijk, beëindigde Ciano zijn redevoering met te zeggen, dat het Fascistische Italië met waakzaamheid de ontwikkeling der gebeurtenissen volgt, bereid, indien dat mogelijk is, nog eens zijn actie te ontplooien ten gunste van den wereldvrede, maar ook vastbesloten krachtig zijn belangen, zijn verkeerswegen te land, in de lucht en op zee te verdedigen, alsmede zijn prestige en toekomst als groote mogendheid. Die verdediging wordt gewaarborgd door de discipline vol van enthousiasme van het Italiaansche Volk, door de kracht van onze wapenen en door den wil en het genie van den Duce.

Toen Ciano zijn rede beëindigd had, volgde een langdurige hartelijke ovatie.

Ciano's rede in de pers

In Frankrijk werkte de censuur

De Italiaansche bladen publiceeren den volledigen tekst van de rede van Graaf Ciano. In het commentaar wordt gezegd, dat de rede een volmaakt overzicht geeft van de Italiaansche politiek der laatste jaren. In de Giornale d'Italia schrijft Gayda, dat het Italiaansch—Duitsche pact een essentieel defensief karakter draagt.

In een ander commentaar wordt erop gewezen, dat de Italiaansche regeering den Balkan beschouwt als een gebied van levensruimte voor Italië en dat elke bedreiging van den huidigen stand van zaken in dat deel van Europa stellig tot gevolg zou hebben, dat Rome terstond zou optreden.

DE INDRUK IN DUITSCHLAND

De Berlijnsche avondbladen brengen uittreksels uit de rede van Ciano.

De „Börsenzeitung" schrijft boven de rede „Afrekening met Versailles" en constateert, dat deze rede een overtuigende en historische aanklacht is tegen Versailles en een rechtstreeksche verklaring van den strijd der jonge vooruitstrevende volkeren van Europa om hun levensrecht.

De Lokal Anzeiger schrijft boven het bericht „De Italiaansche minister van Buitenlandsche Zaken stelt de oorlogsschuld van de Westelijke mogendheden aan de kaak.

De buitenlandsche politiek staat vast".

IN ENGELAND

Reuter verneemt, dat men in welingelichte kringen te Londen de redevoering van graaf Ciano in hoofdtrekken zeer belangwekkend vindt, in het bijzonder voor wat aangaat de verwijzingen naar de gebeurtenissen, welke aan den oorlog zijn voorafgegaan. Eenige der verklaringen van graaf Ciano voor de Balkanstaten en Hongarije zijn evenzeer met belangstelling opgemerkt. In welingelichte kringen te Londen is men zeer verheugd op te merken, dat Ciano vriendelijke woorden heeft gehad voor elk van deze staten. Gehoopt wordt, dat deze houding er toe zal bijdragen den vrede in deze gebieden te consolideeren, hetgeen zoowel het doel van Groot Brittannië als van Frankrijk is. Opgemerkt wordt, dat de redevoering sterk anti-bolsjewistisch van toon is, een feit, dat voor de Britsche openbare meening van zekere beteekenis is met 't oog op de deze week door Groot Brittannië te Genève ingenomen houding en de actieve en feitelijke hulp welke door Groot Brittannië reeds aan Finland wordt verleend in zijn strijd tegen de Sovjets.

IN FRANKRIJK GEEN COMMENTAAR

De Fransche bladen nemen groote deelen der rede van Ciano op. Overal echter, waar de redacteur zijn eigen meening heeft willen zeggen, heeft de censor zijn potlood gehanteerd en ziet de lezer witte plekken.

In Zwitserland nam men een interessante proef. In het meer van Thun vulde men een onderwatertank met 22 wagons graan, welke men dan tot op 40 meter diepte liet zinken. Na 5 maanden werd de tank gelicht en toen bleek, dat het graan op geen enkele wijze geleden had.

VAN HET JOURNALISTIEKE SLAGVELD

MISPLAATST GEGRINNIK VAN DE STANDAARD

De Standaard schrijft in een hoofdartikeltje:

„Wij hebben in ons oor nog het krachtig neen der sociaal-democraten en vrijzinnig-democraten, tegen een degelijke zorg voor de landsverdediging.

Tevergeefs richtten leden der rechterzijde en de minister van Defensie hun argumenten tegen dit onhoudbare standpunt.

Tevergeefs werd telkens weer gezegd, dat, daagde er direct gevaar, of raakte Europa weer in brand van krijg, deze neen-zeggers hun ongelijk zouden inzien, al mocht op een erkenning daarvan ook niet gerekend.

Men lachte de bezwaren weg en op de genoemde voorspelling reageerde men met een hoogmoedig gebaar.

Hoe 't kan verkeeren!

Pas had nu de voorzitter der Tweede Kamer verklaard, dat de defensiebegrooting was aangenomen, of in tikschen looppas stormden sociaal-democraten en vrijzinnig-democraten op de ministerstafel af, om den minister van Defensie geluk te wenschen met de verdediging en aanvaarding zijner begrooting.

Hoe blonk het gelaat van geestdrift, hoe innig werd de ministerieele hand gedrukt.

Was het wonder, dat vele leden ter rechterzijde een glimlach niet konden onderdrukken?"

De Standaard grinnikt nu om de S.D.A.P., maar wij grinniken evenzeer om de Anti-Revolutionnairen. Niemand minder dan Colijn zelf heeft zich indertijd bij Marchant aangesloten, toen die betoogde, dat ons leger moest worden afgebroken. Maar daar praat De Standaard natuurlijk niet over.

HOE STAAT HET MET DE THEE-VOORRAAD?

Wij lezen in de „Vooruit" van 14 dezer:

„Is er in ons land voldoende thee aanwezig of is de grootste zuinigheid geboden?

Korte tijd geleden werd bekendgemaakt, dat in November 15.016 kisten thee te Amsterdam zijn aangevoerd, tegen 6784 kisten in October. De totaalvoorraad bedroeg einde November 22.492 tegen 20.480 kisten op het einde van October. De indruk werd gevestigd, alsof het met de theevoorraad best gaat.

Een briefschrijver, de heer A. Greeuw, kruidenier te Heiloo en lid van het hoofdbestuur van den Nederlandschen Kruideniersbond schrijft ons echter, dat naar zijn meening deze cijfers niet volledig zijn. Immers, tegenover de voorraad-cijfers staan geen gegevens over het verbruik. De consumptie in ons land bedraagt ongeveer 22½ millioen pond per jaar of 2.7 pond per inwoner. Wanneer wij het netto gewicht van een kist thee in doorsnee stellen op 45 kilo, dan beteekent dit, dat er wekelijks voor onze ruim 8½ millioen inwoners 5000 kisten thee noodig zijn. In dit licht bezien is een zichtbare voorraad van 22.492 kisten nu niet bepaald zoo gunstig, dat gezegd kan worden, dat wij thee genoeg hebben.

De inzender houdt daarbij geen rekening met de onzichtbare voorraad, maar deze is moeilijk te schatten. Sommige insiders zijn van meening, dat de onzichtbare voorraad overeenkomt met een consumptie van ten hoogste twee maanden, maar met zekerheid valt hierover niets te zeggen.

Vergelijkt men nu de theepositie met die in de periode 1914—1918, dan is deze op dit oogenblik, naar de meening van den heer Greeuw, reeds minder gunstig dan in 1917, toen de oorlog dus reeds bijna 2½ jaar duurde. In een brief van de Vereeniging van Nederlandsche Theepakkers, gedateerd 21 October 1917, komt een mededeeling voor, dat de voorraad op 1 Januari 1917 79.271 kisten bedroeg.

Wanneer men nu weet, dat deze voorraad aanleiding gaf om tot distributie van thee over te gaan, dan zou men tot de conclusie komen, dat de voorraad er thans allesbehalve gunstig voor staat, mede met het oog op de wisselvalligheid van de aanvoer".

HET LIGT AAN GERBRANDY

Naar aanleiding van een geval van oplichting door een paar van de „bekende kooplieden" die met coupons stoffen langs de deuren leurden, heeft de burgemeester van Voorschoten de volgende waarschuwing door de „Voorschotensche Courant" laten opnemen:

„De Burgemeester van Voorschoten waarschuwt tegen twee onbekende personen ong. 35 jaar oud en 1.65 M. lang, vermoedelijk Joden, waarvan één zich Moriskie noemt".

Het geval zou niet vermeldenswaard zijn, indien niet de burgemeester van Voorschoten tot de A.R. Partij behoorde. Nu blijkt, dat deze burgemeester Joden van Nederlanders kan onderscheiden, maar zijn hooggeleerde partijgenoot minister Gerbrandy doet bij naturalisaties net alsof hem van zulk een verschil niets bekend is. We weten dus nu, dat het aan minister Gerbrandy's oordeel des onderscheids ligt!

DE MEENING VAN DE KATHOLIEKE PERS

Een lezer zendt ons het volgende gedicht:

ODE AAN ENGELAND

Ierland pleegt men groen te noemen
Haring zout, de golven blauw
Engeland, U wil ik sieren
Met den eeretitel „trouw"

Trouw hebt gij al honderdtallen
Jaren lang Uw best gedaan
Ieder die voor U niet knielen
Wou, bedaard morsdood te slaan.

Trouw hebt gij den eenen volksstam
Na den and'ren aangezegd:
„Geef Uw goud en diamanten,
Of, ik haal het bij je weg!"

Trouw hebt gij Uw mond gehouden,
Als zoo'n volk nog praatjes had,
Naamt gij 't goud en voor 't gemak den
Grond ook, waar het goud in zat.

Trouw hebt gij de heele wereld
Voor uw beurs geëxploiteerd.
Trouw bestraft gij ieder onrecht
Waar gij niet van profiteert.

Trouw hebt gij het land der Ieren
Uitgezogen en geknecht
Trouw hun Roomsch geloof vertreden
Om hun hals de strop gelegd.

Trouw blijft gij Uw staatsminister
David, die zoo prachtig spreekt
En als 't in zijn kraam te pas komt
Trouw zijn eigen woord weer breekt.

Nooit heb ik een mensch gevonden
Die dit pleit weerleggen kon
Waarom dan noemt U de wereld
't Trouwelooze Albion?

Het aardige van dit gedicht is, dat het in de „Katholieke Illustratie" verscheen in no. 4 van den 56en jaargang: *1921-1922!*

HET VERRAAD DER S.D.A.P.

Over de motie-De Visser ten behoeve van de militaire oud-gepensionneerden, (welke motie door den voorsteller tenslotte is ingetrokken) zei het Tweede Kamerlid Van Sleen namens de S.D.A.P. bij de debatten dezer dagen:

„Wij willen van deze plaats voor nu en in de toekomst verklaren, dat wij in 't algemeen aan moties, ingediend door de Communisten of door de N.S.B., of door beide partijen tezamen in broederlijke eensgezindheid, onzen steun zullen onthouden, omdat bij deze partijen een andere bedoeling voorzit dan bevordering van den parlementairen arbeid.

Wij zullen zelfstandig onze houding bepalen en denken er niet aan de opgedrongen leiding van de Communisten of de N.S.B. te aanvaarden. Reeds op dezen grond zullen wij tegen de motie stemmen; we kunnen dit des te gemakkelijker doen, omdat wij van de aanneming dezer motie, die de minister naast zich neer zal leggen, voor de betrokkenen geen enkel succes verwachten".

De Standaard (A.R.) merkt naar aanleiding van deze verklaring op:

Het slot van de verklaring van den heer Van Sleen is van te grooter waarde, omdat daarin over de houding, welke de Sociaal-Democraten bij talrijke gelegenheden heeft gekenmerkt, een veroordeelend vonnis wordt geveld.

Zij hebben immers dikwijls moties ingediend, of aan moties hun stem gegeven, ook al stond vast, dat de aanneming daarvan in geen enkel opzicht nut kon afwerpen, omdat de Regeering die moties naast zich zou neerleggen.

Nog op 28 November l.l. deden zij dit.

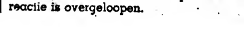
Toen diende de heer Van Houten een motie in met betrekking tot de ouden van dagen, die buiten de sociale verzekering vallen en deswege geen ouderdomsrente ontvangen.

Het was boven iederen twijfel verheven, dat aanneming van deze motie in geen enkel opzicht effect kon sorteeren. Minister Van den Tempel had dit nadrukkelijk verklaard.

Toch gaven de Sociaal-Democraten aan deze motie hun stem".

Hieruit blijkt dus, dat de S.D.A.P. ook op dit punt overstag is gegaan en zich voortaan geheel zal gedragen op de wijze, zooals de burgerlijke partijen altijd van haar hebben verlangd.

Een nieuw bewijs, hoe de S.D.A.P. den strijd voor het socialisme heeft verraden en met pak en zak naar de kapitalistische reactie is overgeloopen.

DE HANDEL VAN TURKIJE

EEN RADIOTOESPRAAK VAN SARADJOGLOE

Reuter meldt uit Ankara:

Ter gelegenheid van de spaarweek in Turkije heeft Saradjogloe voor de radio een toespraak gehouden, waarin hij verklaarde, dat de dag naderde, waarop de Turken in staat zullen zijn vrijelijk handel te drijven met betaalmiddelen, gebaseerd op den gouden standaard. Hij kondigde aan, dat in Turkije een vrij valutastelsel voor den buitenlandschen handel geleidelijk zal worden ingevoerd en dat tegelijkertijd de clearing en handelsschema's zullen worden prijsgegeven.

Kennelijk zinspelende op de Turksch-Duitsche economische betrekkingen besloot Saradjogloe: „Ieder land moet ter verzekering van zijn eigen nationale en onafhankelijke positie ernaar streven niet gedwongen te worden zijn buitenlandschen handel te beperken tot slechts één buitenlandschen staat. Turkije moet zich ervan verzekeren, dat zooveel mogelijk andere landen aandeel nemen in zijn exporthandel en in de toekomst zullen handelsovereenkomsten uitsluitend gebaseerd zijn op een dergelijk beginsel".

Bevoegde kringen, aldus voegt Reuter hieraan toe, brengen deze optimistische verklaring van Saradjogloe in verband met de a.s. totstandkoming van de Engelsch-Turksche financieele en economische overeenkomst, welke de Turksche missie, die zich thans te Londen bevindt, met vertegenwoordigers van de regeeringen van Groot-Brittannië en Frankrijk heeft voorbereid.

Amerika en Roemenië

Uit Boekarest wordt vernomen, dat de legatie der Ver. Staten te Boekarest weigert den geldigheidsduur te verlengen der paspoorten van in Roemenië gevestigde Amerikaansche staatsburgers. Men kent niet de oorzaak van dezen maatregel.

De strijd in Finland

Verlies-cijfers over Russische troepen loopen zeer uiteen

Sovjet-legerbericht meldt gestadigen opmarsch

Hoe zeer men de talrijke berichten, die door Havas en Reuter uit Helsinki en uit de hoofdsteden van de Scandinavische landen naar West-Europa worden verzonden, met een korrel zout moet nemen, blijkt wel, als men de genoemde verliezen gaat vergelijken. Zoo heeft Henry Mac Rady Bell, de Britsche vertegenwoordiger in Finland in 1918, die toen namens de regeering in Londen de onafhankelijkheid van Finland erkende ,thans verklaard, dat de Finsche verliezen gering zijn en ongeveer 1000 man bedragen, terwijl de Russen op zijn minst 25.000 man verloren hebben. Een correspondent van het Zweedsche dagblad Dagligt Allehanda meldt, dat de Russen minstens 40.000 dooden hebben en 100.000 soldaten met bevroren ledematen.

Ook over de door de Finnen vernielde tanks loopen de cijfers uiteen van nog geen honderd tot honderd-en vijf-en-zeventig. De correspondent van Nya Daglift Allehanda schildert het volgende verschrikkingsbeeld:

De materieele onmogelijkheid de lijken te begraven wegens den bevroren bodem doet vreezen, dat in het voorjaar verschrikkelijke epidemieën zullen voorkomen. Overigens heeft men geconstateerd, dat Russische krijgsgevangenen aan pokken lijden en betoogt men, dat te Leningrad cholera zou heerschen.

De Finsche soldaten zijn, ondanks den haat tegen den agressor, vol afschuw over de afslachtingen, waarvan het Russische hoofdkwartier de roode troepen blootstelt. Een soldaat heeft verteld den eersten dag drie Russische soldaten te hebben gedood, den dag daarop tien en den derden dag een geheele groep Russen te hebben vernietigd....

Uit de talrijke berichten uit Finland blijkt ook niet hoe het nu eigenlijk met de Russische opmarsch staat. Wel wordt gezegd, dat deze tot stand gebracht is, maar dit wordt door niets bewezen, terwijl het als steeds zeer korte Russische legerberichten op verschillende punten vooruitgang meldt.

In dit Russische legerbericht van Zondagavond wordt n.l. gezegd:

„Het communiqué van het hoofdkwartier van het militaire district Leningrad meldt, dat de Russische troepen op 17 December in het district Moermansk 75 km. zijn opgerukt langs den weg ten Zuiden van Petsamo. In het district Ukhta hebben Russische troepen de stad Kursu bezet. Zij zijn opgerukt tot 132 km. ten Westen van de staatsgrens. In andere sectoren activiteit van patrouilles en op sommige plaatsen schieten door artillerie over en weer".

HET FINSCHE LEGERBERICHT

Het Zondag uitgegeven Finsche legerbericht luidt:

Te land: Op de Karelische landengte zijn de Sovjet Russische aanvallen voortgezet, verscheidene werden gesteund door artillerie. Alle zijn afgeslagen. Bij de gevechten op 15 en 16 December zijn in totaal 30 tanks van den vijand vernield.

De vijand heeft pogingen gedaan om de Suvanto-rivier (d.w.z. het voorlaatste deel van de Vuoksi, waarvan het laatste deel de Taipale is) over te steken. Deze pogingen zijn afgeslagen.

In het Westen van de Karelische landengte zijn de plaatselijke aanvallen van de Russen afgeslagen. In dit gebied komt op het oogenblik nog slechts artillerievuur voor. Drie tanks van 30 ton zijn door de Finnen vernield.

Aan het oostelijke front zijn de vijandelijke aanvallen, die voortduren bij het Ladogameer, afgeslagen. In de richting van Loimola hebben twee Russische bataillons zware verliezen geleden. Aan den kant van Tolvajaervi gaat de Finsche opmarsch langzaam voort. Bij Aglaejaervi, op 20 km. ten N.O. van Tolvajaervi, zijn den geheelen dag felle gevechten gevoerd.

Ter zee: De kustbatterijen van het Ladoga-meer hebben drie machines vernield van een colonne Sovjet Russische gevechtswagens. Overigens slechts verkenningen ter zee.

In de lucht: In den loop van den dag is een Sovjet-Russische bedrijvigheid in de lucht waargenomen. Te Petsamo en in het Noorden van Lapland Sovjet Russische bombardementen van weinig belang. Groote activiteit van de Finsche luchtmacht gedurende den dag. Nabij het front heeft de Finsche luchtmacht een Russische colonne gevechtswagens gebombardeerd.

DE KRIJGSVERRICHTINGEN

Havas meldt uit Helsinki:

In het licht van de Finsche legerberichten en de andere ter beschikking staande inlichtingen, is het moeilijk zich een beeld te vormen van den opmarsch der roode troepen op Finsch gebied. Theoretisch rukken de Sovjet Russische troepen een zeker aantal kilometers per dag op over een front van 800 kilometer, tusschen het Ladoga-meer en den bovenpunt van den nauwen gang, waarin Finland aan de IJszee uitloopt.

Uiteraard kan de opmarsch voortgaan in dit geaccidenteerde woestijngebied van het Finsche Noorden tot het oogenblik, waarop de Finnen een punt van weerstand vastgesteld hebben en de Russische troepen gedwongen zijn hun opmarsch te onderbreken. Dat is de laatste dagen gebeurd bij Tolvajaervi en vervolgens bij Suomussalmi, waar de Russische troepen deze omsingeling langzamerhand nauwer toetrekken. In de streek van Salla, boven den poolcirkel, waarover de laatste dagen weinig gesproken is, vorderen de Russische troepen wellicht nog steeds op den weg naar Kemijaervi. Men spreekt hier echter de hoop uit, dat de Finnen erin zullen slagen den vijandelijken opmarsch in deze richting te stuiten.

Naar het schijnt is de Finsche weerstand voor 90 pCt. te danken aan den persoonlijken moed van de Finnen en aan hun handigheid in het gebruik maken van het terrein, terwijl de Russische druk voor 90 pCt. geschreven moet worden op rekening van de overmacht van manschappen en materiaal.

Bij het Ladoga-meer zijn de Sovjet troepen aangekomen aan de grens van het vlakke terrein, waar het eerste deel van de spoorlijn, die bij Pitkaeranta begint. Men kan verwachten, dat hier de moeilijkheden zullen beginnen wanneer zij het heuvelachtige gebied zullen bereiken.

Op de Karelische landengte is de weerstand van de Finsche troepen te opmerkelijker, daar de Russen, sedert een week, op dit punt hardnekkige pogingen doen met groote aantallen tanks, veel granaten en troepen, zonder dat zij erin slagen de Finnen aan te tasten. Het ziet eruit naar een ware verspilling van munitie en manschappen.

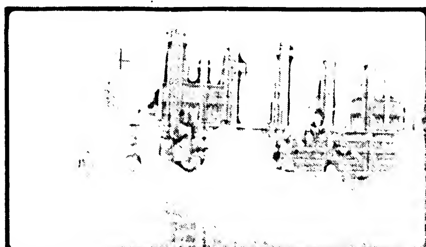
Estland hoopt buiten den oorlog te blijven

—♦—

LAIDONER OVER ZIJN BEZOEK AAN MOSKOU

Het Estlandsche telegraafagentschap Eta deelt mede, dat generaal Laidoner in een radiotoespraak heeft bevestigd, dat zijn bezoek aan Moskou reeds langen tijd tevoren tegen 7 December was vastgesteld. Sovjet Rusland heeft geen enkelen eisch geformuleerd met betrekking van het Finsch-Russisch conflict met betrekking tot Estland of zijn leger. De Russische regeeringsleiders hebben opnieuw de verzekering gegeven, dat Sovjet Rusland oprecht de verplichtingen zal nakomen, welke het bij verdrag heeft aangegeaan. Laidoner hoopt, dat Estland buiten den Europeeschen oorlog zal blijven en hij verklaarde, dat ondanks de door de neutrale landen ondervonden moeilijkheden Estland zeker is van zijn toekomst.

JEUGD IN OORLOGSTIJD

Een kijkje in de „volksbewaarscholen"

Men schrijft ons:

Bij alle zorgen, die oorlogvoerende landen, wat betreft de volkshuishouding zullen hebben, zal de opvoeding en de instandhouding van een gezonde jeugd wel de eerste plaats innemen. Vanuit Londen zijn duizenden en duizenden kinderen, voorzien van gasmaskers, naar de graafschappen en andere deelen van Engeland geëvacueerd, terwijl ook te Parijs dergelijke voorzorgsmaatregelen zijn getroffen. Van evacuatie hebben wij echter bij onze Oosterburen niet hooren spreken, tenminste niet uit de groote steden.

Nu in Duitschland — evenals voor een groot gedeelte bij ons — de scholen een andere bestemming hebben gekregen, heeft men andere wegen moeten zoeken om onderwijs en opvoeding toch geen onnoodige moeilijkheden te doen ondervinden en men heeft een oplossing gevonden in de z.g. kindertehuizen, waar de kinderen, jongens en meisjes, tot ongeveer 13 jaar intern zijn en aldaar onderwijs ontvangen volgens een vastgesteld lesrooster.

De stemming onder de kinderen in deze tehuizen is buitengewoon goed.

Ik bezocht juist zoo'n kindertehuis, toen allen, aan lange tafels gezeten, bezig waren den inwendigen mensch te versterken. De maaltijd bestond uit gekookte kabeljauw, pannekoeken en salade. Ik heb mij er over verwonderd, dat in Duitschland visch in enorme hoeveelheden is te krijgen en wordt gegeten. Bij een andere school kwam ik juist op een tijdstip, dat ieder kind zijn dagelijksch fleschje melk krijgt, n.l. 's morgens om 11 uur. Daar zorgt de Staat voor. Veel aandacht wordt besteed aan het gezamenlijk zingen, waarbij de onderwijzeres begeleidt met accordeon. Het klinkt ook alleraardigst, die frissche liederen, die gezongen worden met een rhytme, die het Duitsche volk aangeboren is.

Een tweede punt waar veel aandacht aan wordt besteed, is het turnen en ieder kindertehuis heeft dan ook een aparte turngelegenheid. Ik zag een alleraardigst turnapparaat, een z.g. Kletterturm, dat ik in Holland nog niet gezien heb. Zes of meer kleuters, van 1½ tot 5 jaar, kunnen allen tegelijk hierop de voor hun leeftijd geschikte oefeningen maken en het is werkelijk verwonderlijk hoe handig en lenig dit kleine grut zich op een dergelijke Kletterturm beweegt. In alle steden en plaatsen van Duitschland heb ik deze „volksbewaarscholen" gezien en ik moet erkennen, dat het de Duitsche jeugd aan niets mankeert.

Duitschland heeft begrepen, dat ondanks den oorlog de jeugd beschermd en geleid moet worden en aan niets gebrek mag hebben.

Immers: een gezonde krachtige jeugd maakt een gezond krachtig volk.

Attlee sprak in Durham

—♦—

WAAROM DE ARBEIDERSPARTIJ DE NATIONALE REGEERING STEUNT

Reuter meldt uit Londen: Attlee, de leider der Labour-party, heeft in een conferentie in Durham gesproken over de vredesdoeleinden van de arbeiderspartij en daarbij gezegd, dat deze precies moet weten, welke houding zij zal innemen. Haar leden moeten zich wachten voor de verkeerde voorstelling, dat zij steun hebben verleend aan de nationale regeering. Hij voegde hieraan toe: „Wij steunen niet de nationale regeering, doch wij steunen haar houding tegen agressie. Wij steunen dit land tegen agressie, doch moeten u eraan herinneren, dat wij nog steeds zeer critisch zijn met betrekking tot het verleden der regeering, critisch voor het heden en wantrouwend voor de toekomst. Het is voor ons essentieel, zoo spoedig mogelijk aan dezen oorlog een eind te maken, zoodat wij een duurzamen vrede kunnen hebben. Wij zijn voornemens, de wereld vrijheid en sociale rechtvaardigheid te verzekeren. Geen goed vakvereenigingsman kan isolitionist zijn en dat is mijn antwoord aan diegenen, die vragen, waarom wij ons mengen in continentale zaken."

Mijnen in Britsche riviermondingen

Bij de monding van de rivieren Tyne en Tees bevinden zich Duitsche mijnen. De Britsche admiraliteit heeft de scheepvaart op de hoogte gesteld van den omvang van dit gebied, dat gevaarlijk is voor het verkeer ter zee.

Fransche ministerraad bijeen

—♦—

SYMPATHIEK GEBAAR JEGENS VEREENIGDE STATEN

De Fransche ministers hebben Zaterdagmiddag op het Elysee vergaderd. Daladier gaf 'n uiteenzetting van de diplomatieke en militaire situatie en van de te Genève genomen besluiten en feliciteerde de Fransche delegatie met de door haar aangenomen houding.

De raad vereenigde zich eenstemmig met dezen gelukwensch jegens de delegatie, welke met de Britsche vertegenwoordigers haar afkeuring had uitgesproken over de Russische agressie tegen Finland, zonder echter uit het oog te verliezen, dat het Duitsche aanval op Polen en het Duitsch-Russische pact, aldus Havas, den oorsprong zijn van die betreurenswaardige gebeurtenissen.

Vervolgens keurde de raad het sluiten van een handelsovereenkomst met Spanje goed. Voorts werd besloten een sympathiek gebaar te doen jegens de Vereenigde Staten door te besluiten deel te nemen aan de vernieuwing van de wereldtentoonstelling te New York. En ten slotte betuigde de raad zijn sympathie en bewondering jegens het kleine land, dat dapper stand houdt tegen den inval van het Russische leger.

President Kallio tot het Finsche volk

Ook een oproep van zijn echtgenoote

De president van Finland, Kallio, heeft een oproep tot het leger gehouden. Daarna sprak zijn echtgenoote een rede uit tot het volk.

Kallio zeide: „Ondanks zijn hoogen leeftijd, heeft Mannerheim op dit uiterst belangrijke oogenblik de verantwoordelijke taak op zich genomen van opperbevelhebber. Ons vertrouwen in het commando over onze defensietroepen wordt verzekerd door het bewustzijn, dat de Finsche officieren, die thans hun plichten uitvoeren, standvastig gearbeid hebben gedurende heel den tijd van onze onafhankelijkheid om zich en het Finsche leger te oefenen, opdat zij zouden zijn voorbereid om te strijden als wakers voor het Vaderland. Ons leger heeft getoond, dat zelfs een kleine natie, bewust van haar plicht, met succes kan strijden voor de edelste waarden der menschheid tegen de agressie.

„Aangezien onze taak die van de geheele beschaafde wereld is, gelooven wij, dat de beschaafde naties ons niet alleen kunnen laten strijden op dit front, maar zelfs, wanneer dat het geval mocht blijken, hetgeen wij niet gelooven, dan nog kan het Finsche Volk niet wijken tegenover de agressie, want wanneer men toestaat, dat de beginselen der rechtvaardigheid onder den voet worden geloopen door de anarchie dan zal onze oude westelijke beschaving haar meest betrouwbaren hoeksteen hebben verloren".

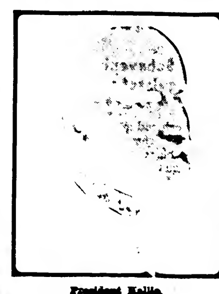
DE REDE VAN MEVROUW KALLIO

Volgens Havas heeft Mevrouw Kallio in haar toespraak, wijzende op de wreede uren, die de Finsche natie beleeft, gezegd, dat men ver terug moet gaan in de geschiedenis, om zich een Kerstijd te herinneren, die geviert werd te midden van het oorlogsrumoer. Desondanks zullen wij de vredesboodschap hooren, die door de eeuwen heen herhaald is: Ons is een Verlosser geboren.

Vervolgens richtte mevr. Kallio een vurige hulde tot degenen, die reeds voor de verdediging van het vaderland zijn gevallen en vroeg zij den Finschen burgers hun gezinnen hulp te bieden en ook diegenen te helpen, die hun bedreigde haardsteden hebben moeten verlaten en thans hun Kerstdagen doorbrengen op vreemde plaatsen tusschen vreemdelingen.

„Laat ons op dit oogenblik alles doen, wat in ons vermogen ligt om de dreigende nachtmerrie van ons af te zetten.

Laten wij, die het nog warm hebben en geld bezitten, er naar streven den nood te verzachten, die verspreid is door de aanvallers, opdat degenen, op wie God zwaardere lasten gelegd heeft, den Kerstvrede zacht in hun harten voelen doordringen ter versterking van de liefde voor hun medeburgers en hun vertrouwen in hun lot.

President Kallio

Mijnen blijven hun tol eischen

Vier Noorsche stoomschepen tot zinken gebracht

TWEE BRITSCHE SCHEPEN VERNIETIGD

—♦—

Zondag werd in een haven aan de Oostkust van Engeland een verzoek om hulp ontvangen nadat het Engelsche motorschip Serenity (244 ton) ongeveer acht mijl uit de kust door een Duitsch vliegtuig was tot zinken gebracht. Een visschersvaartuig heeft alle leden der bemanning aan boord genomen. Niemand werd gedeerd.

Het Engelsche stoomschip Amble, groot 1162 ton, is op een mijn geloopen en gezonken. De uit 17 koppen bestaande bemanning is aan land gekomen na zeven uur in open booten te hebben rondgedreven.

DE ONDERGANG VAN DE DUCHESS

De Engelsche admiraliteit deelt mede, dat zes officieren en 123 manschappen het leven verloren hebben toen de torpedojager Duchess tot zinken werd gebracht. Men gelooft dat de lijst thans volledig is.

PRIJSBEMANNING AAN BOORD VAN DE DUSSELDORF

De Britsche kruiser „Dispatch" heeft aan boord van de Düsseldorf een prijsbemanning achtergelaten. Men denkt, dat de Duitsche bemanning aan boord gevangen wordt gehouden.

Volgens Havas maakt de Düsseldorf zich thans als Britsch schip gereed steenkolen aan boord te nemen overeenkomstig de accoorden van Den Haag en in de Chileensche neutraliteitswet in overeenstemming met de onzijdigheidsverklaring van Panama.

De Chileensche torpedojager „Aldea" patrouilleert in de buurt om de eerbiediging te verzekeren der Chileensche territoriale wateren. Deze bodem zal beslissen of het Duitsche schip buiten deze wateren werd buitgemaakt.

Zaterdagochtend hebben de Chileensche autoriteiten een bezoek gebracht aan den secretaris der Britsche ambassade, Allen, teneinde de houding van de Chileensche regeering te bepalen met betrekking tot de te Panama vastgestelde veiligheidszone.

HET STOOMSCHIP HUNTSMAN

De reeders van het Britsche s.s. Huntsman, dat door de Graf Spee tot zinken is gebracht, hebben een telegram ontvangen van den eersten officier, die den Duitschen oorlogsbodem heeft verlaten, waarin hij zegt, dat alle zestien Europeesche leden der bemanning veilig en wel zijn. De kapitein en veertien andere leden der bemanning zijn met zeventig Indische matrozen op een ander Duitsch schip overgebracht.

GRIEKSCH SCHIP VERGAAN

Het Nederlandsche schip „Pennland" heeft medegedeeld, dat het alle geredden van het Grieksche schip „Germaine", dat in den nacht op Zaterdag in den Atlantischen Oceaan is gezonken, hetzij door een mijn, hetzij door een torpedo, aan boord heeft genomen.

De „Germaine" mat 5.217 ton. Toen het schip getroffen werd, zond het S.O.S.-signalen uit, welke door verscheidene schepen werden beantwoord, o.a. door het Nederlandsche schip „Statendam", dat deelnam aan het reddingswerk.

NOORSCH SCHIP OP MIJN GELOOPEN

Het noorsche stoomschip Strindheim (460 ton) is bij de Schotsche kust op een mijn geloopen en gezonken. Gemeld wordt, dat 8 leden der bemanning worden vermist. Twee opvarenden zijn in een haven aan de NoordOostkust aan wal gebracht door het Noorsche stoomschip Finse, evenals het lijk van den kapitein van de Strindheim.

NOORSCH SCHIP AAN DEN GROND

Aan de Noord-Oostkust is het Noorsche schip Jotun aan den grond geraakt. De bemanning begaf zich in de booten en werd opgepikt en vervolgens na een in de buurt gelegen haven overgebracht.

NOG TWEE NOORSCHE SCHEPEN GEZONKEN

Twee Noorsche schepen zijn voorts nog aan de NoordOostkust door mijnen tot zinken gebracht. Tien man worden vermist. Dertig overlevenden zijn in een Britsche haven aan land gebracht. Zeven daarvan zijn in een ziekenhuis opgenomen. De schepen waren de „Ragne" (3.000 ton) en de „Flood" (1.907 ton).

De opleiding voor de Britsche luchtmacht

—♦—

Het Britsche ministerie voor de Dominions en het ministerie van Luchtvaart maken bekend, dat Zondagochtend te Ottawa een overeenkomst is onderteekend, welke van toepassing is op Canada, Australië en Nieuw-Zeeland, alsook op het vereenigd koninkrijk en voorziet in een rijksplan voor de opleiding van vliegers.

Lord Riverdale heeft namens de Britsche missie geteekend.

Engeland wil koopvaardijschepen in Amerika koopen

—♦—

Amerikaansche ambtenaren verklaren, dat Engeland poogt een vloot vrachtschepen te koopen in de Vereenigde Staten. De schepen moeten omstreeks 7500 ton groot zijn. Sir Ashley Sparks, die kort geleden benoemd is tot vertegenwoordiger van het Britsche ministerie van Scheepvaart in de Vereenigde Staten, staat, naar verluidt, aan het hoofd van de Britsche missie, die over den aankoop onderhandelt.

Engelschen geven „Sanyo Maru" vrij

—♦—

HET JAPANSCHE SCHIP MET DUITSCHE LADING AAN BOORD

Zaterdagmorgen vroeg heeft het Japansche s.s. „Sanyo Maru", geladen met Duitsche machinerieën en stukgoed, de haven van Rotterdam verlaten en om 6.55 uur heeft het schip bij Hoek van Holland zee gekozen.

Men zich zal herinneren, zou het schip reeds Zaterdag 9 Dec. van Rotterdam naar Japan vertrekken. De lading kon door de Engelschen als contrabande beschouwd worden, zoodat men moest afwachten wat er zou gebeuren, wanneer het schip de Engelsche contrôle passeerde. Er is de vorige week een voortdurend diplomatiek contact geweest tusschen de Japansche autoriteiten in de residentie en in de Engelsche hoofdstad en de Engelsche autoriteiten. De Japansche autoriteiten zijn van meening dat de lading niet als contrabande kan worden beschouwd, omdat zij reeds vóór het uitbreken van den oorlog verkocht en betaald was.

Het is dan ook niet bedoeld om een précedent te scheppen en een directen aanval te doen op de Engelsche contrôlemaatregelen. Gisteren seinde Reuter uit Londen, dat de „Sanyo Maroe", na een oponthoud van 24 uur door de contrabandecontrôle was vrijgegeven.

Volgens een officieele mededeeling, die omtrent den Order in Counsil van 27 November is uitgegeven, werden van de exportblokkade jegens Duitschland uitgezonderd de goederen van Duitschen oorsprong, die neutrale eigendom geworden waren op dien datum. Bijgevolg was het, ten aanzien van de „Sanyo Maroe", alleen noodig na te gaan, of de lading geen andere goederen van Duitsche herkomst bevatte dan die welke door Japansche waarborgen gedekt waren.

De eerste Engelsche verliezen aan het westelijke front

—♦—

HET GEVAAR DER LANDMIJNEN

De speciale correspondent van Reuter bij het Britsche expeditieleger in Frankrijk meldt, dat de Britsche strijdkrachten, die thans een sector van de Maginotlinie onder Fransch commando bezet houden, hun eerste verliezen hebben geleden. Tijdens nachtpatrouilles tusschen de Britsche en de Duitsche voorposten vielen de eerste dooden en gewonden. Het terrein is hier oneffen en bebosch en tusschen de pijnboomen en in holten leggen zoowel de Engelschen als de Duitschers kleine landmijnen. De patrouilles, die na het vallen van het donker rondsluipen, loopen door die mijnen voortdurend gevaar.

(Reeds langer dan een maand geleden zagen we in sommige bladen foto's met gewonden-treinen, die in Londen aankwamen.)

HET BEZOEK VAN CHAMBERLAIN

Chamberlain is Zondagmorgen vroeg vertrokken van het kasteel, waar lord Gort, de Britsche opperbevelhebber verblijf houdt, voor den derden dag van bezoeken aan de Britsche troepen. Juist toen de premier wegreed gaven de sirenes het luchtalarm, doch dit werd spoedig door het signaal „alles veilig" gevolgd. Het weer was buitengewoon koud en er vielen eenige sneeuwvlokken uit de zwaarbewolkte lucht. De eerste afdeelingen soldaten, die met Kerstverlof gaan, zijn Zondag naar Engeland vertrokken. De mannen zullen tien dagen in Engeland doorbrengen.

Communistisch blad in beslag genomen

—♦—

Het Belgische Franschtalige Cri du Peuple, een in Spa verschijnend communistisch blad, is door het parket in beslag genomen.

De Bremen-bemanning in Berlijn

Gezagvoerder stond zes dagen en nachten op den brug

(Van onze medewerkster

BERLIJN, 17 December.

Zooals eenige weken geleden de bemanning van den onderzeeër, die met groot succes in Scapa Flow opereerde, heeft vandaag Berlijn den commandeur van de „Bremen" met een gedeelte van zijn bemanning ontvangen. Om 12 uur 's middags rolde de trein binnen. Met bloemen was het station versierd en met bloemen in de hand wachten kleine meisjes om ze de bemanning te schenken.

Zeer vele hooggeplaatsten hebben de thans gelukkig naar huis gekomenen begroet, terwijl Heinz Goedecke, de man, die voor iederen Duitscher en ook over de Duitsche grenzen heen reeds een begrip is geworden, omdat hij het is, die met groot succes de „Wunschkonzerten" voor de Duitsche radio-omroep leidt, ook tot de Bremen-bemanning en meteen tot alle zeevaarders, die in deze gevaarlijke tijden gelukkig den weg naar het vaderland gevonden hebben, sprak.

In den namiddag hebben de vertegenwoordigers van de buitenlandsche pers gelegenheid gehad met den commandeur te spreken.

Deze zestigjarige, die kans gezien heeft zijn schip door alle gevaren heen welbehouden thuis te brengen, die de 6 dagen en nachten vóór men Bremen binnenliep, niet van de commandobrug geweken is, vertelt kalm zijn wedervaren op de lange reis.

Op een vraag of de Bremen bewapend was, gaf hij fier ten antwoord: „Ons eenig wapen was onze snelheid!" En deze snelheid is het dan ook wel geweest, die hun van het begin af aan heeft geholpen.

In Moermansk was men grondig onderzocht. In New-York voer men gezamenlijk met twee Engelsche schepen de haven uit. Met volle lichten aan nam de Bremen koers op de Azoren. Toen men ver genoeg weg was doofde men de lichten en veranderde koers.

De Engelschen waren het spoor kwijt en hebben het niet meer gevonden!

Zoo heeft de „Bremen" met een klein gedeelte van de oude bemanning den weg naar huis gevonden. Het meerendeel der leden van de bemanning was reeds weken geleden naar Duitschland teruggekeerd.

Ongeluk tijdens autorennen

VIJF PERSONEN VONDEN DEN DOOD

Uit Santiago de Chili meldt Havas, dat tijdens de autorennen van het circuit Copec de coureur José Prieto met zijn wagen uit de baan gevlogen is en te midden van het publiek is terecht gekomen. Vijf personen werden gedood en verscheidenen gewond.

Het presidentschap der Ver. Staten

JOHN GARNER LAAT ZICH CANDIDAAT STELLEN

John Garner, de vice-president van de Vereenigde Staten, heeft medegedeeld, dat hij van plan is, een benoeming te aanvaarden tot candidaat voor het presidentschap der Vereenigde Staten, bij de verkiezingen, welke volgend jaar zullen worden gehouden.

De Duitsch-Hongaarsche handelsbesprekingen

Reuter meldt uit Boedapest:

Het Hongaarsche telegraaf-agentschap meldt, dat in principe overeenstemming bereikt is bij de Duitsch-Hongaarsche handelsbesprekingen, die twee weken geleden in Budapest begonnen zijn. De onderhandelingen zijn geschorst tot 2 Januari, aangezien de leidende leden der Duitsche delegatie moesten vertrekken. De bestaande overeenkomsten, die op 31 December afliepen zijn voor twee maanden verlengd.

Straatgevecht te Peiping

AANVAL OP PRO-JAPANSCHE CHINEEZEN

Tusschen politietroepen van de voorloopige regeering in Peiping en Chineesche terroristen is het Zaterdag tot een straatgevecht van twee uur gekomen. Een twaalftal Chineesche terroristen, die gevlucht waren in de Fransche kerk werd gearresteerd. De terroristen waren tijdens de feestelijkheden ter gelegenheid van het tweejarig bestaan der voorloopige regeering de stad binnengeloopen, waar zij pro-Japansche Chineezen aanvielen.

Europa bestelt vliegtuigen

IN 1½ JAAR 3800 TOESTELLEN IN AMERIKA GEKOCHT!

Frankrijk heeft nog 650 Curtiss jachttoestellen besteld bij Amerikaansche fabrieken, zoo meldt de New York Times. In de afgeloopen achttien maanden zijn thans ongeveer 3800 vliegtuigen door Europeesche landen in Amerika besteld.

LAATSTE NIEUWS

(Gedeeltelijk gecorrigeerd)

Russisch-Japansche toenadering

RUSLAND BEREID VISSCHERIJVERDRAG MET JAPAN TE SLUITEN

Naar uit Moskou wordt gemeld, is de Japansche ambassadeur Togoh de vorige week door Molotof naar het Kremlin ontboden. In een gesprek van twee uren heeft Molotof de houding der Sovjets uiteengezet ten aanzien van de besprekingen over een visscherij-overeenkomst met Japan en heeft hij blijkbaar betoogd, dat de Sovjet regeering bereid is een visscherij-verdrag met Japan aan te gaan.

Na de samenzwering in Siam

MILDERE STRAFFEN

Prins Rangsit van Jainad en luitenant-generaal Phya Vahastin, die ter dood waren veroordeeld wegens 'n ontdekte samenzwering tegen de veiligheid van den Siameeschen staat hebben hun straf veranderd gezien in levenslange detentie uit weerdeering voor de diensten door hen vroeger aan hun land bewezen. De samenzweerders waren 53 in getal. De uitgesproken veroordeelingen betroffen 21 doodstraffen. Deze straf werd in het geheel voor drie personen, waaronder beide bovengenoemden, in levenslange detentie veranderd. 22 beschuldigden zijn tot levenslang veroordeeld. Zeven werden in vrijheid gesteld.

In een radiotoespraak heeft de minister-president van Siam verklaard, dat het noodzakelijk was, met gestrengheid op te treden tegen de opstandelingen, wier bedoeling het was zich met geweld van de staatsmacht meester te maken. Deze poging is ongerechtvaardigd aangezien de krachtsinspanningen der regeering ter verwezenlijking van economische en sociale hervormingen, ter verbetering van het onderwijs en tot verlichting van de openbare lasten zoodanig zijn, dat het vertrouwen van het volk ermede in overeenstemming zal worden gebracht.

RUSLAND en de Volkenbond

„SOVJET UNIE HEEFT VOORTAAN DE HANDEN VRIJ!"

Het besluit van den Volkenbond, de Sovjet Unie uit te stooten, aldus het agentschap T.A.S.S., verwekt een ironischen glimlach en moet de bedrijvers daarvan wel in verwarring brengen. Sovjetkringen zijn van oordeel, dat Frankrijk en Engeland niet het recht hebben den aanval der Sovjet Unie te gispen, want zelf hebben zij de Duitsche vredesvoorstellen verworpen, welke een snelle liquidatie van den oorlog beoogden.

Vervolgens beroept T.A.S.S. zich op het gesloten verdrag met de z.g. volksregeering van Kuusinen. Men moet wel erkennen, zoo vervolgt T.A.S.S., dat dit verdrag niet van agressie getuigt, doch integendeel van een vreedzame en vredelievende politiek jegens Finland. Maar de kliek Mannerheim wil van dat verdrag niets weten. Die legt aan Finland een oorlog op, welke door derde mogendheden is voorgeschreven. Het besluit van Genève beteekent dientengevolge geen hulp aan het Finsche Volk, maar een steun aan de kliek-Mannerheim, in dens opwekking tot oorlog.

Tenslotte, zoo eindigt T.A.S.S., kan de Sovjet Unie bij het besluit van Genève slechts winnen. „De Sovjet-Unie wordt niet meer gebonden door het Volkenbondspact en heeft voortaan de handen vrij."

De Russische krijgsgevangenen in Finland

Havas meldt uit Helsinki:

Een Finsch officier, die tot taak heeft een concentratiekamp van krijgsgevangenen te bewaken en die de Russische taal meester is, heeft verklaard, dat het onmogelijk is om met de meeste gevangenen te spreken. In het kamp — zoo zeide hij — bevinden zich allerlei halve wilden, zooals Tartaren, Kirghiezen, enz., die geen Russisch verstaan. Ook is het onmogelijk iets uit de vliegers te halen. Dezen hebben bevel niet met hun bommen terug te keeren. Dit verklaart het feit, dat zij van zeer groote hoogte zekere punten in Zuid-West Finland hebben gebombardeerd, duidelijk zonder poging om een bepaald doel te treffen. Het is hun soms zelfs overkomen, dat zij hun bommen in de Finsche Golf wierpen om zich ervan te ontdoen.

EEN CHINEESCH OFFENSIEF

TEGENSTRIJDIGE BERICHTEN

Tsjoengking, 18 Dec. (Havas) — Gisteren zijn de Chineezen een aanval op Wanwel begonnen. Het front strekt zich uit over een lengte van 100 km van Toengiloe tot Tsjoenan, halverwege Tatoeng en Fantsjang. De Chineezen stieten op weinig tegenstand en hebben 15 strategische punten bezet.

NANTSJANG, 17 Dec. (D.N.B.) — Van Japansche zijde wordt gemeld, dat het door de Chineezen geopende z.g. winteroffensief geëindigd is met zware Chineesche verliezen. De Chineezen zouden verslagen zijn. Het geheele offensief heeft slechts drie dagen geduurd en is den Chineezen te staan gekomen op een verlies van 3000 dooden en 100 gevangenen.

De „Graf Spee" een drijvend wrak

(Slot van bladz. 1)

Later meldt Havas:

Duizenden personen stoegen vanaf de kust de ondergang van de „Graf Spee" gade. Rond de vlammenzee waren een aantal schepen verzameld, die de bemanning van het Duitsche schip aan boord namen. Ook de Fransche en Britsche oorlogsbodems hadden booten uitgezonden. De meeste opvarenden zijn naar Buenos Aires gebracht door den Argentijnschen kruiser „Libertad", aan boord waarvan zich ook de commandant van de „Graf Spee" bevindt. Deze zou reeds voor het vertrek uit Montevideo toestemming hebben gevraagd met een Argentijnsch schip naar Buenos Aires te worden vervoerd.

Achtereenvolgens keerden de verschillende schepen, welke aan het reddingswerk deel hadden genomen, naar de haven terug.

De Britsche gezant te Montevideo Drake, heeft verzocht de „Tacoma" in beslag te nemen, op het oogenblik dat bekend was dat een deel van de bemanning van de „Graf Spee" zich aan boord van dit schip had begeven. Voor hij antwoord had gekregen, was het schip evenwel zonder loods uitgevaren. Men veronderstelt dat het naar de haven terug zal keeren aangezien het niet voldoende voedsel aan boord heeft; bovendien zal het schip worden, buitgemaakt wanneer het op zee blijft.

Thans weet men, dat de „Tacoma" de „Graf Spee" volgde om de rest van de bemanning aan boord te nemen.

KAPITEIN VAN DE „TACOMA" GEARRESTEERD

Reuter seint: De correspondent te Montevideo van de New York Times meldt, dat de kapitein van het Duitsche schip „Tacoma" in hechtenis is genomen, omdat hij zonder verlof met zijn schip is uitgevaren. De manschappen van de „Graf Spee" aan boord van de „Tacoma zijn geïnterneerd.

De Duitsche legatie te Montevideo zegt, dat de kapitein en de bemanning van de „Graf Spee" op weg zijn naar Buenos Aires. Zij verwachten, dat Argentinië hen zal behandelen als overlevenden van een gezonken schip, terwijl Uruguay hen zou interneeren.

Bulgarije zal 200.000 varkens aan Duitschland leveren

NIEUW HANDELSVERDRAG ONDERTEEKEND

Reuter meldt uit Sofia: Het nieuwe handelsverdrag tusschen Bulgarije en Duitschland, dat Zaterdag te Sofia is onderteekend, voorziet in den uitvoer in 1940 van 200.000 levende varkens van Bulgarije naar Duitschland. Bulgaarsche handelsdelegaties zullen de volgende week naar Sovjet-Rusland en Spanje vertrekken om er te onderhandelen over handels- en scheepvaartovereenkomsten.

De Duitsch-Russische samenwerking

RUSSISCHE ECONOMISCHE DELEGATIE UIT DUITSCHLAND TERUGGEKEERD

Het Sovjet Russische telegraafagentschap Tass meldt, dat de Sovjet Russische economische delegatie, die eenige weken geleden naar Duitschland was gekomen om direct contact te vestigen met de verschillende takken der Duitsche industrie en om een reeks fabrieken te bezichtigen, welke werken aan de levering van industrieele producten aan de Sovjet Unie, na uitvoering van haar taak weer in Moskou is aangekomen.

Turksche ministers gast van Von Papen

De Duitsche ambassadeur Von Papen heeft Zaterdag een noenmaal aangericht, waaraan de Turksche minister-president en minister van Buitenlandsche Zaken met hun dames en de hoofdambtenaren van het departement van Buitenlandsche Zaken deelnamen, aldus meldt het D.N.B. uit Ankara.

Communistische betooging in Joego Slavië

EEN DOODE EN TALRIJKE GEWONDEN

Tijdens een communistische betooging, die Zondagmorgen in Split (aan de kust van Dalmatië in Joego Slavië is gehouden, is de politie, die de betoogers tevergeefs gesommeerd had uiteen te gaan, met revolverschoten aangevallen, zoodat zij van de wapens gebruik moest maken. Een communistische betooger, die reeds wegens gewone misdaden veroordeeld was, werd gedood, zeven andere werden gewond. Onder de politiemannen vielen tien gewonden; vijf hunner hebben ernstige kwetsuren.

DE VESUVIUS WERKT

Er is een uitbarsting van de Vesuvius geconstateerd. Twee lavastroomen, elk vijftig meter breed, vloeien van de berghellingen af. Er zijn geen slachtoffers. De spoorlijn aan den voet van den vulcaan functionneert nog normaal.

Engelschen wilden in Finland vechten

GAVEN ZICH OP ALS VRIJWILLIGERS

De Finsche legatie te Londen deelt officieel mede, dat meer dan 500 personen in Engeland zich hebben aangeboden om in Finland tegen de Sovjets te strijden. Hieraan werd geen gevolg gegeven, dat zij op de meest hartelijke wijze werden bedankt voor hun bereidwilligheid, doch op het oogenblik konden zij niet aangenomen worden.

Bijna alle vrijwilligers waren Engelschen.

Paus ontvangt de vroegere Koningin van Spanje

De Paus heeft de gewezen Koningin van Spanje, Victoria en haar dochter infante Christina ontvangen.

Hierna werden zij door kardinaal-staatssecretaris Maglione ontvangen.

EEN BARKAS VERGAAN

MET VIJFTIG MAN AAN BOORD

Een barkas, met aan boord een bemanning van dertig personen, zoomede tien arbeiders en tien Amerikaansche vrouwen, heeft schipbreuk geleden op de Rio Nuevo, in het petroleumgebied van Catatombo. Tot nu toe zijn zes lijken gevonden, terwijl naar de andere slachtoffers wordt gezocht. De oorzaak van de schipbreuk is nog niet vastgesteld.

Finnen gebruiken neergestorte Russische vliegtuigen

De ingenieurs van de Finsche luchtmacht zijn erin geslaagd, drie Russische vliegtuigen, welke onlangs in de Finsche linies zijn neergestort en beschadigd waren, zoodanig te doen herstellen, dat deze toestellen binnenkort met Finsche vliegers bemand tegen de Russen zelf kunnen worden gebruikt.

Finsche steden moeten worden verlaten

Bij Finsch decreet zijn gebieden van Finland tot gevaarlijke zones verklaard. De burgerbevolking in die streken moet binnen 48 uur haar woonplaats verlaten. De regeering heeft ook evacuatie van de Alandeilandengroep verordend, welke een bevolking herbergt van ongeveer 30.000 personen. Behalve de Alandeilanden moeten Viipuri, Abo en Kotka, Halina en de havensteden Nystad en Nadendal direct worden geëvacueerd.

De grens van Noorwegen niet geschonden

In tegenstelling met sommige in het buitenland verspreide geruchten heeft de Noorsche generale staf, welke in voortdurend contact is met de Noorsche grenswacht aan de Noorsch-Finsche grens verklaard, dat de Sovjet-Russische troepen in den strijd tegen Finland geen enkele maal de Noorsche grens hebben geschonden.

De Japansch-Russische besprekingen

HET EEUWIGE GESCHILPUNT OVER DE VISSCHERIJ

De Japansche ambassadeur Togo heeft Vrijdag een bezoek gebracht aan den Russischen volkscommissaris Molotof, teneinde de kwestie der Russisch-Japansche visscherijconventie, welke einde van dit jaar afloopt, te bespreken.

Naar van Japansche zijde verluidt heeft Molotof daarbij in het vooruitzicht gesteld, dat de sedert 1935 steeds slechts voor den duur van een jaar verlengde „provisorische" visscherijconventie dezen keer voor een langer tijdvak zal worden afgesloten.

Tegelijkertijd werd overeengekomen, dat de onderhandelingen inzake het handelsverdrag tusschen Japan en de Sovjet Unie op 10 Januari 1940 te Moskou zullen beginnen.

Noodlottige aanrijding te Beek

Zaterdagavond is te Beek de 40-jarige L. Leenders, die op weg naar huis was en rechts van den weg liep, door een motorrijder aangereden. De man werd ernstig gewond en is naar het Sint Canisius-ziekenhuis te Nijmegen vervoerd, waar hij in den afgeloopen nacht is overleden.

Scheveningsche haringvisscherij beëindigd

Hedenochtend zijn de laatste twee loggers van de Scheveningsche haringvloot te IJmuiden binnengekomen. Het waren de Sch. 19 met 592 kisten versche haring, waarvoor f 7800.— werd besomd en de Sch. 72, met 480 kisten versche haring, waarvoor f 6800.— werd besomd. De beide loggers beëindigen de haringvisscherij en zullen te Scheveningen de tonnen haring lossen.

De geheele Scheveningsche haringvloot is dus behouden van de visscherij teruggekeerd.

ITALIE TEGEN FRANKRIJK EN ENGELAND

(Slot van bladz. 1)

Duitschland had vijf en Italië drie jaren van opbouw noodig. Deze vredelievende opbouw werd door Engeland en Frankrijk geweigerd.

Hij heeft toch plaats en vertwijfeld kijken Groot-Brittannië en Frankrijk tegen den ijzeren dam der Siegfried-linie aan, die Hitler toegegrendeld heeft.

Stijgende isoleering van Frankrijk en Engeland

Italië was niet verplicht voor Polen in den strijd te gaan. Het Italiaansche volk had dit niet gewild en begrepen. Italië is echter bereid voor eigen belangen, dus voor de regeling van de Suez-kanaal-kwestie en de annexeering van Dzjibouti en Tunis, in den strijd te treden.

De belangen zijn nu eenmaal tegen de verzadigde mogendheden gericht.

Zoo gaat het met Rusland en Japan. Ook deze mogendheden zijn niet bereid voor anderen de kastanjes uit het vuur te halen. Zij zijn echter vastbesloten de Britsch-Fransche machtspolitiek te breken.

Vier groote mogendheden, Duitschland, Italië, Sovjet Rusland en Japan, hebben om geheel verschillende redenen levensbelangen, die tegen die der Britsche en Fransche wereldrijken indruischen, althans zooals deze laatste door de oorlogsophitsers in Londen en Parijs worden opgevat.

Zoo schrikbarend is de uitwerking der propaganda, die van Ciano's rede uitgaat in Frankrijk, in Engeland en in Zuid-Amerika, dat de censuur in Frankrijk de couranten met witte plekken laat verschijnen. De vredesstemming onder het volk in Engeland en in Frankrijk stijgt.

Vrede is voor deze landen meer dan ooit noodzakelijk.

Politiek omdat de Russische en Japansche plannen hun wereldrijken bedreigen!

Economisch omdat de blokkade met de economische zelfmoord dezer en andere democratieën gelijkstaat en bijkens de rede van den Franschen minister Reynaud hun huishoudingen kan doen ineenstorten.

Nog is het tijd om vrede te sluiten! Doch het noodlot schijnt zich te moeten voltrekken!

Wie de Goden verderven willen slaan zij met blindheid.

Overzeesche gewesten

(Aneta)

De Nieuw-Guinea-expeditie te Soerabaja

SOERABAJA, 18 Dec. (Aneta). — Hedenmorgen is hier de „Melchior Treub" van de K.P.M. aangekomen met de wetenschappelijke staf van de Nieuw-Guinea-expeditie van het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap.

Dr. Brouwer, de anthropoloog van de expeditie, is echter te Boeleleng arhtergebleven om verschillende expeditie-zaken te regelen.

Het wetenschappelijk materiaal is in uitstekenden staat overgekomen.

De Merapi zal zeker weer in werking komen

DJOKJA, 18 Dec. (Aneta). — Dr. Neumann deelde nader mede, dat het hoofd van den Vulkanologischen Dienst, dr. Stehn, thans op weg is naar den top van den Merapi, ten einde het explosiepunt vast te stellen. Dr. Neumann zeide het zeker te achten, dat de Merapi wederom in werking zal komen. Het gevaar is eenigszins geweken, al geldt dit voorloopig voor de hoogstgelegen kampongs.

De bevolking is reeds gewaarschuwd en is over het algemeen uiterst kalm.

Momenteel dreigt er geen gevaar voor Djokja en Kalioerang.

Toepassing van amphibie-vliegtuigen

MENADO, 18 Dec. (Aneta) — Te Menado vertoeven thans een inspecteur van de afdeeling Luchtvaart van het departement van Verkeer en Waterstaat en een vertegenwoordiger van de K.N.I.L.M., in verband met de voorbereiding van een wekelijksche verbinding door middel van amphibie-vliegtuigen. De totstandkoming hiervan kan binnen een half jaar worden verwacht. Vermoedelijk zal aan het Tonado-meer een station worden opgericht.

Marktberichten

VEE EN PAARDEN

ROTTERDAM, 18 Dec. — Aanvoer: Totaal 3520; Vette runderen 1245; Vette kalveren 212; Nuchtere kalveren 18; Schapen en lammeren 1441; Varkens 604.

Prijzen per kg.: 1e kw. 62—78 ct., 2e kw. 50—62 ct., 3e kw. 40—50 ct.; Vette ossen 1e kw. 62—72 ct., 2e kw. 50—62 ct., 3e kw. 40—50 ct.; Vette kalveren 1e kw. 115—135 ct., 2e kw. 95—115 ct., 3e kw. 85—95 ct.; Varkens (levend gewicht) 1e kw. 64—65 ct., 2e kw. 62—64 ct.; Schapen 1e kw. 38—43 ct., 2e kw. 33—38 ct.; Lammeren 1e kw. 45—50 ct., 2e kw. 38—45 ct.

Pr. p. st.: Schapen 1e kw. f 20—26, 2e kw. f 15—20; Lammeren 1e kw. f 15—19, 2e kw. f 10—15.

Vette koeien en ossen: Aanvoer zeer groot, handel kalm, prijzen 1e kwaliteit koeien en ossen iets hooger; Vette kalveren, aanvoer iets ruimer, handel vlot; prijzen zeer hoog, pr. 145; Schapen en lammeren: aanvoer ruimer, handel matig, prijzen onveranderd; Varkens, aanvoer korter, handel vlug, prijzen hoog, pr. tot 66 ct.

Eenige partijen schapen voor export verkocht.

GRANEN EN VLAS

ROTTERDAM, 18 December. — Vlasaanvoer: 4890 kg. blauw, schoon; 4650 kg. Groningsch; 3100 kg. Dauwroot.

Door de hooge monopoliesheffingen is de markt ontwricht. Er werd zoo goed als niets verkocht.

AARDAPPELEN

ROTTERDAM, 18 December — Brielsche Eigenheimers f 2—2.25; Zeeuwsche Eigenheimers f 1.80—2; Zeeuwsche Bonte f 2.70—2.90; Zeeuwsche Blauwe f 2.70—2.90; Eigenheimers Blauwe f 1.90—2; Brielsche drielingen f 1.70—1.90; Bintjes f 1.80—2; Bevelanders f 1.90—2; Zandaardappelen f 3.20—3.30. Alles per hl.

Matige aanvoer, trage handel.

482e STAATSLOTERIJ

(Niet officieel)

3e Klasse, 1ste lijst

Trekking van Maandag 18 December 1939

Hooge Prijzen

f 5000.— 11875.
f 2000.— 1922
f 1000.— 6766 15572
f 400.— 7415 13697 20754
f 200.— 1177
f 100.— 1368 5024 5121 8323 10409 16507

Prijzen van f 45.—

1026	1219	1234	1261	1321	1333	1358	1457
1506	1507	1520	1527	1576	1584	1594	[illegible]
1729	1796	1831	1860	1889	1968	1990	[illegible]
2040	2073	2115	2132	2137	2156	2187	[illegible]
2247	2287	2316	2367	2371	2417	2433	[illegible]
2456	2521	2575	2576	2585	2597	2639	[illegible]
2715	2727	2729	2730	2743	2841	2889	[illegible]
3014	3042	3047	3076	3099	3147	3150	[illegible]
3165	3227	3243	3271	3273	3305	3323	[illegible]
3444	3475	3510	3526	3526	3564	3568	[illegible]
3595	3633	3676	3781	3804	3813	3877	[illegible]
3915	3926	3963	3991	3995	4021	4038	[illegible]
4058	4108	4155	4156	4164	4185	4170	[illegible]
4279	4281	4296	4298	4315	4348	4374	[illegible]
4493	4534	4535	4620	4631	4660	4699	[illegible]
4843	4907	4946	4952	4971	4982	4994	[illegible]
5132	5168	5204	5209	5235	5264	5286	[illegible]
5332	5334	5337	5344	5350	5364	5375	[illegible]
5491	5507	5517	5537	5542	5559	5563	[illegible]
5813	5876	5694	5709	5738	5741	5747	[illegible]
5849	5872	5924	5961	5963	5973	5977	[illegible]
6082	6089	6115	6133	6230	6235	6265	[illegible]
6293	6305	6322	6337	6346	6387	6419	[illegible]
6436	6473	6523	6537	6590	6595	6694	[illegible]
6782	6834	6840	6892	6904	6918	6927	[illegible]
6964	6975	6996	7008	7024	7037	7038	[illegible]
7079	7082	7158	7163	7173	7175	7180	[illegible]
7259	7321	7460	7533	7539	7541	7581	[illegible]
7619	7629	7668	7712	7737	7809	7826	7842
7851	7874	7876	7893	7941	8004	8013	[illegible]
8173	8273	8309	8321	8327	8347	8361	6419
8428	8445	8495	8533	6589	8607	6630	[illegible]
8662	8681	8686	6739	8764	8766	8770	8811
8832	8839	8847	8850	8852	8865	8870	[illegible]
8905	8922	8964	9006	9019	9043	9086	9097
9123	9142	9216	9311	9340	9352	9357	[illegible]
9401	9415	9437	9486	9528	9567	9608	[illegible]
9640	9664	9702	9741	9785	9815	9825	[illegible]
9857	9879	9885	9927	10019	10112	10154	10174
10230	10237	10324	10331	10375	10396	10402	[illegible]
10450	10471	10485	10505	10506	10549	10580	[illegible]
10625	10650	10700	10718	10759	10761	10787	[illegible]
10834	10886	10893	10928	10936	10962	11009	[illegible]
11042	11053	11092	11150	11180	11183	11197	[illegible]
11256	11273	11296	11312	11325	11349	11379	[illegible]
11444	11575	11591	11606	11613	11639	11645	[illegible]
11659	11796	11797	11807	11821	11837	11851	[illegible]
11915	11927	11935	11942	12025	12028	12044	[illegible]
12106	12110	12118	12121	12236	12240	12320	[illegible]
12403	12413	12424	12437	12439	12449	12456	[illegible]
12486	12495	12499	12530	12546	12644	12659	[illegible]
12750	12786	12795	12814	12815	12839	12883	[illegible]
12893	12894	12899	12907	12915	12916	12925	[illegible]
12962	13021	13064	13071	13072	13077	13094	[illegible]
13165	13210	13233	13266	13280	13287	13292	[illegible]
13422	13431	13464	13469	13502	13505	13512	[illegible]
13564	13681	13717	13718	13726	13730	13742	[illegible]
13769	13826	13858	13928	13949	13954	13989	14103
14118	14128	14143	14155	14177	14213	14216	14219
14250	14315	14339	14430	14437	14452	14453	14505
14522	14548	14553	14577	14579	14607	14670	14697
14715	14794	14821	14874	14924	14946	14987	15019
15025	15067	15077	15112	15129	15144	15147	15181
15180	15183	15199	15233	15268	15334	15347	15357
15367	15381	15398	15399	15405	51417	15480	15500
15549	15551	15560	15624	15627	15630	15688	15690
15693	15706	15735	15801	15804	15846	15875	15898
15902							
15946	15977	15987	16020	16044	16057	16096	16149
16174	16194	16215	16247	16262	16277	16283	16308
[illegible]	16377	16474	16519	16527	16535	16536	16541
16569	16633	16639	16641	16664	16695	16779	16780
16790	16807	16814	16876	16889	16891	18940	16952
16954	16991	16997	17063	17067	17234	17254	17303
17313	17330	17343	17384	17385	17396	17461	17512
17534	17644	17554	17597	17603	17663	17681	17791
17831	17835	17839	17858	17866	17888	17902	17909
17977	17980	18031	18087	[illegible]	18112	18139	18158
16177	18191	18193	18293	18326	18329	18356	18361
18365	18401	18418	18557	18568	16583	18611	18614
18673	18695	16706	16728	18778	18798	18823	18885
18890	18894	18905	18916	18982	19029	19050	19063
19071	19089	19097	19109	19113	19141	19189	19212
19244	19253	19260	19281	19311	19431	19535	19550
19557	19577	19604	19638	19669	19780	19827	19831
19855	19890	19948	20074	20084	20127	20156	20180
20253	20271	20274	20346	20352	20383	20431	20475
20493	20511	20527	20538	20541	20548	20585	20626
20648	20674	20692	20783	20834	20871	20900	20901
20907	20914	20932	20987	21028	21104	21133	21172
21196	21201	[illegible]	[illegible]	21277	21276	21289	21340
21386	21413	21507	21541	[illegible]	21557	21569	21827
21678	21683	21706	21768	21848	21882	21937	

Overzeesche Gewesten

DE DRUIVENTEELT IN JAVA'S OOSTHOEK

Andere voorwaarden dan in Europa

Vooral de Frankenthaler doet het goed

In Probolinggo heeft de I.M.I.W. sedert twee jaren met groote voortvarendheid proeven ingezet en doorgevoerd, om de eertijds bloeiende druivencultuur op Java weer tot nieuw leven te brengen. Men is daarbij van de grondgedachte uitgegaan, dat wat vroeger mogelijk was, nu toch zeker evenveel kans van slagen moet hebben. Want in het begin der vorige eeuw, zoo omstreeks 1800, telde Java menig weelderig produceerenden wijngaard. Vooral de contreien van Madoera en Probolinggo ontleenden er grooten rijkdom aan.

Hoe deze cultuur in betrekkelijk korten tijd practisch geheel kon verdwijnen en waaraan dit te wijten is, valt niet met zekerheid na te gaan.

Literatuur daaromtrent heeft men niet kunnen vinden, zoodat men slechts moet afgaan op wat in den volksmond door overlevering is bewaard gebleven.

Zoo gaat het verhaal, dat een der toenmalige Gouverneurs-Generaal persoonlijk geïnteresseerd was in den import van wijnen uit Zuid-Afrika en Madagascar; de bloeiende Javasche druivencultuur was hem op grond daarvan niet bepaald welgevallig. En bij de toen geldende opvattingen, waarbij een zelfs ongeuite wensch van den hoogsten Gezagsdrager gelijk stond aan een bevel was deze begrijpelijke vooringenomenheid voldoende, om de wijnstokken op groote schaal te doen vernietigen.

Wat zoo hier en daar als tuin-decoratie of bescheiden erfcultuurtje werd aangehouden, mocht geen naam hebben. Toch bleef Probolinggo de streek, waar de druif het meest gehandhaafd bleef, en er zelfs inheemsch werd; want door velen wordt ze als liefhebberij gekweekt.

Nu is echter het inconvenient van bijna elke liefhebberij, dat men er geen wetenschappelijke proeven aan wil ten koste leggen. Zoo bleef dan ook hier de druiventeelt beperkt tot de bekende witte en blauwe soort, die men ook niet anders meer noemde dan „Probolinggo"-variëteit.

Het is tenslotte assistent-resident De Graaf geweest, die in 1937 het initiatief nam, de druivencultuur in Probolinggo op wetenschappelijke basis in studie te nemen.

Het doel was tweeledig: het moest zijn waarde opleveren als proefstation, en tevens dienen als nieuw object voor werkverschaffing. Welke laatste bijzondere aandacht verdiende, omdat ze geschiedt in de open lucht, derhalve de gezondheid voor de volle 100 pCt. stimuleerend, in tegenstelling met veel soorten werkcentrales, waar menschen plegen te worden samengebracht in betrekkelijk besloten ruimten aan werkbanken, weefgetouwen en tafels.

Erg makkelijk was de opzet niet: want de droevige ervaringen met andere proefnemingen wilde men hier vermijden. Dus werd begonnen, de materie in studie te nemen. Waar nog altijd het beroemde standaardwerk van Viala et Péchoutre op dit gebied den besten leidraad geeft, moest deze uit 13 lijvige deelen bestaande cyclus voor de grondslagen bestudeerd worden. De heer Holman, gewezen werktuigkundige uit de suiker, die zich met de druivencultuur zou belasten, had er geen makkelijke kluif aan, want de vaktechnische literatuur leverde zelfs voor hem, die toch aan de Luiksche universiteit gestudeerd heeft, menig probleem.

Intusschen was plantmateriaal uitgezet op een terrein, dat men ter beschikking had gekregen. Naast de Probolinggostekken werden andere variëteiten in den grond gezet, de groei liet niets te wenschen over. Maar al gauw stuitte men op nieuwe verrassingen: de wijnstok draagt slechts op nieuwe ranken vrucht, en dus is het van het grootste belang, op den hoofdstam een zoo groot mogelijk aantal oogen te doen uitloopen, waarvan weer de vertakkingen door snoei worden gedwongen tot nieuwe rankzetting met oogstbelofte.

Ondanks de meest nauwkeurige opvolging van Viala bleven vele „sfoeren" leeg, de oogen slapend, en daar is menig kunstgreepje noodig geweest, om toch relatief bevredigende resultaten te bereiken. Bovendien bleken de groeivoorwaarden hier anders dan in Europa; natuurlijk ook door de klimatologische verschillen.

Waar in Europa per jaar slechts één snoei is voorgeschreven, bleken hier twee snoeien noodig. De voor Europa noodige 4 jaar, om een wijnstok in productie te brengen is op grond daarvan voor Indië terug te brengen op de helft van den tijd. In welk stadium de eerste proefvakken van den I.M.I.W.-aanplant te Probolinggo thans is.

In een royaal complex, waar lekker de frissche zeewind door woei, zijn de pergola's van ijzerdraad opgezet, waarlangs de weelderige ranken opklimmen.

Zooals gezegd draagt de wijnstok slechts op het groeipunt vrucht. Een plant bestaat dus uit een moederstam of gesteltak, de basis voor het „huis", welke horizontaal langs de onderste ijzerdraad wordt geleid. De haaks daarop uitloopende oogen worden kort ingesnoeid, en eerst op de nieuwe uitloopers komen de trossen. Zoo heeft dus de wijnrank takken, die aangehouden worden voor de vruchtdracht en takken, die voor de instandhouding van het leven der plant moeten zorgen. Deze laat men vrij uitgroeien, zoodat de pergola straks een dicht bladerdak vertoonen zal, dat ook de vrijpostige vogels belemmeren zal, op de druiventrossen af te komen. Het vruchtdragend hout wordt met het oog op de pluk vrij laag gehouden.

Een moederplant heeft een gemiddelden levensduur van 40 jaren en levert in volle productie per 2½ vierkanten meter grond 6 kilo vrucht. Een overjarige cultuur dus die, als men maar eenmaal vertrouwd is met den habitus der plant, rijke beloften inhoudt!

58 VARIETEITEN

Er zijn in den laatsten tijd totaal 58 variëteiten uitgezet, waarvan de nieuwste aanwinsten 18 bekende Egyptische soorten zijn. Van deze heele collectie blijken er slechts ongeveer 20 practisch bruikbaar, terwijl slechts 3 of 4 variëteiten commercieele waarde hebben. Aan den top staat nog altijd de Inheemsche Probolinggo-druif die naar alle waarschijnlijkheid van origine de bekende Frankenthaler zal zijn geweest, om zijn supérieure kwaliteiten vooral als ziekendruif zeer gewild, en die door de jaren heen geacclimatiseerd is tot wat ze nu is. Men heeft daarom als kern de Frankenthaler genomen, en van hieruit Probolinggo-stekmateriaal naar Holland gezonden, om na te gaan, hoe zij zich daar ontwikkelt. Merkwaardig is de totaal van de gegevens afwijkende habitus en resultaten, die den heer Holman een drijfveer waren, om daarvan nauwkeurig boek te houden. De afdeeling statistiek is dan ook een juweeltje van administratie-kunst!

Maar om tot den aanplant terug te gaan: de hier aangeplante Frankenthaler doet het best; de Alphonse Lavallée, een in Europa zeer populaire vrucht, leverde hier pracht-trossen, evenwel zonder eenigen smaak; suikerwater in een schilletje. De Gros-Colman, eveneens een beroemdheid, produceerde hier bessen van 3 centimeter! Helaas eveneens smakeloos. De Black Alicante, die 90 pCt. van de Westlandsche oogst-collectie uitmaakt, bleek hier zeer onbevredigend. Verrassend was evenwel ook hier de uit Amerika geïmporteerde Isabella; de eene tros smaakte naar frambozen, een andere wekte, door de geparfumeerde zoete allure, reminiscenties aan een kapperszaak of galanterie-winkel, eau végétal of iets dergelijks. Die onberekenbare wispelturigheid schijnt deze variëteit eigen te zijn, ze komt dan ook onder vele benamingen voor, doch wordt meestal om haar capriciositeit kortweg Foxytaste genoemd.

(A.I.D.)

De waardeering van 's Konings rok

EEN SCHANDAAL!

Men schrijft aan de „Ind. Crt.":

„Een machinist ter koopvaardij die in 's Lands dienst is overgegaan en thans in een der hoogste onderofficiersrangen de Koninklijke Marine dient, betoonde na zijn dagtaak een levendige interesse voor de zeilsport.

Eigenhandig werd een zeilboot geconstrueerd en toen deze na vele maanden zwoegens te water werd gelaten, gaf genoemde onderofficier — ex-machinist ter koopvaardij — zich op als lid bij een roei- en zeilvereeniging, teneinde de geneugtens van de zeilsport in al zijn geledingen te smaken.

Helaas, na alle gemaakte kosten en na alle geploeter was de vreugde slechts van zeer korten duur, want daar de man immer in een passende sportkleeding was verschenen, kwam men er blijkbaar pas later achter, dat het nieuwe lid behoorde tot het onderofficierskorps der Marine.

Hiermede was 's mans lot beslist en kwam er aan het sportgenoegen een bruut einde, daar hem schriftelijk werd medegedeeld, dat hij, in verband met zijn maatschappelijke positie, niet langer kon worden toegelaten.

„Paria's in 's Konings rok."

Men begrijpe het krenkende en beleedigende voor den betrokkene die als bezadigd mensch rustig van de zeilsport dacht te genieten.

Hoe deprimeerend voor het personeel van „dat kleine hoopske", dat vooral in deze woelige en benarde tijden door zijn paraatheid van zich doet spreken en, dat klaar staat om met zijn bloed de in deze opzichten nog te kort schietende Indische samenleving te beschermen en zoo noodig te verdedigen.

Wat is de reden van deze handelwijze? Is men bevreesd voor de gedragingen van dat personeel?

Ach kom. Iemand die verstrooiing zoekt in sportgenoegens zal zeker de wellevendheid weten in acht te nemen, daarvoor pleiten zijn sportieve sympathieën.

En dan, is er niet overal kaf onder het koren?

Bovendien is de mentaliteit van het personeel buiten vroeger veel en veel verbeterd.

Hoewel niet sympathiseerende met de huidige regeeringsstelsels der dictatoriale staten, moet ik toch volmondig erkennen, dat wij in moreele steunverleening aan den militair, en den minderen militair in het bijzonder, nog ergerlijk te kort schieten en dat wij hierin nog wel wat kunnen leeren van datzelfde fel-becritiseerde Hitlerisme, Communisme en wat dies meer zij.

Jammer, dat de kosten wat hoog zullen zijn, maar een extra-voorstelling van de Marine Propagandafilm „'t Sal waerachtig wel gaen", zou bij velen misschien wat meer waardeering kweeken voor den minderen militair, die na zware taak verstrooiing zoekt in sportgenoegens en die zoonoodig met inzet van zijn leven klaar staat voor het Indisch Gemeenebest.

Men beweerde mij, dat in de dienstvoorschriften van leger en vloot meerdere malen gewezen wordt op de wenschelijkheid tot aanmoediging van sportbeoefeningen; welnu, een dankbare taak voor de desbetreffende autoriteiten om te trachten in deze onsportieve aangelegenheid verbetering te brengen, te meer daar waar dit openbare sportgenoegens betreft en er geen sprake kan zijn van een geïsoleerd clubleven."

Ook in Indië „spionitis"

SLACHTOFFER VRIJGESPROKEN

Eenige weken geleden voer het m.s. Dempo de haven van Soerabaja in met een tiental passagiers aan boord. De meeste andere waren reeds in Tandjong-Priok gedebarkeerd. In verband met de contrôle op de naleving van een der Staatsbladen, betrekking hebbende op de Verdediging Zeemacht, liet de hoofdcommissaris van politie te Soerabaja alle foto- en filmtoestellen, die deze passagiers bij aankomst bezaten, in beslag nemen, zoo schrijft de „Ind. Crt." De films werden door de marine-autoriteiten ontwikkeld en bestudeerd, en in één geval werd een afdrukje, vervaardigd van een film uit het fototoestel van mr. L., een gouvernementspassagier, die als standplaats Malang toegewezen had gekregen, eenigszins herkend als te zijn een zeker eilandje.

Nu luidt art. 9 van het nieuwe Staatsblad 1939 no. 442, betrekking hebbende op de „Voorschriften ter handhaving van de orde en veiligheid in het Ned.-Indische Zeegebied":

„Het is verboden om zonder een door of namens den Commandant der Zeemacht verleende vergunning of opdracht:

a. enz.

b. te teekenen of te fotografeeren binnen maritieme kringen of aldus te teekenen of te fotografeeren, dat een maritieme kring of gedeelte daarvan op de teekening of de foto komt".

De ter zitting overgelegde foto toonde, een flauw zichtbaar heuveltje, op grooten afstand in zee liggend. Het was een mislukte foto, en zoowel instelling als scherpte lieten alles te wenschen over.

Verd. was ter zitting aanwezig en bleek niets te weten van genoemd Staatsblad.

Vermoedelijk had verd. „ergens" een zeegevecht willen opnemen, en daarop was toevallig het geïncrimineerde eilandje onverhoeds verschenen!

De landrechter oordeelde, dat in de tenlastelegging niet was komen vast te staan, dat het z.g. eilandje inderdaad met positieve zekerheid een der eilandjes was, en sprak verd. dienovereenkomstig vrij.

Staalindustrie in Midden-Java

Het Bat. Nbl. verneemt, dat er plannen bestaan om in Midden-Java een staalindustrie te vestigen, welke zich dan zou toeleggen op het verwerken van scraps, waarvan Indië per jaar ongeveer 60.000 tons kan opbrengen.

Het is noodzakelijk, de fabriek in een suikerstreek te zetten, daar vooral de suikerfabrieken veel oud ijzer kunnen leveren.

Distributie van cement en verfstoffen

IN VOORBEREIDING

Naar „De Indischman" meldt, is de voorraad cement en verfstoffen in Ned.-Indië thans zoodanig geworden, dat een distributieregeling noodig en dan ook in voorbereiding is.

Verfstoffen kwamen tot dusverre voornamelijk uit Duitschland, zoodat er aanleiding is om hier onmiddellijk regelend op te treden.

Wat cement betreft zijn wij niet afhankelijk van Duitschland, zooals men weet, doch merkwaardig genoeg stagneert de aanvoer van dit product waarvan vroeger het aanbod de vraag verre overtrof, sinds eenigen tijd, vermoedelijk door de groote behoefte der oorlogvoerende landen.

Hoewel er reeds eenigen tijd een regeling voor de verdeeling der import-cement is, bestaat er thans aanleiding nog een stap verder te gaan.

KUNST EN LETTEREN

De tentoonstelling van Sint Lucas

Het bestuur van de vereeniging „Sint Lucas" heeft besloten aan militairen tot en met den rang van onderofficier een reductie toe te staan voor het bezoek aan de door deze vereeniging in het Stedelijk Museum te Amsterdam georganiseerde tentoonstelling.

Deze militairen zullen slechts een entreeprijs van tien cents behoeven te betalen.

Belangrijke aanwinsten voor het Museum Boymans

Naar wij vernemen heeft de onlangs opgerichte stichting ten behoeve van het Museum Boymans een drietal zeer belangrijke aankoopen gedaan, die leemten in de verzamelingen van het Rotterdamsche museum vullen.

Het zijn: voor de afdeeling 17e eeuwsche schilderkunst een groote kalme zee, door talrijke zeilschepen verlevendigd, een meesterwerk van Jan van de Capelle, afkomstig uit de voormalige collectie van sir Greville Smythe. Voor de afdeeling moderne schilderkunst een groot liggend vrouwelijk naakt van G. H. Breitner, verworven uit de nalatenschap van den schilder N. Bastert te Loenen a. d. Vecht, en voor de afdeeling moderne sculptures, een brons, een danseres voorstellend het mooiste beeldhouwwerk dat de Fransche kunstenaar Edgar Degas vervaardigde en dat thans in Amsterdam te zien is op de tentoonstelling van Fransche beeldhouwkunst in het Stedelijk Museum.

Deze drie aankoopen zullen tezamen met de reeds vermelde aanwinsten van de stichting en talrijke bruikleenen uit particuliere verzamelingen in Nederland, de a.s. Kersttentoonstelling in het Museum Boymans vormen.

Boekbespreking

JONGENS EN TECHNIEK

In het voorbericht van zijn boekwerk *„Jongens en Techniek"* (uitg.: W. J. Thieme & Cie., Zutphen) zegt de heer J. C. Alders o.a., dat hij daarin die onderwerpen uit de techniek behandeld heeft, welke voor jongens het interessantst en voor onderwijsdoeleinden het belangrijkst zijn. Men vindt daarom het havenbedrijf in al zijn geledingen behandeld: zeeschepen, 't bouwen van zeeschepen, scheepsmachines, sleepbooten, motorreddingbooten, droogdok, graanelevators, kranen, grijpers; de inrichting van havens, kanalen, sluizen, bruggen.

Dit zeer aantrekkelijk en, ook lithografisch, keurig uitgevoerde boek bevat 32 platen en 180 figuren in den tekst. Vele foto's zijn door den heer Alders, die blijkbaar ook een kundig fotograaf is, zelf genomen.

In het voorbericht wordt geschreven, dat dit boek bedoeld is voor jongens van ongeveer 16 jaar. Wij gelooven echter, dat vele ouderen, die zich voor techniek interesseeren, het met niet minder groote belangstelling zullen lezen. P. E. W.

IK HAD EEN VRIEND

Michael Blankfort is de schrijver van het aangrijpende boek: *„Ik had een vriend"*, dat, vertaald door mevr. Vuerhardt-Berkhout, als laatste deel der serie: „Wereldliteratuur", uitgegeven werd door de Zuid-Hollandsche Uitgevers Mij., te Den Haag.

Het verhaal speelt tijdens den wereldoorlog en, ofschoon het boek niet op zóó vreeselijke wijze oorlogstooneelen weergeeft als de werken van een Remarque, bij voorbeeld, zijn dergelijke scènes toch realistisch genoeg geschilderd, om den lezer het afschuwelijke van den modernen krijg zeer indrukwekkend voor oogen te brengen. De hoofdfiguur in het werk, een Engelsch spion, begeeft zich, na zorgvuldige voorbereiding, naar het Duitsche front, waar hij de plaats inneemt van een Duitsch soldaat, die in Engelsche gevangenschap was. Hij geeft voor, dat hij uit deze gevangenschap ontvlucht is, en in 't begin gaat alles goed, totdat zijn nieuwe Duitsche vriend, door een kleinigheid, verdenking krijgt en spoedig de zekerheid heeft, dat zijn vriend een spion is. Meesterlijk is de zielestrijd beschreven, zoowel van den Duitscher als van den Engelschman, die beiden hun plicht moeten doen. Zeer spannend en aangrijpend is de snelle opeenvolging der gebeurtenissen en als de spion de verschrikkelijke uitwerking ziet van een Duitschen gasaanval op de Engelsche soldaten, offert hij zijn vriend op, om zijn landgenooten te redden. Geheel ontdaan keert hij naar het hoofdkwartier van den Engelschen Geheimen Dienst terug, waar hij, tot zijn grootste ontsteltenis, zijn chef triomfantelijk hoort verklaren, dat de Engelschen erin geslaagd waren, een nòg vreeselijker gas in granaten te verwerken!

Gebroken naar lichaam en ziel, wordt hij naar een rusthuis gebracht en daarmede eindigt dit boek, dat verdient aandachtig gelezen te worden. P. E. W.

EEN PAARD VERTELT

„Khijberie" is de naam van een Badakshanische pony, die, als eigendom van een Britsch officier, heel wat avonturen beleeft in verscheidene streken van Britsch-Indië. Het is geen gewone pony. Dit moedige dier heeft aan de Noord-Westgrens van Indië, bij den bekenden Khijber-pas (Waziristan) zijn meester het leven gered en wordt nu recht vertroeteld. Als de majoor naar Burma overgeplaatst wordt, gaat „Khijberie" daar ook heen en de lange reis geschiedt niet zonder de noodige moeilijkheden, maar het paard bereikt tenslotte zijn meester, die in dat land zijn tournees eveneens op „Khijberie" doet. Op één dezer tournees wordt de pony, samen met een ander paard, gestolen en komt bij een opstandigen prins terecht. „Khijberie" blijft daar verscheidene maanden tot de bende samenzweerders uiteen valt en het dier verkocht wordt aan een Chineeschen handelaar. Nu moet „Khijberie" als lastdier werken en bevindt zich tusschen een groep smokkelaars. En weer wordt het paard te koop aangeboden. Door een wonderbaarlijk toeval zijn onder de kooplustigen ook de majoor en zijn dochter. De herkenning is wederzijds en zoo keert de pony weer bij zijn eersten baas terug. Dit aardige dierenverhaal is interessant, geestig en vol humor geschreven. Het opmerkelijke daaraan is, dat de schrijver — majoor C. M. Endiquez — het dier zelf aan het woord laat. Enriquez verzekert voorts, dat alle gebeurtenissen op historische feiten berusten.

Het boek: *„Khijberie in Burma"* verscheen bij de uitgevers A. & C. Black, te Londen. P. E. W.

BLOEDWRAAK

Deze detective-roman van den bekenden Engelschen schrijver J. H. Fletcher is heel wat minder geslaagd, dan zijn andere, onlangs besproken, boek: „Chantage". Zóó vernuftig als laatstgenoemd verhaal in elkaar gezet is, zóó weinig aannemelijk is dit boek geschreven. De ingewikkelde geschiedenis wordt breed uitgesponnen; tal van personen komen erbij te pas, die het verhaal verwarrend maken en tenslotte wordt de schuldige als met de haren erbij gesleept. Den kritischen lezers zullen tal van onmogelijkheden opvallen, maar toch zit er wel spanning in het verhaal voor iemand, die het boek voor tijdspasseering wil lezen.

Het werk van J. S. Fletcher, getiteld: *„Bloedwraak"* verscheen bij de Keurboekerij van de N.V. Het Nederlandsche Boekhuis, Tilburg. P. E. W.

IN HET LAND DER STORMEN

Den laatsten tijd trekken eenige gebieden van Centraal-Azië — als bijvoorbeeld Oost-Turkestan (Sinkiang) — weer meer de aandacht. Dit heeft in de eerste plaats tot oorzaak de mogelijkheid, dat Britsch-Indië zou kunnen worden bedreigd door Rusland. Een Russische aanval op het „empire" zou waarschijnlijk dwars door Centraal-Azië geschieden. In 1927-'28 werd een Duitsche Centraal-Azië-expeditie geleid door dr. Emil Trinkler. Deze beschrijft in zijn boek *„Im Land der Stürme"* (uitg.: F. A. Brockhaus Verlag, Leipzig) de ervaringen van hem en zijn metgezellen in het, bijna nog geheel onbekende, hooggebergte en in de woestijnen van Centraal-Azië.

De schrijver van dit keurig uitgevoerde boekwerk (dat 120 mooie foto's, 4 aquarellen en een overzichtskaart bevat) is een aangenaam verteller en ongetwijfeld een bescheiden man, wien elke gedachte aan opsnijderij over de, stellig toch groote, prestaties zijner expeditie vreemd is.

Dr. Trinkler wijst er op, dat in zijn boek de wetenschappelijke resultaten van de expeditie slechts even zijn aangeroerd. Over deze resultaten zal in groote wetenschappelijke boekwerken worden geschreven. Dit boek is dus slechts een vlot geschreven reisverslag, maar daarom toch niet minder interesant. P. E. W.

FILM

De Voerman

Een mystiek sprookje van de Zweedsche dichteres Selma Lagerlöf, verfilmd door den Franschen realist Duvivier.

Een van de merkwaardige vervalverschijnselen van het huidige democratische tijdperk is een onbestemde levensmoeheid, een alle gebieden doordringend pessimisme, dat feitelijk de ontkenning beduidt van elk ópstrevend levensbeginsel. Dit pessimisme, deze naar beneden gerichte geesteshouding weerspiegelt zich vanzelfsprekend ook in de kunstproducten der democratische volkeren, en komt daarin tot uiting door een naargeestige belangstelling voor alles, wat ziekelijk, onevenwichtig en verworden is. Men gaat uit van de stelling, dat het normale en gezonde „gewoon" en dus vervelend is; het abnormale echter is voor den vermoelden, naar sterke prikkels verlangenden geest van den ontwortelden cultuurmensch „interessant" en boelend, dus wordt het naar voren geschoven en aangeprezen als „het werkelijke leven".

Na het neerdrukkend sombere: **La Bête Humaine** (het dierlijke in den mensch), dat den ondergang van een erfelijk belasten vrouwenmoordenaar verbeelt, bereikt ons nu de verfilming van een boek van Selma Lagerlöf: „De voerman". En het merkwaardige feit doet zich hier voor, dat dit verhaal, hetwelk door de schrijfster bedoelt is als een lofzang op het grenzenlooze vermogen van de geestelijke liefde op den mensch te verlossen uit zonde en dood, in de handen van den regisseur Duvivier verwordt tot de realistische weergave van den ondergang van een paar gedegenereerde dronkaards. Terwijl het boek van Selma Lagerlöf onzen geest opheft en ontroert door de mystieke schoonheid van het bovennatuurlijk gebeuren, drukt het meedoogenlooze realisme van de Fransche film ons terneer en maakt ons droefgeestig en somber, niettegenstaande de van de schrijfster overgenomen gelukkige oplossing.

Selma Lagerlöf werd door een oude Bretoensche legende geïnspireerd tot het schrijven van dit aandoenlijke „sprookje van den Dood". De legende verhaalt over den voerman, die gehuld in een wijden, zwarten mantel en rijdend op een wrakke, oude kar de zielen der gestorvenen afhaalt en geleidt op hun tocht naar de eeuwigheid. De wagen piept en kraakt op afschuwelijke wijze, maar dit sinistere geluid is alleen hoorbaar voor hen, die sterven gaan. De voerman zelf is een rampzalige menschenziel, die in de Oudejaarsnacht precies om 12 uur den dood heeft ontmoet, en daarom gedoemd is een jaar lang de taak van den voerman te vervullen, totdat hij op den 31sten December van het volgende jaar zal worden afgelost. Zoo volgen de voerlieden elkaar op in eindelooze reeks en voor den mensch, die aan het einde van het jaar den dodenwagen „hoort" naderen, rijst het schrikbeeld op, dat misschien hij voorbestemd is om de trieste taak van den voerman over te nemen.

In tegenstelling met de film speelt de oorspronkelijke handeling zich af binnen enkele uren, op de grens van het oude en nieuwe jaar. David Holm, een verloopen dronkaard, sterft klokslag 12 in den Oudejaarsnacht en wordt gehaald door den „voerman", die zijn voor een jaar gestorven makker, George, blijkt te zijn. Eigenlijk zou David voor het komende jaar de teugels van den doodenwagen moeten overnemen, maar als zijn bovenaardsche vriend hem gedurende een korte wonderlijke reis door ruimte en tijd de verschrikkelijke gevolgen van zijn slechte daden laat zien, dan breekt zijn opstandig, boos hart en in diep berouw smeekt hij George om tot de aarde terug te mogen keeren opdat hij tenminste zijn kinderen zal kunnen redden van het kwaad, dat hij zelf veroorzaakt heeft. De voerman George, die voor een groot deel verantwoordelijk is voor den zedelijken ondergang van zijn vriend, besluit om de taak van den voerman nogmaals voor een jaar op zich te nemen, daar hij aldus zijn groote schuld tegenover David kan boeten. De pasbevrijde ziel keert terug in haar stoffelijk omhulsel en zoo krijgt David de kans om met zijn gezin een nieuw leven te beginnen.

Het verhaal van Selma Lagerlöff begint met het sterfbed van de Leger des Heilszuster Edith, wier laatste wensch is David Holm nog éénmaal te zien; David Holm, de eenige man, die nooit naar haar heeft willen luisteren, en dien zij heimelijk lief heeft niettegenstaande zijn harde, verstokte zondigheid. De geroepene weigert halsstarrig om te komen, maar dan wordt hij door den Dood verrast bij een braspartij en deze brengt hem tegen zijn wil naar de stervende. Wat hij daar beleeft, is het begin van de ommekeer, die zich dan gedurende de verdere reis met den voerman in zijn ziel voltrekt tot aan de uiteindelijke, stralende verlossing van de duistere machten van het kwade.

Deze oorspronkelijke gedachte is de ontroerende openbaring van een sterk en zuiver geloof, dat blijmoedig strijdend met de problemen en lasten van het leven zich in rustige kracht overgeeft, aan de alles ten goede beschikkende Almacht Gods.

De zeer Germaansche gedachtenwereld, waaruit dit sprookje geboren werd, is in de filmbewerking nergens bewaard gebleven. De Latijnsche naturalist Duvivier heeft de mystieke sfeer van Selma Lagerlöf's verhaal niet aangedurfd, of.... niet aangevoeld. Zoo is het bovenaardsche gebeuren, dat in het boek de geheele behandeling beheerscht en omvat, in de film zooveel mogelijk overgebracht naar de nuchtere werkelijkheid, en dit heeft onvermijdelijk ten gevolge gehad, dat de eenheid van plaats, tijd en handeling, die de zeer uiteenloopende tafereelen tot een logisch geheel tezamen bindt, geheel verloren is gegaan, zoodat de tooneelen, die ons — met veel te veel nadruk — het mislukte leven van David Holm laten zien, als droog zand aan elkaar hangen. Het tweede deel van de film, waarin de mystieke hoofdpersoon, de voerman, voor het eerst zichtbaar optreedt, is een volkomen mislukking. Nergens is het wonder ook maar even aanvaardbaar! De bovennatuurlijke verschijning met zijn spookachtigen wagen is alleen maar goedkoop griezelig, en geen oogenblik wekt zij het gevoel op, dat de kleine mensch hier staat tegenover de ontzagwekkende majesteit van den Dood, die onverbiddelijk handelt volgens de eeuwige wetten van de Rechtvaardigheid en de Liefde.

Duvivier, de naar de aarde gerichte realist, die in den ondergang van den dronkaard David Holm een prachtig motief meende gevonden te hebben om het leven in zijn droevigste verwordenheid en laagheid weer te geven, heeft in deze bewerking aan het oorspronkelijke gegeven al zijn mystieken luister ontnomen. Dit was nauwelijks anders te verwachten, daar deze Franschman in zijn intellectueel-materialistische verblinding geen begrip kán hebben voor het kinderlijk zuivere geloof van den naar het licht strevende Noordmensch.

Johann Strauss

Meesleepende muziek en Paul Hörbiger als de beroemde walskoning, Johann Strauss.

Strauss dirigeert en heel Weenen walst op zijn onsterflijke melodieën! Maar in den huize Strauss is de stemming niet zoo vroolijk als men uit de scheppingen van den meester zou opmaken. Het huwelijk van den onberekenbaren kunstenaar is ongelukkig, en ook met zijn zoons, die het talent van hun vader geërfd hebben, is de verhouding niet goed. Strauss wil namelijk zijn kinderen met alle geweld er van terughouden om muziek te studeeren omdat hij meent hen op deze wijze te kunnen bewaren voor het ongeregelde artistenleven, dat hij zelf leidt.

Maar het bloed verloochent zich niet en tegen den wil van den vader kiest de meest begaafde zoon, Johann Jr. de kunstenaarsloopbaan. Johann Sr. verlaat het huis voor goed na een woedende scène, maar buiten het beschermende gezinsverband gaat het snel bergaf met hem en hij sterft arm en door iedereen verlaten. Ook in den tweeden zoon, Josef, die gehoorzaam voor ingenieur heeft gestudeerd, werkt het muzikale talent: hij componeert in het geheim. Ten slotte kan hij aan zijn verlangen om te dirigeeren niet langer weerstand bieden, ook hij wordt musicus. Dan beleeft hij echter de teleurstelling, dat hij naast zijn begaafderen broeder steeds de tweede blijft, dat men hem alleen als plaatsvervanger aanvaardt. Bijna werd dit een ernstig conflict. De drie broeders — de jongste, Eduard is intusschen ook musicus geworden — vinden de oplossing door het bewustzijn, dat zij in hun genialen vader een band hebben, die sterker is dan hun persoonlijke eerzucht. Het is immers hun taak om gezamenlijk de traditie van den onsterfelijken walskoning voort te zetten, want: „Strauss blijft Strauss!"

Een aardige, luchtige film met heerlijke, meesleepende walsmuziek, die alleen al reden genoeg is om deze film te gaan zien. Van de spelers is Paul Hörbiger verreweg de beste, hij maakt van den driftigen, door zijn muziek bezeten Strauss Sr. een kostelijke creatie, die ver boven het spel der anderen uitsteekt.

Wegenverandering op de Veluwe

De Opper-Houtvester van H.M. de Koningin deelde aan de K.N.A.C. het volgende mede:

De wegenverbetering van den weg Uddel-Garderen is thans gereed. Met den vanwege de gemeente Apeldoorn te verbeteren weg Uddel-Driesprong ten Westen van het Aardhuis is men bezig. Van genoemden Driesprong naar den weg Apeldoorn-Amersfoort wordt een nieuwe asphalt-betonweg aangelegd. Deze weg is zoo goed als gereed en wordt voor het verkeer opengesteld. Door de weersomstandigheden kon de asphaltbetonlaag nog niet worden aangebracht; dit is nu uitgesteld tot het voorjaar 1940.

De bestaande weg langs het Aardhuis, welke voor auto's door zijn gevaarlijke bochten en den overgang met weinig uitzicht in den straatweg Apeldoorn—Amersfoort zeer gevaarlijk is, komt nu te vervallen.

Toeristen per auto, die de omgeving van het Aardhuis willen bezoeken, kunnen hun auto op den betonweg parkeeren en dan het kleine eindje naar het Aardhuis wandelen.

Gedeputeerde Staten hebben bij besluit van 15 November l.l. de wegvakken Aardhuis—Driesprong en Driesprong—Uddelermeer voor het verkeer in beide richtingen met alle motorrijtuigen op meer dan twee wielen gesloten verklaard.

Met deze wegenverbetering is het automobilisme op de Veluwe ten zeerste gebaat.

De aanleg van den weg Driesprong—Rijksstraatweg is een groote verbetering, het is daarbij landschappelijk ook een mooie weg.

De afsluiting van bedoelde wegen zal in Januari plaats vinden.

De nieuwe wegen hebben een dwarsprofiel van 4½ m. De weg van den Rijksstraatweg over bovengenoemden Driesprong naar Uddel heeft een vrijliggend rijwielpad. De weg Garderen—Uddel heeft geen rijwielpaden. De weg Nieuw Millingen—Uddelermeer zal deel uitmaken van den in aanleg zijnden weg Nieuw Millingen—Harderwijk.

K. v. K. voor Haarlem en omstreken

Bij de stemming ter vervulling van 7 plaatsen in de Afdeeling Kleinbedrijf der Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Haarlem en Omstreken, opengevallen in verband met de periodieke aftreding per 1 Januari 1940, werden gekozen de aftredende leden: J. J. Brinkman te Haarlem; G. Deddens te Hoofddorp; H. J. L. Klein Schiphorst te Haarlem; benevens de heeren: G. Alders te Haarlem; H. J. Brey te Aalsmeer; L. Lam te Heemstede; G. W. P. Stoutenbeek te Beverwijk.

Het Delfzijlsche haventerrein wordt afgesloten

SLECHTS EEN HAVEN- OF WERKPAS GEEFT TOEGANG

Naar wij vernemen, is de toegang tot het Delfzijlsche haventerrein met ingang van heden voor onbevoegden definitief gesloten. Alleen zij, die dringende werkzaamheden aan de haven hebben te verrichten of uit hoofde van hun beroep toegang tot de haven wenschen, kunnen zich ter bekoming van een toegangsbewijs (havenpas) welke voorzien moet zijn van een pasfoto, wenden tot den detachementscommandant der Koninklijke Marechaussee te Delfzijl. Voor de havenarbeiders en bootwerkers is een speciale regeling getroffen door de N.V. Stuwadoors Maatschappij.

KERK EN SCHOOL

NEDERLANDSCH HERVORMDE KERK

Beroepen te Vledder (toezegging) cand. J. van Rossum te Gouda, te Bergen op Zoom (toezegging) ds. H. F. C. de Boer te Marsum, te Nieuwveen cand. J. van Rossum te Gouda.

Beroepen te Herkingen ds. H. S. J. Kalf te Renswoude.

Aangenomen (als hulpprediker) naar Eindhoven cand. C. R. de Jong, hulpprediker te Vorden.

Bedankt voor Alkmaar ds. Jac. Vermaas te Huizen, voor Metslawier cand. J. van Rossum te Gouda.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Tweetal te Lisse ds. A. de Blois te Gouda en ds. M. Heikoop te Utrecht.

Beroepen te Dirksland ds. J. van den Berg te Krabbendijke.

BEROEPBAAR

Cand. J. Wolven, Admiraal de Ruyterweg 74 II te Amsterdam-West werd door de classis Amsterdam der Gereformeerde kerken praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard. Cand. Wolven zal een eventueel beroep gaarne onmiddellijk in overweging nemen.

SPLITSING

Naar aanleiding van het beroep van cand. J. P. Prins te Dedemsvaart naar de Gereformeerde kerk te Thesinge, lezen wij in het Nieuwsblad van het Noorden, dat een deel van de gemeente aan het beroepingswerk geen deel nam; dit deel houdt samenkomsten in een particuliere woning, bij welke samenkomsten ds. P. Westerloo voorgaat, vroeger predikant dezer gemeente; deze onttrok zich eenigen tijd geleden aan de gemeenschap der Gereformeerde kerken.

DR. N. A. WAANING

Vrijdag 15 dezer promoveerde dr. N. A. Waaning, Gereformeerd predikant te Zandvoort, aan de Vrije Universiteit te Amsterdam tot docor in de godgeleerdheid op een dissertatie, getiteld: „Onderzoek naar het gebruik van Pneuma bij Paulus".

AFSCHEID

Ds. J. J. Oranje, Gereformeerd predikant te Paessens, die het beroep naar Batavia heeft aangenomen, hoopt 14 Januari afscheid te nemen en begin Februari naar Indië te vertrekken.

MUZIEK

Muziekkroniek van de week

Den Haag, 11—17 December 1939.

Huberman is van meening dat de Europeesche cultuur hem niet kan missen. Huberman is echter lang niet zoo'n eenige verschijning in de violistenwereld, dat we een tekort zouden voelen, als hij naar Amerika gegaan was. Naast waarlijk sublieme vertolkingen staan soms opeens zulke onbeheerschte uitingen, dat elke vioolstudent daarvoor bij zijn eindexamen zou zakken. En dit neurotische, violistisch minderwaardige, dat bij elk recital kan optreden, is nu juist datgene was een gezonde Europeesche cultuur wèl kan missen. Dit naar aanleiding van zijn concert op j.l. Maandag in Den Haag, waar beide tegengestelde eigenschappen weer verrukten en afstootten.

C.S.

Het Calvet-kwartet is een der prachtigste kwartetgroepen van onzen tijd, voornamelijk in de vertolking van Fransche muziek. Zoo kon het Kwartet van Ravel ook thans weer de aandacht kluisteren om de schoone muziek, volmaakt voorgedragen. Het diepzinnige Cis-moll-kwartet van Beethoven was naar uiterlijken verschijningsvorm wel aanvaardbaar, doch de Fransche geest ziet Beethoven toch wel heel wat oppervlakkiger dan de Germaansche. En zou de laatste het niet eerder bij het rechte eind hebben?

F.K.

Het Residentie-Orkest gaf een prachtige vertolking van Bading's Inleiding tot een Treurspel, een meesterwerk, dat eens wel klassieke beteekenis zal krijgen. Des te grooter contrast bood de weergave van „Faust et Hélène" van Lili Boulanger, dat hier vermoord werd. Van Tulder worstelde met een afgrijselijke hoogte, Else Rijkens zong als een dilettante, en Ravelli was een gezapige Mephisto, zong evenwel dragelijk. Het orkest haalde uit deze partituur van het 18-jarige, helaas reeds enkele jaren later gestorven genie lang niet alles. En wat er aan schoonheid in het orkest leefde, kon niet tot het hart spreken, zoolang de solisten aan het woord waren. Het concert besloot met Berlioz' Symphonie Fantastique, waartegen Frits Schuurman nog niet opgewassen bleek. Wij hopen dat de ijverige dirigent spoedig deze blaam zal uitwisschen.

F.K.

Charles Panzéra zong, ongevoelig begeleid door Magdeleine Panzéra. Dezen avond was het zingen echter minder aan de orde dan het voordragen. In dat opzicht wordt deze ongetwijfeld groote Fransche kunstenaar geëvenaard, zoo niet overtroffen, door onzen landgenoot Laurens Bogtman, met wien Panzéra een en ander gemeen heeft.

Het programma had een politieken inslag; liederen van met Frankrijk bevriende naties en volksliederen uit eigen land. Van Chopin enkele liederen, die betrekking hadden op Polens's ondergang, een goede eeuw geleden gecomponeerd. Ze hadden indrukwekkend kunnen zijn, indien de pianiste niet alles bedorven had. De volksliederen demonsteerden duidelijk het oude probleem: kan een volksch lied in de concertzaal worden gezongen, door een solist vanaf een podium, in een bewerking, die er zooveel mogelijk op gericht is, de melodie als asschepoester te behandelen, door er stortvloeden van harmonievreemde noten en toegevoegde melodieën over te gooien? Hoort het volksche lied niet thuis onder het volk, waarin het zijn oorsprong vond? Het huwelijk tusschen het volkslied en de contrapuntische kunsten van den bewerker moet wel op een mislukking uitloopen: de partijen zijn te ongelijk van aard.

C.S.

Het Concertgebouw-Orkest onder Eduard va · Beinum trok vooral de aandacht om een buitengewoon te waardeeren vertolking van Reger's „Symphonische Suite" en een alleraardigste „Ouverture im Italienischen Stil" van den 20-jarigen Schubert. De Slavische Dansen van Dvorak deden hiertegenover wat luidruchtig aan. Ignaz Friedman speelde het eerste Pianoconcert van Chopin met groote virtuositeit en bravour, maakte het den dirigent echter niet gemakkelijk door zijn eigenmachtige rubati. Met hetzelfde gemak waarmede de Poolsche Jood Freudmann zijn naam in Friedman heeft veranderd, verandert hij ook van alles in Chopin's pianoliteratuur. Toch was Chopin zeer precies in het noteeren van zijn wenschen, en niemand behoeft hier, terwille van het „effect", iets te veranderen.

F.K.

Duitsche oorlogsverzekeringen en deviezenbepalingen

De Nederlandsche Kamer van Koophandel voor Duitschland te 's-Gravenhage meldt:

Een Runderlass 144/39 D.St. geeft nieuwe voorschriften betreffende oorlogsverzekeringen, gesloten bij Duitsche verzekeringsmaatschappijen.

Binnenlandsche verzekeringnemers kunnen een vergunning tot premiebetaling in buitenlandsche munt krijgen onder volgende voorwaarden:

a. De oorlogsverzekering moet goederen, bestemd voor den Duitschen uitvoer dekken. Hieronder worden ook verstaan goederen, die uit het buitenland door Duitschland weer naar het buitenland worden verzonden, met het doel deviezen te verkrijgen.

b. De verzekering moet een Duitsch belang betreffen. Wanneer goederen, bestemd voor den uitvoer op het oogenblik van verlading reeds zijn betaald, kan ook een niet-Duitsch belang, i.c. het vervoer tot de plaats van bestemming door den binnenlandschen verzekeringnemer voor buitenlandsche rekening worden verzekerd, indien de verzekeringnemer bewijst, dat het sluiten van het koopverdrag slechts mogelijk was onder voorwaarde van het nemen van een verzekering als hierboven bedoeld.

c. De te verzekeren goederen bestemd voor uitvoer, of ten minste de verzekeringspremie, moeten door den buitenlandschen kooper in deviezen of vrije Rijksmarken volgens R.I. I 1 worden voldaan.

d. De verzekeringnemer moet aannemelijk maken, dat overeenkomstig handelsgebruik met den buitenlandschen kooper niet werd overeengekomen vervangingsproducten te leveren.

Premiebetalingen voor oorlogsverzekeringen van in- en uitvoergoederen kunnen uit een Aski of Rijksmarken-Sonderkonto geschieden volgens RI. IV, 14, AL. 3 B, indien de betaling van de te verzekeren goederen eveneens plaats heeft over een Aski of Rijksmarken-Sonderkonto. Hierbij gelden de bepalingen betreffende transportverzekeringen in RE. 24/39 par. A V, 1 B.

De verzekeringsmaatschappijen hebben voor het nakomen van verplichtingen, voortvloeiend uit oorlogsverzekeringen in buitenlandsche munt of vrije Rijksmarken een vergunning noodig.

SPORT EN SPEL

Ajax won op het nippertje van D.O.S.

ANDERIESSEN STOND WEER OP DE SPILPLAATS

D.O.S. heeft Ajax in het Utrechtsche stadion een warme ontvangst bereid. D.O.S. verscheen met 'n belangrijk gewijzigde opstelling, waarbij Dumortier de spilplaats bezette, terwijl Van der Valk op de middenvoorplaats werd geprobeerd. Ajax had Anderiessen wederom opgesteld, een uitstekend besluit, want hij was het, die in de tweede helft een onmisbare steun was in de verdediging.

Aanvankelijk vlotte het niet in de D.O.S.-ploeg. Ajax kreeg hierdoor de gelegenheid het spel in handen te nemen en een flink offensief op het D.O.S.-doel in te zetten. Reeds na acht minuten besloot Bijl een snellen aanval met een hard schot, dat Van Elk in het veld terugstompte. Fischer ving het leder op om met een goed schot den doelverdediger te passeeren (0—1).

Ajax, door dit succes aangemoedigd, belaagde het Utrechtsche doel. De naar binnen gezwenkte Van Wijngaarden loste een verrassend schot, waarop Van Elk niet verdacht was (0—2).

Dit was het sein voor de Utrechtenaren om wat beter aan te pakken. Het overwicht van Ajax werd gebroken, waarna geruimen tijd met wisselende kansen werd gestreden.

Het laatste kwartier voor de rust waren de rollen omgekeerd. Het Ajax-elftal werd vrijwel geheel op eigen terrein teruggedrongen. Uit een schermutseling kreeg Veltmeyer den bal in vrije positie toegespeeld. Voordat Keizer begreep, wat er geschiedde, lag het leder reeds achter hem in het net (1-2).

D.O.S. bleef het beste van het spel in handen houden, zonder evenwel nogmaals met succes door te breken. In de tweede helft liepen de Utrechtenaren terstond hard van stapel. Hard werd gewerkt om den gelijkmaker, doch wat D.O.S. ook probeerde, niets gelukte.

Een fraaie kopbal van Meeuwsen verdiende beter lot: Keeper Keizer had naast den bal gegrepen maar de doelpaal bracht redding. Het laatste half uur wisselde Dumortier met Van der Valk van plaats. Ook dit bracht niet het gewenschte en verdiende resultaat. Andreissen bewaakte den Utrechtschen middenvoor angstvallig, zoodat ook deze hoop van de Utrechtenaren in rook vervloog.

Voorloopig nog geen Elfstedentocht!

LEEUWARDEN, 17 December. — Op de binnenslootjes van Friesland wordt reeds flink gereden. Op de vaarten is het ijs echter nog verre van betrouwbaar. Er is dan ook geen sprake van, dat thans voorbereidingen worden getroffen voor den Elfstedentoch. Voorloopig is het nog lang zoo ver niet!

De zeilwedstrijden in 1940

JAARVERGADERING KON. VERBONDEN NEDERLANDSCHE WATERSPORT VEREENIGINGEN

De jaarvergadering van de Koninklijke Verbonden Nederlandsche Watersport Vereenigingen heeft een zeer vlot verloop gehad: binnen het uur had voorzitter Ernst Crone de diverse agendapunten afgehandeld, waarbij alleen hij aan het woord is geweest.

De voorzitter vond bij de behandeling van het jaarverslag gelegenheid hulde te brengen aan onze sharpie-, olympia-, jollen- en drakenklaszeilers, die de Nederlandsche kleuren in het buitenland hoog hebben gehouden. Ook het Europeesche kampioenschap in de olympiajollenklasse van ir. Van Veen werd gememoreerd, evenals de uitstekende resultaten van de zeezeilers. De heer Crone uitte den wensch, dat de tijd spoedig moge komen, waarin de zeilers weer hun vredestaak, het aanknoopen en in stand houden van relaties met het buitenland, kunnen vervullen.

De volgende wedstrijddata werden vastgesteld:

11—13 Mei roei- en zeilvereeniging „Gouda".
19 Mei (of 2 Juni) Hollandia.
25—26 Mei Rotterdamsche Zeil Vereeniging kampioenschap van Rotterdam 12-voetsjollenklasse.
25—26 Mei (of 1—2 Juni) Noord-Hollandsche kampioenschappen.
8—9 Juni watersportvereeniging „De Koenen".
14—15 Juni Koninklijke Marine Jacht Club.
15—16 Juni Watersportvereeniging „Amsterdam".
22—23 Juni Z. en R. V. „Nieuwe Meer".
29—30 Juni „Witte Huis" Loosdrecht.
13—14 Juli Zeilvereeniging „Braassemermeer"
19—23 Juli Kaagweek.
27—28 Juli Rotterdamsche Zeilvereeniging.
3—6 Augustus Koninklijke Nederl. Zeil- en Roeivereeniging (Hollandweek 1)
7—8 Augustus Flevorace Koninklijke.
9—11 Augustus Kon. W. V. „Loosdrecht" (Hollandweek 2)
20—21—22 Augustus Kon. Zeil. Ver. „Sneek".
24—25 Augustus Zaanlandsche Zeilvereen.
31 Augustus—1 September Haarlemsche Jachtclub.
7—8 September Watersportvereeniging „De Schinkel"
De nachtwedstrijd van de „Koninklijke" zal nader worden vastgesteld.

Veertigjarig bestaan Brabantsche Voetbal Bond

VELE GELUKWENSCHEN WERDEN UITGESPROKEN

In de met bloemen versierde zaal van Hotel Victoria aan de Spoorlaan te Tilburg, hield het bestuur van den Brabantschen Voetbal Bond receptie ter gelegenheid van zijn veertigjarig bestaan. De voorzitter, de heer A. Schröder (Breda) nam met zijn medebestuursleden de heeren L. Berge (Den Bosch), G. J. Blom (Eindhoven), J. van Hoek (Tilburg), A. van Rijswijk (Geldermalsen) en J. Dietvors (Bergen op Zoom), de gelukwenschen in ontvangst.

Bij de gelukwenschen, welke werden uitgebracht, werd in het bijzonder de nadruk gelegd op het groote aandeel, dat de tegenwoordige voorzitter in den bloei van den bond heeft gehad en nog heeft. De heer D. J. Spaan, bestuurslid K.N.V.B., bood als geschenk van den bond een bijdrage aan voor het Bondsbureau, de heer Bockmeulen namens de federatie van erkende voetbalbonden, jhr. Mollerus namens de scheidsrechters en de vereenigingen, aangesloten bij de B.V.B. en mr. De Boer uit Utrecht namens de eereleden boden geschenken voor het bureau aan.

Aan den feestmaaltijd, welke des avonds werd gehouden, werd het bondsonderscheidingsteeken uitgereikt aan de heeren Van der Put (Tilburg), den oudsten consul en scheidsrechter van den B.V.B., H. J. Meijvis (Breda), districtsconsul en voorzitter van de Bredasche jeugdcompetitie, J. P. Asman (Breda), die gedurende meer dan 25 jaar verschillende bestuursfuncties bekleedde en den oud-secretaris-penningmeester, J. de Heer (Amsterdam).

Kampioenschap eerste klasse klein biljart

DE INVALLER VAN DER JAGT NEDERLANDSCH KAMPIOEN!

De beslissing voor het Nederlandsch kampioenschap eerste klasse klein biljart is reeds, tegen de verwachting in, Zondagmiddag gevallen. Algemeen had men aangenomen, dat de partij tusschen Van der Jagt en Briejer in de avonduren zou beslissen voor den titel, doch de situatie lag anders. Zaterdagavond had Van der Jagt alle partijen gewonnen (vijf), terwijl Briejer met één verloren partij op hem volgde. De Rotterdammer won Zondagmiddag van Steensma, maar Briejer slaagde er niet in van dezelfde speler te winnen: Deze partij werd remise, zoodat Van der Jagt, nota bene de invaller van dit tornooi, bij voorbaat het kampioenschap had gewonnen!

Aan spanning ontbrak het in de partij tusschen Steensma en Briejer niet. Het ging voortdurend gelijk op, tot Steensma op 275 strandde en Briejer in de gelegenheid werd gesteld de 300 in 29 beurten vol te maken. Stensma, een rustig, zeer geroutineerd speler, slaagde er in met den nastoot — er wordt volgens systeem Ave gespeeld — de ontbrekende 25 caramboles te maken, zoodat de partij remise werd.

Vermelding verdient zeker nog het prachtige spel van den Haarlemmer Steffers. Hij is wat ongelukkig in dit tornooi begonnen, doch zijn eindstrijd was buitengewoon fraai. Hij sloeg achtereenvolgens Briejer Steensma en Zondagmiddag liet hij een prachtig staatje van zijn technisch hoogstaand, niettemin zeer gedurfd spel zien door Lavertu in 15 beurten te slaan, spelend met een gemiddelde van 20, het hoogste tot nu toe van dit tornooi. Bovendien scoorde hij de eerste serie boven de 100, nl. 122, terwijl hij in dezelfde partij ook nog een serie van 65 produceerde.

De einduitslag van het tornooi luidt:

	gew.	rem.	pnt.	caramb.	hr.	alg. gem.
1. M. v. d. Jagt	7	1	14	2100	129	11.73
2. J. Steffers	5	-	10	2011	150	13.40
3. W. S. Briejer	4	1	9	2064	171	12.07
4. S. A. Menist	4	-	8	1871	173	10.81
5. O. Steensma	3	1	7	1884	143	13.17
6. J. Burgerhof	3	-	6	1081	185	9.08
7. H. J. Heytbrink	1	-	2	1451	162	8.95
8. W. Laventu Sr.	-	-	-	1467	161	9.11

De heeren J. Steffers (D.E.S. Haarlem), O. Steensma (Vondel Amsterdam) en W. S. Briejer (Die Haghe) promoveerde naar de hoofdklasse, omdat hun algemeen gemiddelde boven de 12 ligt.

Geen wereldkampioenschappen wielrennen in 1940

DE INTERNATIONALE SPORTKALENDER

Op de bestuursbijeenkomst van de Union Cycliste Internationale (U.C.I.) gehouden in Brussel werd besloten het volgende congres te Milaan te houden en wel op 10 Februari 1940.

Op 9 Februari a.s. zal het bestuur vergaderen, terwijl de leden van het Congres op 11 Februari in de gelegenheid worden gesteld een internationalen veldrit bij te wonen.

De internationale sportkalender werd als volgt vastgesteld:

Frankrijk:
23 Maart: Parijs—Roubaix
31 April: Parijs—Caen
5 Mei Parijs—Tours
Parijs—Nice (4 etappes) wordt later vastgesteld.
27 Juni—21 Juli: Ronde van Frankrijk.
Italië
5 Mei: 400 km. rit achter demy-motoren.
9—15 Mei: Ronde van Italië.
5, 6 en 7 Juli: Monaco—Milaan.
14—21 September: Milaan—Rome.
Denemarken:
5 Mei: wedstrijd voor amateurs te Ruders-dalob.
19—21 Juli groote prijs te Kopenhagen.

Een belangrijk besluit werd nog genomen. In 1940 zullen geen wereldkampioenschappen worden verreden.

Tenslotte kan nog worden gemeld, dat aan den Italiaanschen Bond de organisatie is opgedragen van den Grooten Prijs der U.C.I. op baan en weg. Deze wedstrijden zullen in de eerste week van September 1940 plaats vinden.

De jaarvergadering Nederlandsche Roei Bond

HET BEVORDEREN VAN DAMESROEIEN IN ONS LAND

De wedstrijddata

Een historische gebeurtenis vond Zondag in de jaarvergadering van den Nederlandschen Roei Bond plaats: Voor de eerste maal in het 20-jarig bestaan van dezen bond werd een vrouwelijk bestuurslid gekozen! In de vacature Carel W. Kok werd benoemd mej. mr. Frieda Le Cosquino de Bussy (De Vliet), welke verkiezing een beloening mocht worden genoemd voor het ijverig streven van de vertegenwoordigsters harer vereeniging om het damesroeien in ons land te bevorderen.

Met de verkiezing van twee nieuwe bestuursleden is het overigens niet zoo vlot gegaan. Voor de vacature H. Broekema, voor vier jaren, werden twee candidaten gesteld, n.l. de heeren G. J. Cole (Viking) en J. E. Verschuur (Laga). De heer Cole verwierf 36, de andere 35 stemmen, zoodat de verkiezing van den heer Cole wel op het nippertje geschiedde.

Voor de vacature Carel W. Kok, voor drie jaren, meldden zich niet minder dan vier candidaten aan, n.l. mej. mr. F. Le Cosquino de Bussy (De Vliet) en de heeren D. J. Koeleman (Njord), J. H. Voorsmit (Aegir) en J. E. Verschuur (Laga). De eerste stemming had geen resultaat en bij de tweede vrije stemming werd de candidatuur Verschuur ingetrokken. Met 32 stemmen werd mej. Le Cosquino de Bussy gekozen.

Een ander voorbeeld van den groei van het damesroeien in Nederland was, dat de instelling van een damescommissie voor dit onderdeel werd aangekondigd, ten einde het contact tusschen de damesploegen onderling nog grooter te doen worden, wenschen te formuleeren, overleg te plegen en wat meer kan geschieden in het belang van het damesroeien, een en ander binnen het kader van den bond. In deze damescommissie zullen zitting nemen mej. Van Wermeskerken (De Vliet), mej. Arents (De Hunze), mej. Verhagen (Nautilus), mevr. Van Niftrik (De Hoop) en mevr. Peereboom (Spaarne).

Het roeien voor militairen zal zeker een punt van bespreking vormen tusschen het bestuur en O. en O. Men hoopt faciliteiten te verkrijgen voor gemobiliseerde roeiers en misschien is het mogelijk op enkele nationale wedstrijden ook nummers voor militairen in te lasschen.

De beker voor de vaardigheidsproeven kon, evenals het vorig jaar, aan Het Spaarne worden uitgereikt. Voor de tweede maal legde Velds van Die Leythe beslag op den Blussebeker, welke werd uitgeloofd voor den skiffeur, die in een seizoen de beste prestaties heeft geleverd.

De wedstrijddata werden als volgt vastgesteld;

30 Maart: Amsterdamsche Roeibond, Head of the river Race.
2 of 5 Mei: Nederlandsche Studenten Roeibond Varsity.
18 en 19 Mei: Koninklijke Nederlandsche Zeil- en Roeivereeniging.
31 Mei en 1 Juni: Hollandia.
15 en 16 Juni: Hollandbeker wedstrijdvereeniging en Amsterdamsche roeibond.
19 Juni: Telegraafbeker.
28—30 Juni: Studenten Roeivereeniging Njord.
14 Juli: Nationale Kampioenschappen.
28 Juli of 5 Augustus: België—Nederland te Antwerpen.

De mogelijkheid bestaat, dat de data van de wedstrijden van de „Koninklijke" en van Hollandia nog verwisseld zullen worden. Het ligt in de bedoeling voor den wedstrijd België—Nederland de nationale kampioenen uit te zenden. Mochten er Europeesche kampioenschappen worden gehouden, hetgeen niet waarschijnlijk is, dan zullen de nrs. 2 van de nationale kampioenschappen, naar Antwerpen worden afgevaardigd.

Land- en Tuinbouw

Ge'dersch-Overijsselsche Maatschappij van Landbouw

Rede van Ir. S. L. Louwes

Na zijn openingsrede op de algemeene vergadering van de Geldersch-Overijsselsche Maatschappij van Landbouw — men zie ons blad van Zaterdag — heette de voorzitter mr. A. E. Baron van Voorst tot Voorst, commissaris der Koningin in Overijssel en den vertegenwoordiger van de regeering, den heer Veenstra, van harte welkom.

In enkele woorden herdacht de heer Van Rappard het in November overleden lid, den heer Schimmel, die zich zoo verdienstelijk voor de Maatschappij maakte. Voorts deed de heer Van Rappard mededeeling van de aanbieding van het lidmaatschap van verdienste aan den heer G. J. Bentink A. Jzn.., die reeds een halve eeuw lid is van de afdeeling der Maatschappij te Gorssel en aan den heer Van Krimpen te Lochem.

Het incident met de afdeeling Winterswijk werd bijgelegd, doordat een vertegenwoordiger van die afdeeling excuus aanbood.

Uit het verslag der commissie tot nazien der rekening 1938 bleek, dat er een nadeelig saldo van ruim f 8.000 is. De begrooting werd zonder discussies goedgekeurd.

DE NED. LANDBOUW IN OORLOGSTIJD

Hierna was het woord aan ir. S. L. Louwes ,regeeringscommissaris voor den akkerbouw en de veehouderij, die sprak over den Nederlandschen landbouw in orologstijd

De heer Louwes begon met er op te wijzen, dat men niet al te veel conclusies moet trekken uit de ervaringen, opgedaan in den oorlog van 1914-'18. De aard van dezen oorlog is geheel gewijzigd. Bij dezen oorlog wordt alles verloren, niets gewonnen. Na den vorigen oorlog is gebleken, dat er vele zwakke plekken in de structuur van den landbouw aanwezig waren.

Men had er niet op gerekend, dat de wereld geen prijs meer stellen zou op onze geperfectionneerde producten. De grondslag van het landbouwbedrijf bleek verkeerd. Dit moet thans anders zijn. Er dient rekening mee gehouden te worden, dat luxe artikelen, ook in den tak van den landbouw, niet gekocht zullen kunnen worden.

OPLEVING NA DEN OORLOG?

Of er na den oorlog een opleving zal komen, betwijfelde spr. ten zeerste. Misschien een zeer tijdelijke, indien de economische positie der oorlogvoerenden niet volledig verwoest is.

Spr. vreesde, dat er na den oolog een crisis zal komen, erger dan er ooit geweest is. De vrijheid op het gebied van den handel zal waarschlnlijk niet terugkeeren.

Vervolgens beschouwde de heer Louwes in het kort den toestand van voor den oorlog. De blik moet echter vooruit gericht zijn. Daarom wilde spr. in het bijzonder de huidige en toekomstige omstandigheden onder oogen zien.

De zorg voor de voedselvoorziening is vandaag aan den dag de meest dringende. Dit vraagstuk houdt ten nauwste verband met de blijvende onafhankelijkheid van ons land. Het goed functionneeren van het landbouwbedrijf dient de volle aandacht te hebben. Dit functionneeren geschiedt in oorlogstijd geheel anders dan in vredestijd.

Het landbouwbedrijf is aán talrijke omstandigheden en toestanden en slechts voor een zeer gering deel aan den wil van den ondernemer onderworpen. Spr. ried den landbouwers aan hun bedrijf op de best verantwoorde wijze in te richten.

Bij een normaal bedrijf behoort een normale veestapel, welke echter wel niet gehandhaafd zal kunnen worden. De beperking van den veestapel moet geschieden al naar gelang de omstandigheden. Onderscheid maken in de belangrijkheid der verschillende soorten vee is niet mogelijk. De beperking moet als het ware natuurlijk in zijn werk gaan.

De rede van ir. Louwes werd op dit punt even onderbroken, opdat mr. Ridder van Rappard den commissaris der Koningin in Gelderland mr. S. Baron van Heemstra, een welkom kon toeroepen.

DISTRIBUTIE VAN VEEVOEDER

Ir. Louwes wees vervolgens nogmaals op de eerste vereischten in oorlogstijd: de behoorlijke verdeeling van voedsel voor mensch en dier. Uiteraard behandelde hij de distributie van veevoeder.

Hij pleitte voor het systeem, waarbij de klant, in dit geval de landbouwer, vrij is in de keuze van zijn leveranciers. Dit stelsel zou tevens het beste middel tegen prijsopdrijving beteekenen.

Voor een goede distributie van veevoeder moet de binenlandsche oogst zoo goed mogelijk ter beschikking worden gesteld. Daartoe moet al het graan beschikbaar gesteld worden.

Dit moet niet gezien worden als een dreiging van de regeering. Integendeel, het is in het belang van volk en landbouwers.

Voorts moet getracht worden zooveel mogelijk uit het buitenland te betrekken. Spr. lichtte de wijze, waarop dit kan geschieden, nader toe.

Ir. Louwes behandelde vervolgens de werkwijze van de distributie van veevoeder, welke distributie reeds onmiddellijk bij den aanvang van den oorlog van kracht werd.

Ook de critiek op deze distributie nam spr. in beschouwing; in het bijzonder dacht hij aan de klacht, dat er geen voldoende voorraden aangelegd waren. Dit was volgens hem echter onmogelijk, daar veevoeder immers aan bederf onderhevig is.

Met betrekking tot het kunstmestvraagstuk zeide ir. Louwes, dat ons land er goed voor staat.

Tot het goed functionneeren van het landbouwbedrijf behoort vooral ook het in stand houden van den export. Ten aanzien van dit vraagstuk was spr. niet zoo optimistisch gestemd. Ook aan het stroovraagstuk wijdde spr. zijn aandacht. Naar zijn meening moet hierover een compromis gesloten worden tusschen akkerbouw- en veeteeltbedrijf.

Ir. Louwes spoorde ten slotte een ieder aan om de maatregelen, welke de regeering zich genoodzaakt ziet te nemen, ruim te beoordeelen. Hij huldigde daarbij de democratische beginselen: „het volk zelf kan aangeven, wat het wil. Deskundigen kunnen hun heilzamen invloed uitoefenen", aldus spreker.

De regeering zal op het terrein van het bedrijfsleven vermoedelijk een steeds belangrijker taak te vervullen krijgen. Men moet daarbij in het oog houden, dat het in dit tijdperk niet gaat om winst te verdeelen, maar om te kunnen blijven leven. De tijden van beproeving zijn nog niet voorbij.

Spr. eindigde met er op te wijzen, dat men een open oog dient te hebben voor alle maatregelen, die noodig zijn en genomen moeten worden.

De vergelingsziekte der suikerbieten

Naar wij van bevoegde zijde vernemen, hebben de Nederlandsche suikerfabrieken, zoowel de coöperatieve fabrieken als de Centrale Maatschappij te Amsterdam, een belangrijk bedrag ter beschikking gesteld van het Instituut voor suikerbietenteelt te Bergen op Zoom, teneinde een onderzoek in te stellen ter voorkoming en ter bestrijding van de vergelingsziekte der suikerbieten, welke ziekte in de laatste jaren een vrij belangrijke schade aan de suikerbietenoogst heeft toegebracht. Hoewel de ziekte vermoedelijk intermitteerend optreedt en dus voor volgende jaren niet weder terstond tot belangrijke vermindering der oogsten behoeft te leiden, acht men de zaak toch van zoodanig belang, dat een afzonderlijk, goed opgezet onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Het bestuur van het Instituut te Bergen op Zoom heeft in overleg met de directie stappen gedaan, teneinde de medewerking van een bekend deskundige te verkrijgen bij de uitvoering van het onderzoek.

Marktberichten

VISSCHERIJ

IJMUIDEN, 18 December. — Aangevoerd afslag 513 kg. geconsigneerde snoekbaars f 0.43—0.39 per kg.

900 kisten versche haring.

Treilers: Dirkje R.O. 53 410 manden f 4970; Knikker, IJm. 3, 355 manden f 4420.

Loggers met versche haring: IJm. 204 f 920.

Kotter: Fn. 283 f 1650.

SCHEVENINGEN, 18 December — Met versche visch was hedenochtend aan de markt: de motorbotter Sl. 31, E. van Setera, met f 164,— besomming.

BOTER, KAAS EN EIEREN

APELDOORN, 18 December. — Aanvoer 340.000 eieren.

Groothandelsprijs wit groot f 4.10—4.25; Jonge henneneieren f 3.40—4; Zwaar gemengd f 4.20—4.30; Bruin groot f 4.20—4.40; Bruin klein f 4—4.20; Kleinhandelprijs ongeveer 50 cent hooger.

Handel redelijk.

IJMUIDEN, 18 December. — Loggers met versche visch: Kw. 103 f 1810; Kw. 35 f 1360.

Loggers met versche haring: Sch. 19 f 7960; Sch. 72 f 6820.

ROERMOND, 18 December. — Aanvoer: 5.450.000 eieren.

Kleine eieren f 3.20—3.40; Groote eieren f 3.50—4.20; Eendeneieren f 2.70—3.20.

VEE EN PAARDEN

AMSTERDAM, 18 December. — Ter veemarkt waren heden aangevoerd: 570 vette koeien, waarvan de prijzen waren: 1e kw. 80—85, 2e kw. 70—78, 3e kw. 56—64, magere 46—50, per kg. slachtgewicht; 80 melk- en kalfkoeien; 56 vette kalveren: 2e kw. 68—76, 3e kw. 56—66, per kg. levendgewicht; 84 nuchtere kalveren 8—12; 211 schapen 16—25, per stuk; 458 varkens: vleeschvarkens, wegende van 90—110 kg 71—74, zware varkens 71—74, vette varkens 71—74, per kg. slachtgewicht, enkele hooger. Aangevoerd: 4 wagons geslachte runderen uit Denemarken.

Overzicht: runderen: weinig aanvoer, handel stug, prijzen hooger. Vette kalveren: matige aanvoer, handel willig en prijshoudend. Nuchtere kalveren: gewone aanvoer, handel vlug en prijshoudend. Schapen: ruime aanvoer, handel willig, prijzen vast. Varkens: ruime aanvoer, handel willig, iets hoogere prijzen.

AARDAPPELEN

AMSTERDAM, 18 December. — N.H. eigenheimers 1.90—2.10; N.H. blauwe en bonte eigenheimers 2.30—2.50; N.H. bevelanders 2.15—2.35; Andijker blauwe 2.50—2.70; Andijker bonte 2.70—2.90; Friesche bintjes 2.15—2.30; Zeeuwsche bevelanders 2.20—2.40; Zeeuwsche bintjes 2.15—2.30; Zeeuwsche eigenheimers 2.30—2.40; Zeeuwsche blauwe en bonte eigenheimers 2.50—2.70; Zeeuwsche blauwe en bonte 3—3.25; Zeeuwsche poters 2.10—2.25; Drentsche zandaardappelen 2.60—2.80; Anna Paulowna zandaardappelen 3—3.25; Duinzandaardappelen 3.25—3.50. (Alles per hl.)

Aanvoer 54.000 kg.

BROEK OP LANGENDIJK, 18 Dec. — 2500 kg. Roode kool f 2.50—3.30; 12850 kg. Gele kool f 2.10—2.20; 5000 kg. Deensche witte kool f 1.60—1.80; 1500 kg. Savoye kool f 2.00—2.50; 700 kg. Peen f 1.50—2.10; 1400 kg. Bieten f 1.50—1.80; 600 kg. Vroege witte kool f 1.50. Prijs per 100 kg. of 100 stuks of bos.

Een week lang een speciale kerstboomenmarkt te Almaar. — Op de platte steenenbrug tegenover Langestraat te Alkmaar wordt gedurende de kerkstweek een speciale kerstboomenmarkt gehouden. De in de omgeving van Alkmaar gelegerde soldaten vinden, dat zij, die met de Kerstdagen geen verlof hebben, toch ook recht hebben op een prachtig versierde kerstboom, en trokken naar de speciale markt om de kerstboomen te koopen. Over de prijs moest blijkbaar toch eerst nog even overeenkomst gemaakt worden.

Wijziging betreffende scheepvaartwegen

In verband met het sloopen van het binnensluishoofd van de vm. Westindische Waterkeering in de Oudeschans te Amsterdam, zal vanaf 18 December gedurende 8 weken, of zooveel korter als mogelijk of langer als noodig zal blijken, de scheepvaart ter plaatse zijn gestremd, met dien verstande, dat het varen aan één zijde om den bouwput mogelijk blijkt voor schepen, niet langer dan ongeveer 30 m. en niet breeder dan ongeveer 7 m.

Wegens het uitvoeren van werkzaamheden bij de Bontebrug over het Winschoterdiep zullen tot en met 13 Januari schepen aldaar slechts kunnen passeeren met gestreken mast.

Verdrinkingsongeval te Arnhem

Gistermiddag is een negenjarig jongetje, dat op de Lage Kade bij het Roermondsplein te Arnhem speelde, te water geraakt. De knaap kwam onder een schuit terecht en is met den stroom meegevoerd. Het lijkje is nog niet gevonden.

Overzeesche gewesten

(Aneta)

Commando zeemacht in Ned.-Indië overgedragen

PLECHTIGHEID TE TANDJONG-PRIOK

BATAVIA, 18 Dec. (Aneta-A.N.P.). — Hedenmorgen heeft de overdracht van het commando Zeemacht door den aftredenden commandant, vice-admiraal Ferwerda, aan schout-bij-nacht Helfrich plaats gevonden.

Vice-admiraal Ferwerda sprak een korte redevoering uit, waarin hij er aan herinnerde, hoe hij in 1933 het bevel over de Zeemacht in Indië aanvaardde om Land en Koningin te dienen, volgens de diepe beteekenis van dit woord.

Ik hoop hierin te zijn geslaagd, zoo zeide spreker.

Hij raadde ieder aan om met vertrouwen de toekomst tegemoet te zien en het Nederlandsche Volk te laten weten, dat het op de Zeemacht kan bouwen en dat deze bereid is het hoogste te geven en zich op te offeren voor de rechtvaardige zaak, welke zij dient.

De aftredende commandant merkte daarna op: Wat moed, beleid, geoefendheid en offensieve geest vermogen, werd ons afgeloopen week getoond, toen kanonnen van 15 en 20 centimeter zegevierden over die van 28 centimteer en lichte kruisers een zwaarbewapend en sterk-gepantserd schip tot wijken dwongen.

Tot nog toe, zoo ging spreker voort, is ons het ergste bespaard, maar wij zijn op alles voorbereid en de kleine Nederlandsche Zeemacht staat, wat geoefendheid betreft, zeker bij andere, grootere machten, niet achter.

Na deze woorden droeg de aftredende vlootvoogd het commando over aan schout-bij-nacht Helfrich.

Deze antwoordde op de woorden van zijn voorganger. Spreker verklaarde dat zijn taak slechts naar behooren te vervullen is, wanneer men kan rekenen op aller steun en medewerking. Schout-bij-nacht Helfrich eindigde met den heer Ferwerda het beste te wenschen.

Overdracht had plaats aan boord van een der, te Tandjong-Priok liggende, oorlogsbodems.

Hierbij waren aanwezig de eskader-commandant, kapitein-ter-zee G. W. Stöwe, de heer Langeler, hoofd-inspecteur van scheepvaart, de commandant der maritieme middelen en de havenmeester.

De officieren, onder-officieren en manschappen stonden „Achteruit" opgesteld.

De overdracht ging gepaard met de wisseling van den vlag van den aftredenden commandant door dien van den nieuw optredenden. Saluut-schoten en het spelen van het „Wilhelmus" verhoogden de bijzondere sfeer van deze plechtigheid.

Kapitein-ter-zee Stöwe bood, namens de broederschap van officieren, aan den heer Ferwerda een zijden vice-admiraalsvlag aan.

Onder het spelen van het „Wien Neerlands Bloed" vertrokken vice-admiraal Ferwerda en schout-bij-nacht Helfrich van boord naar het departement van Marine, waar de departementsleiding werd overgedragen.

Ten slotte zijn van vice-admiraal Ferwerda en van schout-bij-nacht Helfrich dag-orders verschenen.

Kampong-brand in Cheribon

CHERIBON, 18 Dec. — Gisterenmiddag zijn bij een kampongbrand twee-honderdvijftig tot driehonderd kamponghuizen afgebrand. Persoonlijke ongelukken kwamen niet voor.

De „Merapi" thans rustig

GEVAAR ECHTER NOG NIET GEWEKEN

SEMARANG, 18 Dec. — Tegen alle verwachtingen in is de vulkaan, welke eenige dagen geleden nog zulk een hevige werking vertoonde, volkomen rustig gebleven. Men denkt dat er spoedig iets zal gebeuren.

Dr. Stehn en dr. Neumann van Padang, beiden van den Vulkanologischen Dienst, hebben zich naar de Rising-ravijn begeven waar zich een lavastroom heeft gevormd van drie kilometer lengte en vijf meter dikte. Sedert 1880 heeft zich dit verschijnsel op die plek niet voorgedaan. De dessa, welke zich dicht bij den lava-stroom bevindt, verkeert echter door de ligging, niet in gevaar. Van die zijde valt de krater echter niet meer te benaderen. Beide vulkanologen trachten thans den krater van de Noordzijde te bereiken. In een ander ravijn, het Senowa-ravijn, is veel uitgestooten materiaal neergekomen. De lengte van die afzetting bedraagt ruim twee kilometer; aan de uiteinden worden steenen aangetroffen van eenige kubieke meters. Er zijn inslaggaten van circa anderhalve meter doorsnêe geconstateerd. Men acht het gevaar nog niet geweken.

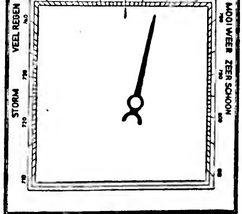
Wintersport in Italië

Sneeuwbericht van 14 December

Cervinia/Breuil (2010 m.)	bewolkt	20 c.M.	poedersneeuw
Courmayeur (1228 m.)	bewolkt	40 c.M.	„
Valtournanche (1524 m.)	mooi	10 c.M.	„
Colle Isarco (1100 m.)	bewolkt	10 c.M.	„
Cortina d'Amp. (1226 m.)	sneeuwval	40 c.M.	versch
Cortina Faloria (2120 m.)	„	80 c.M.	„
Madonna di Campiglio (1522 m.)	mooi	25 c.M.	poeder
Misurina (1756 m.)	bewolkt	50 c.M.	„
Ortisei (1236 m.)	licht bewolkt	30 c.M.	„
Cortina/Pocol (1540 m.)	sneeuwval	50 c.M.	versch
Repon/Collalbo (1158 m.)	mooi	20 c.M.	poeder
S. Cristina (1428 m.) Val Gardena	sneeuwval	50 c.M.	„

Weerbericht

BAROMETERSTAND TE LEIDEN OM 12 UUR

Buitenlandsch weersoverzicht, medegedeeld door het K.N.M.I. te De Bilt:

Het gebied van hoogen luchtdruk, waarvan de kern Zaterdag over Zuid-Scandinavië en het Oostzeegebied lag, breidde zich verder naar het Zuiden en Oosten uit en nam daarbij nog in beteekenis toe. Thans ligt de kern met luchtdrukwaarden boven 1037 mbar over Noord-Roemenië, terwijl 'n rug zich naar Denemarken en het Noordzeegebied uitstrekt. Onze omgeving bleef daarbij onder den invloed van den aanvoer van koude lucht uit het Oosten. In het Noorden en midden van ons land vroor het hedenmorgen 7 tot 8 graden. In het Zuiden waren de temperaturen minder laag, daar een wolkendek de nachtelijke uitstraling belemmerde. Te Maastricht was de temperatuur juist 0 graden.

Achter de wegtrekkende depressies ontwikkelde zich over Oost-Groenland een gebied van hoogen luchtdruk met luchtdrukwaarden boven 1030 mbar. Hier heerschen temperaturen van ongeveer 22 graden onder nul. Over de Poolzee stroomen koude luchtmassa's naar het Zuiden, waardoor de temperatuur op Noord-IJsland weer beneden het vriespunt daalde.

Over het Iberisch Schiereiland ligt een depressie van ongeveer 1002 mbar, die zich langzaam in Noordelijke richting verplaatst. In dit gebied werden zware regens gemeld, terwijl op de hoogvlakten ook sneeuw voorkwam. Onder invloed van dit minimum wordt over België en het Zuiden van ons land iets vochtiger lucht aangevoerd.

Verwachting geldig van hedenavond tot morgenavond ongeveer 19 uur:

Voor het Zuiden: Temperatuur om het vriespunt tot lichte vorst. Nevelig tot half bewolkt of betrokken. Geen neerslag van beteekenis. Meest matige Oostelijke wind.

Voor het Noorden: Des nachts matige, overdag lichte vorst. Nevelig tot helder of halfbewolkt. Droog weer. Zwakke tot matige Oostelijke wind.

Meer democratie in Indië!

DE „GAPI" BLIJFT ONRUST STOKEN

BATAVIA, 18 Dec. - Op vele plaatsen in Nederlandsch-Indië heeft gisteren een zoogenaamde moment-actie plaats gevonden, welke was georganiseerd door de „Gapi" (een federatie van verschillende inheemsche vereenigingen) en welke ten doel had de aandacht te vestigen op den wensch tot instelling van een „volwaardig" parlement. Een motie, tot dit doel strekkende, werd aangenomen.

Op sommige plaatsen, als te Soerabaja, Buitenzorg en Tasikmalaja moest de Politieke Inlichtingen Dienst waarschuwend ingrijpen. In laatstgenoemde plaats werd twee sprekers het woord ontnomen en ten slotte moest men de vergadering ontbinden.

Standplaats-toelagen vastgesteld

GEEN GROOTE VERANDERINGEN

BUITENZORG, 18 Dec. De percentages van de regionale standplaats-toelagen, welke 1 Januari a.s. in werking treden, zijn thans opnieuw vastgesteld. Deze percentages vertoonen geen groote verschillen met de vroegere.

De toeslagen voor de regentschappen Batavia en Mr. Cornelis, alsmede voor Soerabaja en Buitenzorg zijn met twee procent verhoogd en de toelagen, geldend voor de meeste streken in Tapanoeli, Celebes en Onderhoorigheden en andere districten in de buitengewesten, met twee tot vijf procent.

Hiertegenover staan diverse verlagingen, welke echter voorshands niet zullen worden ingevoerd, in verband met de onzekere vooruitzichten omtrent de kosten voor levensonderhoud.

TYPHOON TE SALATIGA

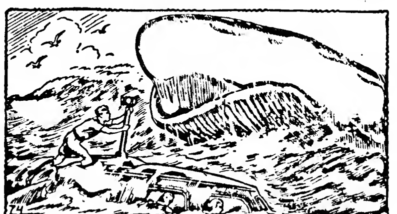
VRIJ BELANGRIJKE MATERIEELE SCHADE

SALATIGA, 18 Dec. — Het bergstadje Salatiga is voor de eerste maal, voor zoover de herinnering gaat, door een typhoon geteisterd.

De materieele schade was vrij belangrijk. Zoo zijn het militair hospitaal en het garnizoenskleedingmagazijn beschadigd. Er wordt thans met man en macht aan het opruimingswerk gearbeid. Hierbij zijn militairen en padvinders behulpzaam.

Het Binnenlandsch Bestuur heeft de slachtoffers voorloopig onderdak verschaft en hun voedsel uitgereikt.

ROB, DE AVONTURIER IV

74. Zich vastklemmend op de den slingerenden boomstam, zag Rob hoe de Vliegende Visch hem nu zeer dicht naderde, langzaam omlaag dook totdat het dak nog juist boven de zeeoppervlakte uitstak. Maar nu dreigde nieuw gevaar! De walvisch bereidde zich voor om opnieuw naar de diepte van de Oceaan te duiken.

75. In angstige afwachting zag Rob toe. Hij wist dat walvisschen in de regel niet wild waren en slechts aanvielen als zij tot woede geprikkeld waren. Plotseling dook de geweldige walvisch onder de golven. Het volgende oogenblik werd de vliegmachine omlaag gezogen en onder Rob weggetrokken.

AMSTERDAM

ROTTERDAM

DEN HAAG

HAARLEM

UTRECHT

DIVERSEN